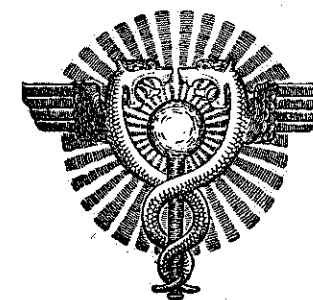

KAUPPA- KORKEAKOULU

1971 — 1972

HELSINGISSÄ 1972

KAUPPA- KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA
1971 - 1972

TOIMITTANUT
KORKEAKOULUN REHTORI

ISBN 951-699-000-2

Oy Weilin + Göös Ab
TAPIOLA 1972

HELSINGISSÄ 1972

PROFESSORI PEKKA BERNHARD HEINÄNEN

Tavarateknologian professori Pekka Heinänen siirtyi elokuun alusta 1971 täysinpalvelleena eläkkeelle.

Professori Heinänen on syntynyt Hämeenlinnassa 19. 4. 1904. Hän on tullut ylioppilaaksi Hämeenlinnan lyseosta 1923 ja valmistunut filosofian kandidaatiksi Helsingin yliopistosta 1928. Väitöskirjansa hän esitti julkisessa tarkastuksessa 1938, valmistui filosofian lisensiaatiksi 1939 ja sai filosofian tohtorin arvon 1940.

Professori Heinänen opettajaura on ollut pitkä. Se alkoi Hämeenlinnassa 1928 matematiikan, luonnonopin ja kirjanpidon opettajana, jat-

kui Helsingin suomalaisessa lyseossa matematiikan ja kirjanpidon nuorempana lehtorina 1930—38 — hän toimi myös oppilaitoksen vararehtorina 1935—38 — ja Helsingin suomalaisessa normaalilyseossa matematiikan, fysiikan ja kemian vanhempana lehtorina 1938—43.

Kauppakorkeakouluun professori Heinänen tuli 1943 kemian ja tavarapöpin apulaiseksi (apulaisprofessoriksi). Tätä virkaa hän hoiti vuoteen 1950. Silloin hänet nimitettiin kemian ja tavarapöpin professorin virkaan, jossa hän siten ehti olla 21 vuotta.

Professori Heinänen toimesta on hänen edustamansa aine jatkuvasti kehittynyt ja kokenut muutoksia. Tätä osoittaa sen nimikin, joka on muuttunut tavarateknologiaksi. On nykyisen haltijansa ansiota, että tämä lähellä luonnontieteitä ja tekniikkaa oleva aine on sopivalla tavalla saatu nivelletyksi ja täydentämään keskeisten taloudellisten aineiden opetusta ja tutkimusta Kauppakorkeakoulussa.

Professori Heinänen on tieteellisen tutkimustoimintansa ohella antanut huomionarvoisen panoksen myös alansa oppikirjojen aikaansaamiseen. Paitsi niiden ansiokasta sisältöä, myös kirjoittajan vireyttä osoittaa se seikka, että näitä kirjoja jatkuvasti ilmestyy uusina ja täydennettyinä painoksina.

Vieläkin näkyvämmän panoksen kuin oman aineensa viranhaltijana on professori Heinänen antanut hallintoon. Oltuaan kuuden vuoden ajan vararehtorina hänestä tuli vuonna 1963 korkeakoulumme rehtori. Tällä paikalla hän samoin menestyksellisesti toimi kuuden vuoden ajan 1. vuoteen 1969. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan inspehtorina professori Heinänen oli 1956—61.

Kauppakorkeakoulu kiittää professori Heinästä siitä suuriarvoisesta työstä, jonka hän on korkeakoulumme piirissä suorittanut pitkän ja ansiokkaan virkauransa aikana. Hänen työnsä oman alansa professorina ja korkeakoulumme hallintomiehenä on jättänyt seuraajilleen hyvän perinnön.

On mieluisaa todeta, että professori Heinänen on lupautunut toimimaan vielä oman aineensa ylimääräisenä opettajana. Näin hänen ansiokas työnsä Kauppakorkeakoulun piirissä jatkuu edelleenkin.

PROFESSORI MARTTI KAARLO SAARIO

Liiketaloustieteen professori Martti Saario siirtyi hänkin elokuun alusta 1971 täysinpalvelleena eläkkeelle.

Professori Saario on syntynyt Nummella 1. 3. 1906. Hän tuli ylioppilaaksi Helsingin koelyseosta 1925, suoritti alemman oikeustutkinnon 1927 ja ekonomin tutkinnon 1928. Kauppatieteiden kandidaatiksi hän valmistui 1929, väitteli 1945 ja promovoitiin kauppatieteiden tohtoriksi 1946.

Professori Saarion elämäntyö laskentatoimen kehittämisen ja opetuksen hyväksi on ollut mittava. Hän toimi aluksi kymmenen vuoden ajan

1929—39 Viipurin kauppaoppilaitoksen kirjanpidon lehtorina ja 1941—43 Helsingin yliopiston kirjanpidon opettajana.

Kauppakorkeakouluun professori Saario tuli kirjanpidon vt. lehtoriksi 1943 ja viran vakinaiseksi haltijaksi 1945. Liiketaloustiede I:n (liikelaskentaopin) professoriksi hänet nimitettiin 1948, ja tässä virassa, jonka alana nykyisin on laskentatoimi, hän ehti siten olla 23 vuoden ajan. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan inspektorina hän toimi 1962—64.

Professori Saariolle on ollut tyypillistä omaperäinen ja vaikeuksia pelkäämätön tiedemiehen suhtautuminen alansa ongelmiin. Niinpä hän saattaa tänään tyytyväisenä katsoa sitä jälkeä, jonka hän on tieteen sarkaan jättänyt. Monet niistä ajatuksista, joihin 20 vuotta sitten suhtauduttiin pidättyvästi, suorastaan epäluuloisesti, ovat nykyisin perustana suoranaishalle koulukunnalle. Professori Saarion korkealuokkaisen tiedemiehen työn vaikutus ei kuitenkaan heijastu ainoastaan korkeakouluissa, vaan mitä moninaisimmissa yhteyksissä myös esim. lainsäädännössä, jolla etenkin yritysten toimintaa ohjataan.

Kauppakorkeakoulu esittää professori Saariolle lämpimät kiitokset todella mittavasta tiedemiehen ja opettajan työstä. Haikeutta tässä yhteydessä lieventää se seikka, että professori Saario on lupautunut ylimääräisenä opettajana välittämään myös nykyisille opiskelijapolville ajatuksiaan.

I Hallinto, opettajat, laitokset sekä viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1972

Hallinto

Kauppakorkeakoulun kansleri

WARIS, KLAUS HENRIK, FT, KTT h.c. (Kauppakorkeakoulu ja Svenska Handelshögskolan), 14; 67.

Valtuuskunta

Puheenjohtaja: WALDEN, JUUSO WALFRID, ekon., vuorineuvos, Kauppakorkeakoulun kunniajäsen, Liikesivistysrahaston valitsema. 07; 50.

Varapuheenjohtaja: VIIMA, EERO JALMARI, KTM, vuorineuvos, Helsingin kauppakamarin valitsema. 07; 57.

AHLSTRÖM, BÖRJE BERTEL, ekon., johtaja, Kymenlaakson kauppakamarin valitsema. 11; 58.

AHLSTRÖM, KAUKO KALERVO, ekon., kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 14; 63.

ANGERVO, TAUNO PIETARI, LaL, VT, toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 60.

ARO, EINO JOHANNES, MH, kauppaneuvos, Pohjois-Karjalan kauppakamarin valitsema. 09; 59.

FREDRIKSON, MAUNO FREDRIK, dipl.ekon., toimitusjohtaja, Kanta-Hämeen kauppakamarin valitsema. 14; 71.

HALLE, KAARLO PENTTI, DI, vuorineuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 69.

HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., Liikesivistysrahaston valitsema. 02; (48) 51.

HONKAJUURI, PAAVO MIKKO, DI, vuorineuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 14; 66.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 22; 63.

HULKKO, VIHTORI OLAVI, ekon., kauppaneuvos, Oulun kauppakamarin valitsema. 04; 64.

KAUPPINEN, AULIS PIETARI, KTM, kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.

KOSKELO, AARNE KAARLO, KTM, pääkonsuli, Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 61.

KOSKINEN, URHO VIHTORI, ekon., johtaja, Riihimäen—Hyvinkään kauppakamarin valitsema. 09; 64.

KUUSINEN, KALLE JUHO PETTER, Kauppakorkeakoulun kunniajäsen, KTT h.c., kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 89; 56.

LAPPALAINEN, ESKO, KTM, kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 20; 63.

LIPSANEN, ERKKI AUGUST, ekon., kauppaneuvos, Porin kauppakamarin valitsema. 11; 50.

MÄLKÄ, AARNE, toimitusjohtaja, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin valitsema. 00; 53.

NIEMI-ARO, VEIKKO JOHANNES, toimitusjohtaja, teollisuusneuvos, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 13; 70.

PARTANEN, ERKKI JOHANNES, LaL, vuorineuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 15; 67.

PENTTILÄ, ONNI ANTERO, ekon., VT, vuorineuvos, Lahden kauppakamarin valitsema. 15; 62.

PYLKKÄNEN, MATTI TAPIO, DI, toimitusjohtaja, Mikkelin kauppakamarin valitsema. 24; 71.

RAADE, TAUNO UOLEVI, ekon., DI, vuorineuvos, Turun kauppakamarin valitsema. 12; 61.

ROSSI, TARU REINO KAI, FT, pääjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 19; 71.

RUOHO, VILJO KALEVI, ekon., kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 16; 67.

SALMINEN, LAURI ALEKSI, ekon., dipl.-ins., Lapin läänin kauppakamarin valitsema. 19; 71.

SALOJÄRVI, PEKKA TAPANI, ekon., toimitusjohtaja, Keski-Suomen kauppakamarin valitsema. 40; 69.

SALOVAARA, EERO ILMARI, ekon., pääjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 18; 68.

SWANLJUNG, KAJ TORSTEN, KTM, konsuli, toimitusjohtaja, Vaasan kauppakamarin valitsema. 16; 65.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 15; 69.

TIVOLA, CARL MIKAEL (MIKA), LOK, VTM, Pohjoismaiden Yhdyspankin pääjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 22; 67.

VAINIO, EERO RAIMO, ekon., toimitusjohtaja, Keski-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 29; 65.

VAINIO, VALDE ANTON, KTM, konsuli, toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 59.

VARANKO, ERKKI VILHO PERTTELI, KTM, kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 04; 54.

VARTIAINEN, OSMO JOHANNES, ekon., kauppaneuvos, Kuopion kauppakamarin valitsema. 10; 50.

VIRKKUNEN, LAURI VEIKKO, DI, konsuli, toimitusjohtaja, Tampereen kauppakamarin valitsema. 20; 65.

VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, FT h.c., KTT h.c., Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja, Turun yliopiston kunniajäsen, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 50.

WIRO, PAULI JULIUS, KTM, pääkonsuli, Liikesivistysrahaston valitsema. 07; 64.

VÄYRYNEN, TAUNO VEIKKO, kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 59.

YLIJOKI, YRJÖ ENSIO, DI, teollisuusneuvos, Kaakkois-Suomen kauppakamarin valitsema. 15; 63.

YRJÖNEN, KAARLO SAKARI, VT, toimitusjohtaja, Keskuskauppakamarin valitsema. 23; 66.

Hallitus

Puheenjohtaja: VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, FT h.c., KTT h.c., Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja. 08; 50.

Varapuheenjohtaja: KIRVES, LAURI KALERVO, KTM, toimitusjohtaja. 14; 50.

HEIKKILÄ, PENTTI REINO, ekon., vuorineuvos, Kauppakorkeakoulun kunniajäsen. 15; 67.

HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c. 02; (46) 50.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 22; 63.

KOSKI, TAPIO JOHANNES, VT, vuorineuvos. 20; 69.

SAARINEN, SEVERI MIKAEL, ekon., kauppaneuvos, Kauppakorkeakoulun kunniajäsen. 05; 50.

SOHLBERG, JORMA OLAVI, VT, vuorineuvos. 08; 60.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 15; 69.

Rehtori

HONKO, JAAKKO OLAVI
Professori

Opettajaneuvoston, laajennetun opettajaneuvoston ja opettajakunnan puheenjohtaja.
Rehtori kesäkuun 1 p:stä 1969.

Vararehtori

TELARANTA, KAARLO ARMAS
Professori

Vararehtori kesäkuun 1 p:stä 1969.

Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö**Johtokunta**

Puheenjohtaja Matti Virkkunen, jäsenet Pentti Heikkilä, Eino Hirvonen, Jaakko Honko, Lauri Kirves, Tapio Koski, Severi Saarinen, Olavi Sohlberg ja K. A. Telaranta.

Opettajakunta**Varsinaiset professorit**

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 19; 59.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 22; 60.

MATILA, KAARLO SAKARI, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 60.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 15; 62.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, (Kansantaloustiede). 27; 63.

PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 63.

MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 27; 63.

LEIVO, VEIKKO ARMAS ILMARI, TkT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 25; 68.

LEPONIEMI, ARVI KALEVI, VTT, (Kansantaloustiede, erikoisalana ekonometria). 26; 69.

NYBERG, AARNI VEIKKO JUHANI, VTT, (Perustutkimuksen laitoksen johtaja). 26; 70.

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO SAKARI, KTT, (Liiketaloustiede, kvantitatiivinen suunnittelu). 31; 70.

HELLE, REIJO KALERVO, FT, (Talousmaantiede). 31; 71.

VOIPIO, JAAKKO EENOK, OTT, (Oikeustiede). 23; 72. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden 1971-72 KILPI, LASSI TOPIAS TAAVETTI VOLTER, LaT, hallintoneuvos. 20; 67.

Liiketaloustieteen professorin virka (organisaatio ja henkilöhallinto) on täyttämättä. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1971 PIHA, KALLIS KALEVI, FT, professori ja kevätlukukaudella 1972 WIIO, OSMO ANTERO, YT, dosentti.

Liiketaloustieteen professorin virka (laskentatoimi) on täyttämättä. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden 1971-72 ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, apul.prof.

Liiketaloustieteen professorin virka (vientimarkkinointi) on täyttämättä. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1971 HECK, HAROLD J., professori, ja kevätlukukaudella 1972 LANGE, IRENE, professori.

Tavarateknologian professorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden 1971-72 AALTIO, ERKKI AULIS, TkT, dosentti.

Apulaisprofessorit

PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, Helsingin yliopiston dosentti, (Englannin kieli). 08; 64.

MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 28; 66.

LOUHIJA, JARL AEBIN, FT, (Suomen kieli ja tyylioppi). 08; 67.

VALKONEN, YRJÖ TÄPANI, VTT, (Sosiologia). 41; 71.

ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 30; 71.

KELOHARJU, RAIMO JYRKI JUHANI, KTT, DI, (Liiketaloustiede, systeemit). 28; 72.

Liiketaloustieteen apulaisprofessorin virka (organisaatio ja henkilöhallinto) on täyttämättä. Virkaa on hoitanut LAAKSONEN, OIVA JOHAN, VTT, avustajanaan AHLSTEDT, KARL LEO, KTL.

Liiketaloustieteen apulaisprofessorin virka (laskentatoimi) on täyttä-

mättä. Virkaa on hoitanut SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT, professori, avustajanaan RIISTAMA, VEIJO OLAVI, KTL.

Liiketaloustieteen apulaisprofessorin virka (markkinointi) on täyttämättä. Virkaa on hoitanut SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTT, dosentti, avustajanaan syyslukukaudella 1971 HIRVELÄ, HANNU JAAKKO, TkL, ja kevätlukukaudella 1972 SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTL, DBA.

Talousmaantieteen apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden 1971-72 VUORISTO, KAI-VEIKKO, FT, dosentti.

Saksan kielen apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1971 LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Helsingin yliopiston professori, avustajanaan HAKKARAINEN, HEIKKI JUHANI, FL (väit.), 36; 71, joka on hoitanut virkaa kevätlukukaudella 1972.

Dosentit

KAITILA, ESA HEIKKI, FT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 09; 46. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.

ROSSI, TARU REINO KAI, FT, (Kansantaloustiede). 19; 58. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.

LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Helsingin yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 22; 58.

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Jyväskylän yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 19; 62. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.

ALHO, KEIJO OLAVI, FT, (Taloushistoria). 07; 64.

AALTIO, ERKKI AULIS, TkT, (Tavarateknologia). 22; 65.

LASSILA, JAAKKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 66. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.

SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 28; 68.

KOTKANSALO, ALEKSANTERI, OTT, (Finanssioikeus). 26; 70.

WIO, OSMO ANTERO, YT, (Viestintä). 28; 70.

LAULAJAINEN, RISTO ILMARI, KTT, (Talousmaantiede). 37; 70. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta kevätlukukaudella 1972.

HELENIUS, RALF HARRY, VTT, (Valtio-oppi). 38; 71.

PITKÄNEN, EERO KALERVO, KTT, (Julkisen talouden laskentatoimi). 30; 71.

GRANLUND, ÅKE RAGNAR, FT, Svenska Handelshögskolanin professori, (Ruotsin kieli). 14; 72.

Yliassistentit ja lehtorit

TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM, (Saksan kieli). 07; 49.

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK, (Saksan kieli). 23; 53.

BINHAM, PHILIP FRANK, MA, (Englannin kieli). 24; 53.

SEVELIUS, MARTIN, FM, (Ruotsin kieli). 13; 55.

VIERIKKO, ERKKI, FK, (Espanjan kieli). 24; 56.

JUTILA, JUKKA HELJO, FM, (Tavarateknologia). 23; 57.

AHLSTEDT, KARL LEO, KTL, (Liiketaloustiede, hallinto). 29; 61.

Virasta vapaa. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1971 MYLLYNIEMI, OSSI OLAVI, FL, ja kevätlukukaudella 1972 VOUTILAINEN, EERO ANTTI, KTM.

SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTL, DBA, (Liiketaloustiede, markkinointi). 23; 61. Virasta kokonaan vapautettu syyslukukaudella 1971 ja osittain vapautettu kevätlukukaudella 1972. Virkaa ovat hoitaneet syyslukukaudella 1971 HELLEVUO, TAUNO KAARLO, FM, ja LINKO, ILPO, KTM, DI, ja kevätlukukaudella 1972 viran hoidossa on avustanut PIRHONEN, UOLEVI, ekonomi.

VON VOLBORTH, DOROTHEA, FK, (Venäjän kieli). 25; 62.

HAVUKKALA, JAAKKO MARTTI, FL, (Talousmaantiede). 23; 64.

LAUTSILA, ERKKI ILMARI, FM, (Saksan kieli). 30; 64.

NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM, (Englannin kieli). 11; 64. Virasta vapaa. Virkaa on hoitanut SALO, EIJA, FM.

VUORINEN, ELSA MARIA, FM, (Englannin kieli). 08; 64.

SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 28; 65. Virasta vapaa. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1971 AUVINEN, EERO ILMARI, KTM, ja kevätlukukaudella 1972 HEIKKILÄ, MARKKU ANTERO, KTM.

RIISTAMA, VEIJO OLAVI, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 32; 66. Virasta vapaa. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden 1971-72 PRÉPULA, EERO ANTTI, KTM.

PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTL, (Liiketaloustiede, hallinto). 21; 66.

SAARIO, HILKKA MIRJA INKERI, FM, (Englannin kieli). 20; 66.

LEHTOVUORI, JOUKO TUOMAS, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 33; 67. Virasta vapaa. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden 1971-72 KALLIO, KAIJU KATRIINA, KTK.

MURRAY, JAMES, MA, (Englannin kieli). 36; 67.

TEVAJÄRVI, TUOMO MATIAS, FM, (Ruotsin kieli). 27; 68.

LARMOLA, EERO ANTERO, KTM, (Tietojenkäsittelyoppi). 37; 68.

- KAILA, LEO TORSTEN, FL, (Pikakirjoitus). 19; 71.
 JALOVAARA, LIISA, FK, ekonomi, (Ruotsin kieli). 28; 71.
 PASANEN, JORMA KALEVI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 11; 72.
 JÄRVINEN, RISTO ANTERO, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi); 34; 72. Virkaa ovat hoitaneet koko lukuvuoden 1971-72 TORKKO, PAULI JUHANI, KTK ja VAINIO, RISTO JUHANI, KTM.
 Liiketaloustieteen lehtorin virka (laskentatoimi) on täyttämättä. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan KYLÄKOSKI, KALEVI, KTM.
 Kansantaloustieteen lehtorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan KORPELA, ASKO JUHANI, KTL.
 Talousmatematiikan ja tilastotieteen lehtorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan WOIVALIN, PENTTI KALEVI, FK.
 Ranskan kielen lehtorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan KAREOJA, SIRKKA-LIISA, FM.

Opettajat

- SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT, täysin palv. professori, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 06; 48.
 HEINÄNEN, PEKKA BERNHARD, FT, täysin palv. professori. (Tavarteknologia). 04; 50.
 PEITSO, JUKKA TAPANI, FM, MA, (Portugalin kieli). 17; 51.
 NENONEN, AARRE VILHO, FL, (Ruotsin kieli). 17; 53.
 LAINE, NAIMI, FM, (Saksan kieli). 04; 55.
 NIKOLOWSKI, FEROPORO MAX OTTO, Dr.phil., Helsingin yliopiston saksan kielen lehtori, (Saksan kieli). 19; 57.
 NURMINEN, LAILA MARIA, FM, (Englannin kieli). 11; 59.
 KAREOJA, SIRKKA-LIISA, FM, (Ranskan kieli). 28; 59.
 GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN MARY, BA, (Englannin kieli). 05; (49) 62.
 FIELDS, DONALD, MA, (Englannin kieli). 37; 63.
 KYLÄKALLIO, REINO JUHANI, OTT, professori, (Oikeustiede). 30; 63.
 SALO, EIJA, FM, (Englannin kieli). 28; 64.
 PORKO, LEENA, FM, ekon., (Sihteeriooppi, konekirjoitus ja englannin kieli). 23; 65.
 KETTUNEN, RAUHA RAAKEL, FK, (Ruotsin kieli). 31; 65.
 HELLEVUO, TAUNO KAARLO, FM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 06; 66.
 WÄLÉN, REIJO VALFRID, VTT, (Filosofia). 30; 66.

- VAHERI, ANNA KAARINA, FM, (Englannin kieli). 39; 66.
 HONKAVAARA, KIRSTI TUULA AULIKKI, FM, (Ranskan kieli). 40; 66.
 KONTTINEN, RAIJA AINO SISO, FM, kirjeenvaihtaja, (Suomen kieli ja tyylioppi). 33; 67.
 LAAKSONEN, OIVA JOHAN, VTT, (Liiketaloustiede, hallinto). 24; 67.
 PITKÄNEN, HANNU AUKUSTI, FM, (Saksan kieli). 32; 67.
 BLÄFIELD, MARI, BA, (Englannin kieli). 42; 68.
 HEIKKILÄ, MARKKU ANTERO, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 44; 68.
 HUHTALA, MARJA-LEENA, HuK, (Englannin kieli). 39; 68.
 JUTILA, HELMI JOHANNA, KTM, (Englannin kieli). 33; 68.
 KORPELA, ASKO JUHANI, KTL, (Kansantaloustiede). 37; 68.
 LAMPIKOSKI, KARI AHTI ARMAS, FL, (Sosiologia). 39; 68.
 SIUKOSAARI, ASKO EERO ILMARI, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 32; 68.
 SLOTTE, BIRGER KRISTIAN, FK, (Ruotsin kieli). 40; 68.
 AUVINEN, EERO ILMARI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 69.
 GRANFELT, JARMO ALLAN, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 32; 69.
 HOLOPAINEN, TOIVO, OTT, (Oikeustiede). 29; 69.
 KOSONEN, PAAVO ASKO TAPANI, KK, (Sosiologia). 44; 69.
 MYLLYNIEMI, OSSI OLAVI, FL, (Liiketaloustiede, hallinto). 33; 69.
 PÄRNÄNEN, MAURI HEIKKI ILMARI, VTL, (Liiketaloustiede, hallinto). 33; 69.
 RUUHELA, REIJO TUOMAS, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 35; 69.
 AIRAMO, MARTTI MAUNO, KTL, (Liiketaloustiede, hallinto). 27; 70.
 ALENGRY, GEORGES HENRI PIERRE, Diplômé E.N.L.O.V., (Ranskan kieli). 41; 70.
 HARLIO, HELKA ELINA, KTK, (Ruotsin kieli). 41; 70.
 HELME, EERO, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 29; 70.
 HIRVELÄ, HANNU JAAKKO, Tkl, (Liiketaloustiede, markkinointi). 15; 70.
 INGMAN, LILIAN ANNEVI LIS-SOPHIE, KTM, HuK, (Ruotsin kieli). 32; 70.
 JÄPPINEN, ERKKI KALEVI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 38; 70.
 KAHILA, SEPPO AARNO OLAVI, FM, (Suomen kieli ja tyylioppi). 31; 70.
 LAMPÉN, ERKKI KALEVI, KTM, (Kansantaloustiede). 43; 70.
 LEHTI, MATTI VERNER, KTK, (Liiketaloustiede, hallinto). 47; 70.

- STÄHLE, EEVA KAARINA, KTK, (Englannin kieli). 37; 70.
 TUOMINEN, EVA MARIA, yo-merkonomi, (Konekirjoitus). 31; 70.
 VOUTILAINEN, EERO ANTTI, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 36; 70.
 HELSILÄ, MARTTI KALERVO, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 46; 71.
 KYLÄKOSKI, KALEVI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 39; 71.
 AHO, REIJO GUST., M.A., (Kansantaloustiede). 33; 71.
 AIRIKKALA, REINO KALEVI, KTM, (Kansantaloustiede). 40; 71.
 BOTAS VIGÓN, DON RAMÓN GONZALO, ylim.op., (Espanjan kieli). 49; 71.
 BRADY, JOSEPH, Cert.Ed., ylim.op., (Englannin kieli). 43; 71.
 COLUSSI, GIORGIO, FL, (Italian kieli). 33; 71.
 HIETALA, ESA KUSTAA ARMAS, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 30; 71.
 KAKKURI-KETONEN, MARJA-LIISA, FK, (Filosofia). 45; 71.
 KALLIO, KYÖSTI EINAR, VTK, (Sosiologia). 40; 71.
 KARLSSON, ARI JUHANI, KTM, (Liiketaloustiede, systeemit). 44; 71.
 KORIMO, OLGA, ylim.op., (Venäjän kieli). 24; 71.
 LINKO, ILPO ILKKA KALEVI, KTM, DI, (Liiketaloustiede, markkinointi). 37; 71.
 PIRHONEN, UOLEVI, ekonomii, (Liiketaloustiede, markkinointi). 34; 71.
 PRICE, AVRIL ELIZABETH, Cert.Ed., (Englannin kieli). 45; 71.
 TAMMINEN, EERO VEIKKO, TkL, (Liiketaloustiede, systeemit). 41; 71.
 TAMMISTO, CHRISTINE MARGARETE, HuK, kielistudioamanuenssi. 32; 71.
 HAKULINEN, KERKKO PELLERVO, FL, (Talousmaantiede). 37; 72.
 LAOSMAA, MARTTI, VTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 44; 72.
 LINDGREN, LAURI BERNHARD, FT, (Ranskan kieli). 33; 72.
 WALLENIUS, ILKKA JYRKI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 49; 72.

Assistentit

- WOIVALIN, PENTTI KALEVI, FK, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 38; 64.
 VISAPÄÄ, MARKKU TAPANI, KTK, (Talousmaantiede). 41; 65.
 HARJULA, MARKKU SAKARI, KTK, (Kansantaloustiede). 43; 67.
 KALLIO, KAIJU KATRIINA, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 44; 67.
 NUUTINEN, VEIKKO JUHANI EMIL, VT, (Oikeustiede). 38; 67.
 MALMIO, JYRKI SAKARI, KTM, (Kansantaloustiede). 44; 68.
 NIEMI, EERO JUHANI, FK, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 42; 68.

- PREPULA, EERO ANTTI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 43; 68.
 SEPPÄLÄ, VESA JUSSI, KK, (Sosiologia). 41; 68.
 TAKALA, LIISA ANNELI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 44; 68.
 LINNASALMI, LEENA ANNELI, KTM, (Englannin kieli). 44; 69.
 OUKARI-HANNONEN, TYTTI TELLERVO, KTM, (Talousmaantiede). 43; 69.
 ANTTILA, MAI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 70.
 DAHLSTEDT, ROY CLAES GUNNAR, KTM, (Kansantaloustiede). 45; 70.
 ROIHIO, MARKKU RISTO, VT, (Oikeustiede). 41; 70.
 TORKKO, PAULI JUHANI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 47; 70.
 VAINIO, RISTO JUHANI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 46; 70.
 YLIKOSKI, TUURE ELINA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 70.
 AIRAKSINEN, TIMO JUHANI, KTK, (Kansantaloustiede). 46; 71.
 BÄCKSTRÖM, ANNA ELINA, MMK, (Tavarateknologia). 46; 71.
 LILJA, KARI TAPIO, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 45; 71.
 MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTK, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 71.
 NUOLIMAA, RISTO OLAVI, OTK, (Oikeustiede). 48; 71.
 KARJALAINEN, LEILA HANNELE, FK, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 46; 71.
 vt. ARKANEN, PEKKA SAKARI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 43; 70.
 vt. ALALUUSUA, SEPPO ILMARI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 46; 70.
 vt. AHTIAINEN, MARTTI MATTI JUHANI, ekon., (Liiketaloustiede, markkinointi). 45; 71.
 vt. COLLIN, LARS ERIK, ekon., (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 71.
 vt. GAHMBERG, HENRIK JOHANNES, ekon., (Liiketaloustiede, hallinto). 46; 71.
 vt. KÄNNÖ, SIMO LAURI JUHANI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 48; 71.
 vt. NISSILÄ, JUHA EERO, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 49; 71.
 vt. PUUSTELLI, MARKKU RISTO JUHANI, FK, (Talousmatematiikka). 47; 71.
 vt. KUUSI, KIM OLAVI, ekon., (Liiketaloustiede, systeemit). 47; 72.

- vt. MATTILA, PENTTI ILMARI, ekon., (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 49; 72.
- vt. TAINIO, RISTO SEPPÖ ILMARI, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 47; 72.
- VIITANEN, JORMA TAPIO JUHANI, KTK, (Sosiologian tuntiassistentti). 41; 70.
- LAHTI, KAISA KYLLIKKI, kauppat.yo, (Pikakirjoituksen tuntiassistentti). 44; 71.
- LUNKKA, ANNA-LEENA, ekonomi, (Pikakirjoituksen tuntiassistentti). 50; 71.
- PESOLA, RITVA ANNIKKI, akat.siht., (Kielten ja sihteeriaineiden tuntiassistentti). 46; 71.
- PULKKINEN, MARJATTA IRMELI, ekonomi, (Liiketaloustiede, hallinto). 48; 72.
- REIKKO, TUULA KYLLIKKI, ekonomi, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 46; 72.
- YLÄ-ANTTILA, LEENA SIRKKA SINIKKA, ekonomi, (Liiketaloustiede, hallinto). 48; 72.

Eläkkeellä olevat opettajat

- HILDEN, BROR ERIK, FM, saksan kielen lehtori. 84; täysinpalv. 54.
- KIVIKOSKI, ERNST ENSIO, FT, talousmatematiikan professori. 91; täysinpalv. 58.
- HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARINA, konekirjoituksen opettaja. 99; täysinpalv. 66.
- RANINEN, HUUGO VALTTER, KTL, LaT, liiketaloustieteen professori. 99; täysinpalv. 67.
- HOMI, MARTTA ELISABETH, FM, ruotsin kielen lehtori. 07; täysinpalv. 70.
- HEINÄNEN, PEKKA BERNHARD, FT, tavarateknologian professori. 04; täysinpalv. 71.
- SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT, liiketaloustieteen (laskentatoimi) professori. 06; täysinpalv. 71.
- KUNZE, ERICH EMANUEL, FT, professori, Helsingin yliopiston dosentti, saksan kielen apulaisprofessori. 05; täysinpalv. 71.

Yleiset laitokset

Kirjasto

- BROMS, HENRI JUHANA FREDRIK, FT, kirjastonjohtaja. 27; 72.
- TAMMINEN, KAISA KYLLIKKI, FM, alikirjastonhoitaja. 22; 60.
- RUOKONEN, KYLLIKKI AINO ANNELI, FM, alikirjastonhoitaja. 33; 60.
- VAISTO, ERKKI YRJÖ, HOK, vanh. amanuenssi. 35; 61.
- HARTONEN, IRMA ANNIKKI, FK, vanh.amanuenssi. 30; 71.
- AHTI, EEVA KRISTIINA, kirjastonhoitaja, amanuenssi. 43; 70.
- KIVIHOLMA-HAIKARA, HELLY MARJATTA, HuK, amanuenssi. 34; (65) 70.
- PIRILÄ, MARJA TUULIKKI, HuK, amanuenssi. 44; (68) 70.
- RUHANEN, TUULA KRISTIINA, FM, amanuenssi. 44; 70.
- KARLIN, SEIJA KAARINA, kirjastoapulainen. 47; 65.
- HEINÄNEN, SEIJA MARJATTA, LuK. 35; 68.
- KAHRI, MARKKU OLAVI, HuK. 43; 69.
- LAAKSONEN, PIIRJO MARJATTA, HuK. 43; 69.
- VIITANEN, ARJA SINIKKA, yo-merkonomi, kirjastoapulainen. 47; 69.
- KAJAANI, ANJA MIRJAM SYNNOVE, sairaanhoitaja. 32; 70.
- KARJALAINEN, RITVA MARIA, FK. 44; 70.
- KOLEHMAINEN, HELINÄ MAIRE KAARINA, HuK. 44; 70.
- SEPPÄNEN, SEPPÖ UNTAMO, ekonomi. 24; 70.
- KOKKALA, IRJA LIISA. 39; 71.
- KOSKINEN, SEIJA HELENA, järjestelyapulainen. 53; 71.
- MÄKINEN, TUULA ANNELI, HuK. 43; 71.
- MÄÄTTÄ, LEENA SISO, yo-merkonomi, konekirjoittaja. 49; 71.
- SUHONEN, EIJA TUULIKKI, järjestelyapulainen. 53; 71.
- SUNDQUIST, RITVA MARJATTA, FM. 39; 71.
- TURUNEN, RITVA ANNELI, HuK. 34; 71.
- HAUTALA, MAARIT HELLEVI, järjestelyapulainen. 54; 72.
- KAIVOLA, RAIJA HELENA, VTK, kirjastoharjoittelija. 33; 72.
- LAIHO, KRISTIINA, fil.yo. 46; 72.
- LIPANEN, SISO KAARINA, yo-merkonomi, konekirjoittaja. 48; 72.
- VIHAVAINEN, TIMO, FK. 47; 72.

Perustutkimuksen laitos

- NYBERG, AARNI VEIKKO JUHANI, VTT, professori, laitoksen johtaja. 26; 70.
- GUSTAFSSON, KAJ MAURITZ, KTM, 37; 70.
- PIIHTI, AATTO EERO MATIAS, KTK, 39; 70.

VIRTANEN, KALERVO ENSIO, KTK. 41; 70.
 HAAVISTO, KARI, KTM. 41; 71.
 LEHTINEN, UOLEVI VALDEMAR, KTM. 41; 71.
 LEHTONEN, PEKKA ANTONI, KTK. 46; 71.
 SALMI, TIMO YRJÖ, KTM. 45; 71.
 URRILA, MATTI OLAVI, KTL. 41; 71.
 HAMARI, RAUNO TAPANI, TTM. 48; 72.
 SEPPÄLÄ, MATTI VELI, KTM. 45; 72.

ATK-laitos

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO SAKARI, KTT, professori, esimies.
 OHRANEN, JYRKI KALLE ILMARI, ATK-päällikkö. 37; 67.
 TITTA, HELVI HELENA, ekon., ohjelmoija. 43; 68.
 KIVI, PENTTI OSKARI, ekon., suunnittelija. 43; 70.
 KORHONEN, MARJA-LIISA TELLERVO, operaattori. 42; 70.

Audiovisuaalinen laitos

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST, FK, lehtori, kielistudion johtaja.
 MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, kuvalaitoksen hoitaja. 36; 51.
 TAMMISTO, CHRISTINE MARGARETE, HuK, kielistudioamanuessi.
 32; 71.

Ainelaitokset

Liiketaloustiede, hallinnon laitos

WIIO, OSMO ANTERO, YT, dosentti, laitoksen esimies.

Liiketaloustiede, laskentatoimen laitos

ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, apulaisprofessori, laitoksen esimies.

Liiketaloustiede, markkinoinnin laitos

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, professori, laitoksen esimies.

Liiketaloustiede, systeemien laitos

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO SAKARI, KTT, professori, laitoksen esimies.

Kansantaloustieteen laitos

PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTT, professori, laitoksen esimies.

Oikeustieteen laitos

MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaT, professori, laitoksen esimies.

Talousmaantieteen laitos

HELLE, REIJO KALERVO, FT, professori, laitoksen esimies.
 KALLIONIEMI, EEVA ESTERI, kartografi. 26; 61.

Talousmatematiikan ja tilastotieteen laitos

MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, apulaisprofessori, laitoksen esimies.

Tavarateknologian laitos

AALTIO, ERKKI AULIS, TkT, dosentti, laitoksen esimies.
 KAINULAINEN, YRJÖ, laboratoriomestari. 16; 53.

Virkailijat ja toimenhaltijat

Talousohjaaja

TARPILA, OLLI PERTTI, VT. 19; 51.

Sihteeri

SARAKONTU, MATTI VELI, KTM, 33; 66.

Tiedotussihteeri

SIPILÄ, KARI SAULI TAPIO, ekon., 40; 70.

Apulaissihteeri

SARVIKIVI, KALEVI MATTIAS, ekon., 48; 71.

Suunnittelussihteeri

ASP, KARI ANTERO, KTM, 48; 72.

Opintosihtööri

HASSINEN, KARI ANTERO, ekon., 47; 72.

Kanslerin virasto

HUHTALA, JUKKA AARNE ANTERO, KTM, kanslerin sihteeri. 41; 67.
KARHU, TUULA-MARJA, kirjeenvaihtaja. 40; 68.

Rehtorin virasto

TEMMES, AIRI ANNIKKI, akat. siht., 47; 71.

Keskuskanslia

TASKINEN, ELLI MARIA, VTM, kamreeri. 06; 50.
BORG, TAIMI ELINA, toimistosihtööri. 25; 50.
MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTINA, kanslisti. 05; 50.
KAARTOTIE, ARJA AINIKKI, kanslisti. 19; 52.
LUUKKANEN, LISA MARITA SOFIA, kanslisti. 20; 59.
KAINULAINEN, HELKA TUULIKKI, kanslisti. 15; 61.
HALME, KERTTU TELLERVO, merkonomi, kassanhoitaja. 22; 62.
LAHONEN, LEA REGINA, kanslisti. 24; 65.
HYVÄRINEN, IRMA TELLERVO, sosionomi, kirjanpitäjä. 44; 69.
JÄNTTI, TUIJA KAARINA, merkonomi, kanslisti. 43; 69.
LIND, RAILI ELISABETH, kanslisti. 48; 71.

Laitoskansliat

MIETTINEN, EIJA AULIKKI, kanslisti. 40; 69.
HAKALA, VIRPI SINIKKA, yo-merkonomi. 46; 70.
KÄRKKÄINEN, ANNA-LIISA, merkonomi. 50; 70.
JAAKKOLA, MARJA KAARINA, merkonomi. 47; 71.
VOUTILAINEN, TERTTU TUULIKKI, yo-merkonomi. 38; 71.
LUOTO, PIRKKO ANNELI, dipl.siht. 48; 71.

Vahtimestarit

LAINEN, NILO ORVO, ylivahtimestari. 17; 65.
SUNDSTRÖM, JOHAN EDVIN, vahtimestari. 15; 53.
LAUKKANEN, KEIJO TAPIO, vahtimestari. 44; 62.
HELMINEN, LEO, vahtimestari. 19; 65.
HAMMARSTRÖM, BENGT GUNNAR, vahtimestari. 37; 70.
HERTTELI, PENTTI ANTERO, ylim. vahtimestari. 50; 68.

Puhelinkeskukset

TÖTTERMAN, KAARINA ELISABETH, keskuksenhoitaja. 19; 50.
HAMMARSTRÖM, RITVA SINIKKA, keskuksenhoitaja. 38; 70.
TOLONEN, SIRPA KATRIINA, keskuksenhoitaja. 45; 71.

Opastus

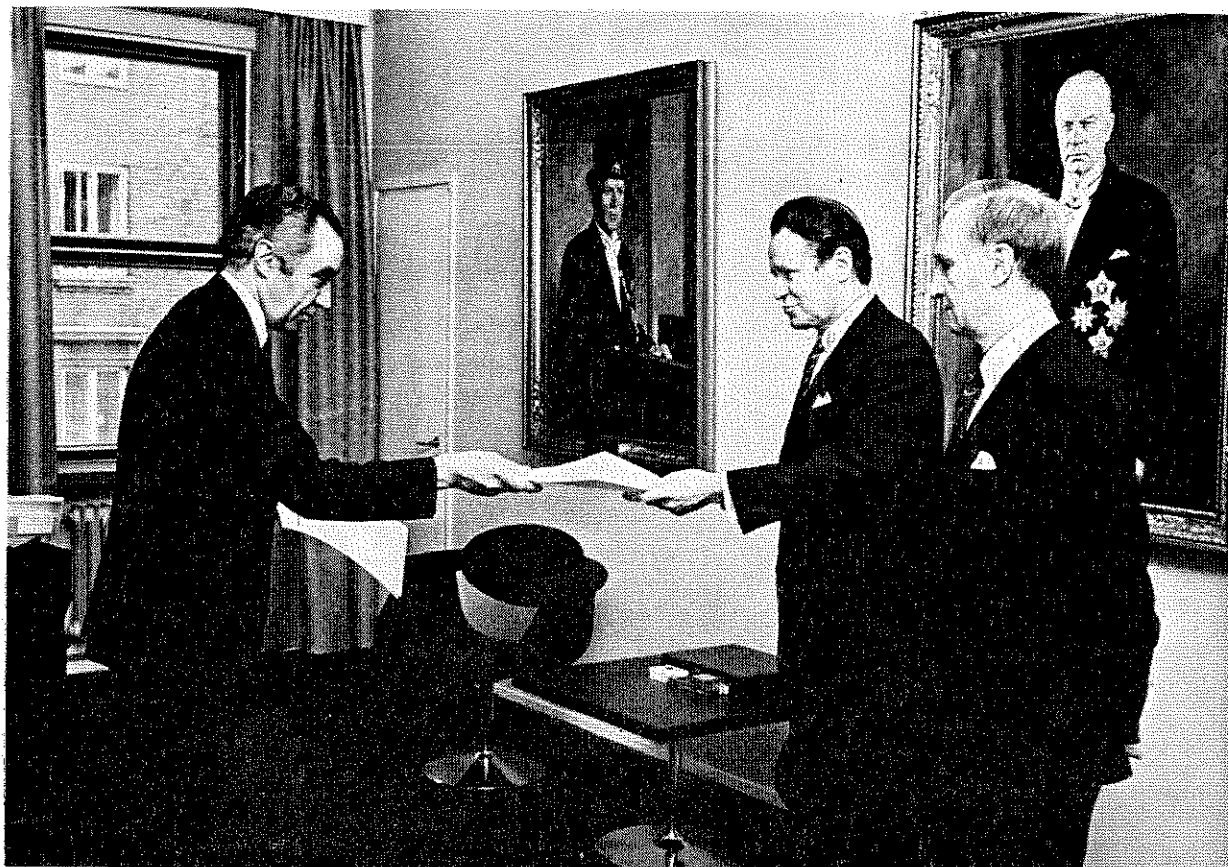
LAINEN, SIRKKA LEMPI. 16; 66.
SUNDSTRÖM, VALMA ANNIKKI. 21; 53.
SUKAVA, HELVI KAARINA, 19; 54.

Konemestari ja talonmiehet

TÖTTERMAN, JOHAN GUNNAR, konemestari. 16; 50.
LINDSTRÖM, KNUT VILHELM, talonmies. 31; 62.
HURME, JORMA OLAVI, talonmies. 43; 70.

Eläkkeellä olevat virkailijat ja toimihenkilöt

VIRTANEN, NILO PAAVO, FM, kirjastonhoitaja. 05; sai eläkkeen 56.
NURMI, AARNE ANSHELM, ylivahtimestari. 96; täysinpalv. 65.
NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM, kirjastonhoitaja. 04; täysinpalv. 71.

Kansleri Klaus Waris ojentaa nimityskirjat uudelleen kolmeksi vuodeksi tehtäviinsä valituille rehtorille ja vararehtorille.

II Yleisiä tietoja

Kanslerin ja rehtorin toimet

Kanslerina on koko lukuvuoden ajan toiminut FT *Klaus Waris*.

Rehtorina on toiminut professori *Jaakko Honko* ja vararehtorina professori *K. A. Telaranta*.

Sen johdosta, että kanslerin, rehtorin ja vararehtorin toimikaudet päättyivät toukokuun 31. päivänä 1972, laajennettu opettajaneuvosto kokoontui huhtikuun 10. päivänä suorittamaan ehdollepanon kanslerin viran täyttämiseksi 1. 6. 1972 alkavaksi viisivuotiskaudeksi 1972—77 ja rehtorin ja vararehtorin toimien täyttämiseksi kolmivuotiskaudeksi 1. 6. 1972—31. 5. 1975.

Ensimmäiselle ehdokassijalle kanslerin vaalissa laajennettu opettajaneuvosto asetti FT *Klaus Wariksen* ja toiselle sijalle FT *Pekka Heinäsen*. Kokouksessaan huhtikuun 25. päivänä korkeakoulun hallitus valitsi kansleriksi toukokuun 31. päivänä 1977 päättyväksi toimikaudeksi FT *Klaus Wariksen*. Tasavallan Presidentti vahvisti vaalin toukokuun 12. päivänä 1972.

Ensimmäiselle ehdokassijalle rehtorin vaalissa laajennettu opettajaneuvosto asetti professori *Jaakko Hongon*, toiselle sijalle professori *K. A. Telarannan* ja kolmannelle sijalle professori *Jouko Paakkasen*. Kansleri on huhtikuun 17. päivänä nimittänyt rehtoriksi professori *Jaakko Hongon* ja vararehtoriksi professori *K. A. Telarannan* kesäkuun 1. päivänä 1972 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi.

Kauppakorkeakoulun hallintoa koskevia tapahtumia

Valtuuskunta

Korkeakoulun valtuuskunta on kertomusvuoden aikana kokoontunut kaksi kertaa.

Syyskokouksessaan marraskuun 25. päivänä 1971 valtuuskunta hyväksyi talousarvion vuodelle 1972. Erovuorossa olleet korkeakoulun hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja *Lauri Kirves*, vuorineuvos *Olavi Sohlberg* ja pääjohtaja *Matti Virkkunen*, valittiin uudelleen hallituksen jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1972-75. Virallisten asioiden käsittelyn päätyttyä rehtori *Honko* kertoi valtuuskunnan edellisen kokouksen jälkeen tapahtuneista virkanimityksistä ja eräistä muista korkeakoulua koskevista seikoista. Kokouksen päätteeksi apulaisprofessori *Tapani Valtonen* teki selkoa sosiologian opetuksesta Kauppakorkeakoulussa.

Vuosikokouksessaan maaliskuun 23. päivänä valtuuskunta valitsi puheenjohtajakseen vuodeksi 1972 edelleen vuorineuvos *J. W. Waldenin* ja varapuheenjohtajakseen samoin edelleen vuorineuvos *Eero Viiman*. Hallituksen vuosikertomus hyväksyttiin, korkeakoulun tilinpäätös vahvistettiin ja hallitukselle myönnettiin yksimielisesti vastuuvapaus. Vuoden 1972 tilejä tarkastamaan valittiin uudelleen entiset tilintarkastajat, professori *Martti Saario*, KTM, KHT *Tyko Vanhala* ja KTM, KHT *Olle V. Salmi*, jonka tehtävänä on toimia myös valvontatarkastajana. Varatilintarkastajiksi valittiin edelleen kauppaneuvos *Aulis Kauppinen* ja pääkonsuli *Pauli J. Wiro*. Virallisten asioiden käsittelyn jälkeen rehtori *Honko* selosti valtuuskunnalle korkeakoulun viimeaikaisia tapahtumia. Kokouksen päätteeksi lehtori *C.-A. von Willebrand* esitteli korkeakoulun uusia kielistudiolaitteita ja selosti niiden käyttömahdollisuuksia opetuksessa.

Valtuuskunnan erovuoroisista jäsenistä ovat asianomaiset järjestöt valinneet uudelleen kolmivuotiskaudeksi 1972-75 seuraavat: toimitusjohtaja *Tauno Angervo* (Liikesivistysrahasto), KTT h.c. *Eino Hirvonen* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Kalle Kuusinen* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Esko Lappalainen* (Liikesivistysrahasto), vuorineuvos *Onni Penttilä* (Lahden kauppakamari), toimitusjohtaja *Pekka Salojärvi* (Keski-Suomen kauppakamari), kauppaneuvos *Osmo Vartiainen* (Kuopion kauppakamari), teollisuusneuvos *Yrjö Ylijoki* (Kaakkois-Suomen kauppakamari) ja toimitusjohtaja *Sakari Yrjönen* (Keskuskauppakamari).

Hallitus

Hallitus on kertomusvuoden aikana kokoontunut kuusi kertaa. Perussääntöjen 20 §:n mukaisesti se on käsitellyt pääasiallisesti korkeakoulun hallintoon kuuluvia taloudellisia asioita. Kokouksessaan helmikuun 10. päivänä 1972 hallitus valitsi puheenjohtajakseen edelleen vuodeksi 1972 pääjohtaja *Matti Virkkusen* ja varapuheenjohtajakseen toimitusjohtaja *Lauri Kirvesen*.

Opettajaneuvosto

Opettajaneuvosto on lukuvuoden aikana kokoontunut eräitä poikkeuksia lukuunottamatta joka toinen perjantai. Lisäksi on pidetty tarvittaessa muina aikoina kokouksia, mm. elokuussa uusien oppilaiden valitsemiseksi. Päätökset, joita kokouksissa on tehty, ja toimenpiteet, joita on suoritettu, tulevat suurelta osalta selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa.

Virat ja toimet

Professorin virat

Avoinna olevan julkisoikeuden professorin viran hakijoille myönnetty lisäpätevyitysmisaika päättyi, kuten edellisessä vuosikertomuksessa jo todettiin, 5. 10. 1971. Mainitun ajan kuluessa peruuttivat hakemuksensa apulaisprofessori, OTT *Toivo Holopainen* ja OTL, ekonomi *Kari S. Tikka*. Lisäksi peruutti dosentti, OTT *Aleks. Kotkansalo* hakemuksensa 8. 11. 1971. Kun sitten opettajaneuvoston asiantuntijoiksi pyytämät, professori *Edward Andersson*, hallintoneuvos *Lassi Kilpi* ja professori *Antti Suviranta* olivat antaneet lausuntonsa jäljellä olevan hakijan hallintoneuvos, dosentti, OTT *Jaakko Voipion* tieteellisestä pätevyydestä kyseiseen virkaan ja kun opettajaneuvosto oli hyväksynyt hakija *Voipion* viran edellisen täyttöprosessin yhteydessä pitämän näyteluennon, opettajaneuvosto julisti hänet kokouksessaan 25. 2. 1972 kelpoiseksi oikeustieteen professorin virkaan, jonka opetusala on julkisoikeus, ja asetti hänet siihen ehdolle. Päätöksellään 7. 4. 1972 kansleri nimitti hallintoneuvos, dosentti, OTT *Jaakko Voipion* kyseiseen virkaan 1. 7. 1972 lukien. Virkaa on hoitanut kuluneen lukuvuoden aikana hallintoneuvos, LaT *Lassi Kilpi*.

Kanslerin perustettua 5. 11. 1971 tekemällään päätöksellä Kauppakorkeakouluun 1. 1. 1972 lukien määräaikaisen, enintään viiden vuoden

toimikaudeksi täytettävän henkilökohtaisen ylimääräisen professorin viran, jonka haltija toimii Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtajana, ryhtyi opettajaneuvosto toimenpiteisiin dosentti, YT *Osmo A. Wiion* nimittämiseksi hakemusta tähän virkaan. Opettajaneuvosto pyysi professorit *Erik Allardt*, *Kalevi Pihan* ja *Lars Wahlbeckin* asiantuntijoiksi antamaan lausunnon dosentti Wiion tieteellisestä pätevyydestä. Asiantuntijoiden annettua lausuntonsa, joissa he katsoivat dosentti Wiion tieteellisesti päteväksi perustettuun professorin virkaan, opettajaneuvosto kokouksessaan 26. 5. 1972 julisti dosentti, YT *Osmo A. Wiion* kelpoiseksi Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtajana toimivan professorin virkaan, ja päätti esittää kanslerille, että dosentti Wiio hakemusta nimitettäisiin Kauppakorkeakoulun määräaikaiseen, henkilökohtaiseen ylimääräiseen professorin virkaan, jonka haltija toimii Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtajana. Päätöksellään 2. 6. 1972 kansleri nimitti dosentti, YT *Osmo A. Wiion* kyseiseen virkaan. Virkaa on hoitanut 1. 1. 1972 lukien dosentti Wiio.

Avoinna olevan liiketaloustieteen professorin viran, jonka opetusalanana on organisaatio ja henkilöhallinto, ainoan jäljellä olevan hakijan, dosentti, YT *Osmo A. Wiion* tieteellisestä pätevyydestä kyseiseen virkaan päätti opettajaneuvosto kokouksessaan 26. 5. 1971 pyytää professori *Lars Wahlbeckilta* lisäasiantuntijalausunnon, kuten edellisessä vuosikertomuksessa jo todettiin. Professori Wahlbeckin annettua lausuntonsa peruutti hakija Wiio hakemuksensa, ja virka julistettiin välittömästi uudelleen haettavaksi. 13. 9. 1971 päättäneenä määräaikana olivat virkaa hakeneet yliassistentti, KTL *Kyösti Pulkkinen*, joka pyysi yhden vuoden mittaista lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten, sekä lisäksi kaksi hakijaa, jotka eivät halua nimiään mainittavan julkisuudessa viran haun yhteydessä, ja joista toinen oli pyytänyt puolen vuoden mittaista ja toinen 1. 3. 1972 asti ulottuvaa lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Opettajaneuvoston myönnettyä hakijoille kuuden kuukauden mittaisen lisäpätevytymisajan, joka päättyi 15. 3. 1972, peruutti hakija Pulkkinen ja toinen hakijoista, jotka eivät halua nimiään julkisuuteen, hakemuksensa, toisen sen sijaan täydentäessä hakemustaan. Kokouksessaan 24. 3. 1972 opettajaneuvosto päätti pyytää jäljellä olevan hakijan tieteellisestä pätevyydestä asiantuntijalausunnot professori *Erik Allardtilta*, professori *Eino M. Niiniltä* ja professori *Gunnar Westerlundilta*. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1971 professori *Kalevi Piha* ja kevätlukukaudella 1972 dosentti, YT *Osmo A. Wiio*. 1. 7. 1972 lukien virkaa on määrätty hoitamaan VTT *Oiva Laaksonen* siksi, kunnes virka vakinaisesti täytetään, enintään kuitenkin 30. 6. 1973 saakka.

Avoinna olevaa liiketaloustieteen professorin virkaa, jonka erikoisalanana on laskentatoimi, hakivat 1. 9. 1971 päättäneenä määräaikana vt.professori, KTT *Eero Artto*, yliassistentti, KTL *Jouko Lehtovuori*, KTT *Eero Pitkänen* sekä yksi hakija, joka ei halua nimeään mainittavan julkisuudessa viran haun yhteydessä. Kokouksessaan 3. 9. 1971 opettajaneuvosto myönsi hakijoille yhden vuoden mittaisen lisäpätevytymisajan, joka päättyi 1. 9. 1972. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan KTT *Eero Artto*, joka on määrätty virkaa hoitamaan edelleen 1. 8. 1972 lukien siksi, kunnes virka vakinaisesti täytetään, enintään kuitenkin 31. 7. 1973 saakka.

Avoinna olevan liiketaloustieteen professorin viran, jonka erikoisalanana on vientimarkkinointi, hakija, dosentti, KTT *Martti Särkisilta*, oli 5. 10. 1971 päättäneen hänelle myönnetyn yhden vuoden lisäpätevytymisajan kuluessa peruuttanut hakemuksensa. Kokouksessaan 15. 10. 1971 opettajaneuvosto päätti esittää kanslerille, että viran uudelleen haettavaksi julistaminen saataisiin siirtää kevätlukukauden 1972 lopussa tapahtuvaksi. 29. 10. 1971 päivätyllä päätöksellään kansleri ilmoitti suostuvansa mainittuun esitykseen. Kokouksessaan 12. 5. 1972 opettajaneuvosto päätti esittää kanslerille, että vientimarkkinoinnin professorin viran haettavaksi julistaminen siirrettäisiin kevätlukukaudella 1975 tapahtuvaksi. Lisäksi päätettiin nykyistä käytäntöä jatkaen kutsua päteviä ulkomaisia opettajia virkaa hoitamaan mieluummin vähintään yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan. 24. 5. 1972 päivätyssä päätöksessään on kansleri ilmoittanut suostuvansa mainittuun menettelyyn. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1971 professori *Harold J. Heck* ja kevätlukukaudella 1972 professori *Irene Lange*. 1. 8. 1972—30. 6. 1973 väliseksi ajaksi virkaa on määrätty hoitamaan professori *Feliksas Palubinskas*.

Avoinna olevan tavarateknologian professorin viran jäljellä olevien hakijoiden, dosentti, TkT *Erkki Aaltion*, dosentti, FT *Eero Avelan*, TkT *Rakel Kurkelan*, dosentti, FT *Lauri Pekkarisen* ja dosentti, TkT *Seppo Wilskan*, tieteellisestä pätevyydestä annettavia lausuntoja varten opettajaneuvoston pyytämistä asiantuntijoista olivat professorit *Olavi Harva*, *Leif Hummelstedt* ja *Eino M. Niini* kieltäytyneet. Asiantuntijoiksi suostuneiden, professori *Carl Eric Carlsonin*, professori *Waldemar Jensenin* ja professori *Werner Weberin*, antamat asiantuntijalausunnot avattiin ja luettiin opettajaneuvoston kokouksessa 26. 5. 1972. Asian jatkokäsittely siirrettiin syyslukukauden 1972 alussa tapahtuvaksi. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan dosentti *Erkki Aaltio*, joka on määrätty hoitamaan virkaa edelleen 1. 8. 1972 lukien siksi, kunnes virka vakinaisesti täytetään, enintään kuitenkin 30. 6. 1973 saakka.

Apulaisprofessorin virat

Avoinna olevan liiketaloustieteen apulaisprofessorin viran, jonka opetusala on laskentatoimi, täytössä asiantuntijoiksi pyydettyjen professori *Reginald Jägerhornin* ja professori *Lars Wahlbeckin* annettua kesällä 1971 lausuntonsa viran ainoan jäljellä olevan hakijan, dosentti, KTT *Eero Arton* tieteellisestä pätevyydestä tähän virkaan ja dosentti Arton pidettyä näyteluentonsa 17. 9. 1971 opettajaneuvosto samana päivänä pidetyssä kokouksessa julisti hänet yksimielisesti kelpoiseksi liiketaloustieteen apulaisprofessorin virkaan, jonka opetusala on laskentatoimi, ja samoin yksimielisesti asetti hänet siihen ehdolle. Päätöksellään 20. 10. 1971 kansleri nimitti dosentti, KTT *Eero Arton* kyseiseen virkaan loka-kuun 20. päivästä 1971 lukien. Kuluneen lukuvuoden aikana on KTL *Veijo Rüstama* avustanut apul.prof. Artoa viran hoidossa.

Avoinna olevan liiketaloustieteen apulaisprofessorin viran, jonka opetusala on systeemit, täytössä asiantuntijoiksi pyydettyjen professori *Olli Lokin* ja professori *Lars Wahlbeckin* annettua lausuntonsa viran ainoan hakijan, dosentti, KTT *Raimo Keloharjun*, tieteellisestä pätevyydestä kesän 1971 aikana ja dosentti Keloharjun pidettyä näyteluentonsa 1. 10. 1971 opettajaneuvosto samana päivänä pidetyssä kokouksessa julisti hänet yksimielisesti kelpoiseksi liiketaloustieteen apulaisprofessorin virkaan, jonka opetusala on systeemit, ja samoin yksimielisesti asetti hänet siihen ehdolle. Päätöksellään 5. 11. 1971 kansleri nimitti dosentti, KTT *Raimo Keloharjun* tammikuun 1. päivästä 1972 lukien kyseiseen virkaan. Apulaisprofessori Keloharjua on viran hoidossa avustanut lukuvuoden aikana TkL *Eero Tamminen*.

Professori *Eino M. Niinin* ja apul.prof. *Sven E. Kockin* annettua lausuntonsa avoinna olevan liiketaloustieteen apulaisprofessorin viran, jonka opetusala on organisaatio ja henkilöhallinto, ainoan jäljellä olevan hakijan, dosentti, KTT *Jorma Pasasen*, tieteellisestä pätevyydestä opettajaneuvosto päätti kokouksessaan 17. 9. 1971 pyytää professori *Lars Wahlbeckilta* vielä lisäasiantuntijalausunnon. Kun mainittu lausunto oli opettajaneuvoston kokouksessa 15. 10. 1971 avattu ja luettu, peruutti dosentti Pasanen hakemuksensa, ja virka julistettiin uudelleen haettavaksi. 29. 11. 1971 päättyneenä määräaikana hakivat virkaa yliassistentti, KTL *Leo Ahlstedt* ja yliassistentti, KTL *Kyösti Pulkkinen*, jotka molemmat pyysivät yhden vuoden mittaista lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten, sekä yksi hakija, joka ei halua nimeään mainittavan julkisuudessa viran haun yhteydessä. Kokouksessaan 10. 12. 1971 opettajaneuvosto myönsi kaikille hakijoille yhden vuoden lisäpätevoitymisaikaa, joka päättyy 29. 11. 1972. Virkaa on hoitanut lukuvuo-

den aikana KTL *Leo Ahlstedtin* avustamana VTT *Oiva Laaksonen*, joka on määrätty hoitamaan virkaa edelleen 1. 7. 1972 lukien siksi, kunnes virka vakinaisesti täytetään, enintään kuitenkin 30. 6. 1973 saakka.

Avoinna olevan liiketaloustieteen apulaisprofessorin viran, jonka opetusala on laskentatoimi, lisäpätevoitymisajan päätyttyä 16. 11. 1971 olivat KTT *Eero Arto* ja KTL *Jouko Lehtovuori* peruuttaneet hakemuksensa, kun sen sijaan KTT *Eero Pitkänen* oli täydentänyt hakemustaan. Kokouksessaan 26. 11. 1971 opettajaneuvosto päätti pyytää asiantuntijoiksi professorit *Carl Eric Carlsonin* ja *Martti Saarion* antamaan lausunnon KTT Pitkäsen tieteellisestä pätevyydestä mainittuun virkaan. Virkaa on hoitanut lukuvuoden aikana professori *Martti Saario* avustajanaan KTL *Veijo Rüstama*.

Avoinna olevan liiketaloustieteen apulaisprofessorin viran, jonka opetusala on markkinointi, hakijoille, DBA, KTL *Meeri Saarsalmelle* ja dosentti, KTT *Martti Särkisillalle* myönnetty lisäpätevoitymisaika päättyi 5. 10. 1971, johon määräaikaan mennessä olivat molemmat hakijat täydentäneet hakemuksiaan. Kokouksessaan 15. 10. 1971 opettajaneuvosto päätti pyytää asiantuntijoiksi professorit *Harold J. Heckin*, *Gösta Mickwitzin* ja *Eino M. Niinin*. Virkaa on hoitanut dosentti *Särkisilta* avustajanaan syyslukukaudella 1971 TkL *Hannu Hirvelä* ja kevätlukukaudella DBA, KTL *Meeri Saarsalmi*.

Vt.professori, FT *Seppo Siirilän* tultua nimitetyksi 1. 8. 1971 avoinna olevaan talousmaantieteen apulaisprofessorin virkaan myönsi kansleri hänelle anomuksesta ensin virkavapautta toisen viran hoitamisen vuoksi 1. 8.—30. 9. 1971 väliseksi ajaksi ja sitten eron talousmaantieteen apulaisprofessorin virasta 1. 10. 1971 lukien. Kokouksessaan 1. 10. 1971 opettajaneuvosto päätti julistaa viran uudelleen haettavaksi 1. 11. 1971 päättyneenä määräaikana. Virkaa hakivat TTL *Martti Hirvonen*, KTT, dosentti *Risto Laulajainen*, FT, dosentti *Kai-Veikko Vuoristo* ja FT, dosentti *Pentti Yli-Jokipii*, joista hakija *Hirvonen* pyysi yhden kuukauden ja hakija *Laulajainen* kolmen kuukauden mittaista lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan 12. 11. 1971 opettajaneuvosto päätti myöntää kaikille hakijoille kolmen kuukauden lisäpätevoitymisajan, joka päättyi 1. 2. 1972. Lisäpätevoitymisajan kuluessa oli TTT *Hirvonen* peruuttanut hakemuksensa. Kokouksessaan 11. 2. 1972 opettajaneuvosto päätti pyytää asiantuntijoiksi professori *Uuno Varjon*, professori *E. Winklerin* ja professori *Mauri Palomäen*. Virkaa on hoitanut lukuvuoden aikana dosentti *Kai-Veikko Vuoristo*.

Apulaisprofessori *Erich Kunzen* saatua omasta pyynnöstään eron saksan kielen apulaisprofessorin virasta 1. 9. 1971 lukien julistettiin virka haettavaksi ja sitä hakivat 4. 10. 1971 päättyneenä määräaikana FL

Heikki J. Hakkarainen ja dosentti, FT *Ilpo Piirainen*, joista FL Hakkarainen oli pyytänyt yhden vuoden lisäpätevytymisaikaa. Kokouksessaan 15. 10. 1971 opettajaneuvosto päätti myöntää molemmille hakijoille yhden vuoden lisäpätevytymisaikaa, joka päättyy 4. 10. 1972. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1971 professori *Kaj Lindgren* avustajanaan FL Hakkarainen. Kevätlukukaudella 1972 virkaa on hoitanut FL Hakkarainen.

Apulaisprofessori *Erkki Penttilän* saatua täysin palvelleena eron englannin kielen apulaisprofessorin virasta 1. 6. 1972 lukien julistettiin virka haettavaksi, ja sitä hakivat määräpäivään mennessä FL, lehtori *Jorma Suokko*, joka oli pyytänyt 1 vuoden lisäaikaa pätevytensä täydentämistä varten, sekä yksi hakija, joka ei halua nimeään julkisuuteen. Opettajaneuvosto myönsi hakijoille 27. 4. 1973 päättyvän yhden vuoden lisäpätevytymisaajan.

Apulaisprofessori *Jarl Louhijan* saatua täysin palvelleena eron suomen kielen ja tyyliopin apulaisprofessorin virasta 1. 6. 1972 lukien julistettiin virka haettavaksi, ja sitä hakivat määräpäivään mennessä FM, kirjeenvaihtaja *Raija Konttinen*, dosentti, FT *Pentti Leino* ja FL *Sirkka-Liisa Särkilahti*, joista hakija Raija Konttinen pyysi lisäpätevytymisaikaa 31. 12. 1973 saakka, hakija Leino yhden vuoden mittaista lisäpätevytymisaikaa ja hakija Sirkka-Liisa Särkilahti lisäpätevytymisaikaa vuoden 1972 loppuun saakka. Opettajaneuvosto myönsi kokouksessaan 26. 5. 1972 kaikille hakijoille 15. 5. 1973 päättyvän yhden vuoden mittaisen lisäpätevytymisaajan.

Kauppakorkeakoulu haluaa tässä yhteydessä esittää parhaimmat kiitoksensa apulaisprofessoreiden Erkki Penttilän, Jarl Louhijan ja Erich Kunzen pitkäaikaisesta, innostuneesta ja tuloksellisesta opetustyöstä. Nyt virkansa jättävistä ovat professorit Penttilä ja Louhija toimineet Kauppakorkeakoulun vakinaisen viran haltijoina 24 vuotta ja professori Kunze 6 vuotta. Korkeakoulu lausuu samalla ilonsa ja kiitoksensa siitä, että professorit Penttilä ja Louhija ovat suostuneet antamaan tunnustetut opettajankykynsä ja laajan kokemuksensa korkeakoulun kielten opetuksen käytettäväksi ainakin tulevan lukuvuoden ajan.

Dosentin toimet

KTT *Eero Pitkäsén* anottua opettajaneuvostolta, että hänet nimitettäisiin Kauppakorkeakouluun liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalana julkisen talouden laskentatoimi, päätti opettajaneuvosto 3. 9. 1971 pyytää asiantuntijoiksi antamaan lausunnon hakijan tieteellisestä pätevydestä anomaansa dosentin toimeen professorit *Carl Eric Carlsonin* ja

Veikko Jääskeläisen. Asiantuntijoiden annettua lausuntonsa ja KTT Pitkäsén pidettyä näyteluentonsa opettajaneuvosto 10. 12. 1971 yksimielisesti julisti KTT Pitkäsén kelpoiseksi anomaansa dosentin toimeen. Päätöksellään 7. 1. 1972 kansleri nimitti KTT *Eero Pitkäsén* liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalana julkisen talouden laskentatoimi.

Professori *Ake Granlundin* anottua opettajaneuvostolta, että hänet nimitettäisiin Kauppakorkeakouluun ruotsin kielen yksityisdosentiksi, opettajaneuvosto anomusta käsitellessään katsoi ruotsin kielen dosentin toimen perustamisen opetuksen tarpeiden kannalta aiheelliseksi. Samalla sen perusteella, että professorit Valter Jansson Upsalan yliopistosta ja Karl Gustav Junggren Lundin yliopistosta olivat Svenska Handelshögskolanin pyytämänä asiantuntijoina syksyllä 1963 antamissaan lausunnoissa todenneet professori Granlundilla olevan mainitun korkeakoulun ruotsin kielen professorin virkaan vaadittavan tieteellisen kelpoisuuden, katsoi opettajaneuvosto professori Granlundilla olevan anomansa dosentin toimen edellyttämän tieteellisen pätevyuden ja opettajankyvyn sekä yksimielisesti julisti hänet kelpoiseksi ruotsin kielen dosentin toimeen. Päätöksellään 19. 4. 1972 kansleri nimitti professori *Ake Granlundin* ruotsin kielen dosentiksi Kauppakorkeakouluun.

Kansleri on myöntänyt dosentti *Esa Käitilälle* vapautuksen dosentin opetusvelvollisuudesta lukuvuodeksi 1972—73.

Yliassistentin ja lehtorin virat, muut opettajan tehtävät ja assistentin toimet

Avoinna olevan liiketaloustieteen lehtorin viran, jonka opetusalanana on markkinointi, ainoan jäljellä olevan hakijan, dosentti, KTT *Jorma Pasasen* pidettyä näyteluentonsa 29. 10. 1971 ja asiantuntijoiksi pyydettyjen professori *Eino M. Niinin* ja dosentti *Martti Särkisillan* annettua lausuntonsa tammikuussa 1972 julisti opettajaneuvosto kokouksessaan 28. 1. 1972 yksimielisesti dosentti Pasasen kelpoiseksi mainittuun virkaan ja asetti hänet siihen ehdolle. Päätöksellään 1. 3. 1972 kansleri nimitti dosentti, KTT *Jorma Pasasen* liiketaloustieteen lehtorin virkaan, jonka opetusalanana on markkinointi, maaliskuun 1. päivästä 1972 lukien.

Avoinna olevan liiketaloustieteen lehtorin viran, jonka opetusalanana on laskentatoimi, ainoan hakijan, KTL *Risto Järvisén* pidettyä näyteluentonsa 10. 12. 1971 luettiin professori *Reginald Jägerhornin* ja professori *Martti Saarion* antamat asiantuntijalausunnot opettajaneuvoston kokouksessa 28. 4. 1972. Kokouksessaan 12. 5. 1972 opettajaneuvosto yksimielisesti julisti KTL *Risto Järvisén* kelpoiseksi liiketaloustieteen lehtorin virkaan, jonka opetusalanana on laskentatoimi ja asetti hänet siihen

ehdolle. Päätöksellään 14. 6. 1972 kansleri nimitti KTL *Risto Järvisen* mainittuun virkaan 1. 8. 1972 lukien. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1971 KTK *Pauli Torkko* ja kevätlukukaudella KTM *Risto Vainio*.

Dosentti *Eero Arton* tultua nimitetyksi liiketaloustieteen apulaisprofessorin virkaan lokakuun 20. päivästä 1971 lukien muutti kansleri päätöksellään 5. 11. 1971 avoimeksi tulleen liiketaloustieteen (laskenta-toimi) yliassistentin viran saman aineen lehtorin viraksi. Tätä lehtorin virkaa hakivat 8. 12. 1971 päättyneenä määräaikana KTK *Kaiju Kallio*, TTK *Vesa Mäkinen*, KTM *Eero Prepula*, KTM *Aatto Prihti*, KTK *Pauli Torkko* ja KTM *Kalervo Virtanen*, jotka kaikki pyysivät yhden vuoden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan 10. 12. 1971 opettajaneuvosto päätti myöntää kaikille hakijoille yhden vuoden lisäpätevytymisajan, joka päättyy 8. 12. 1972. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden KTM *Kalevi Kyläkoski*.

Avoimena olevan kansantaloustieteen lehtorin viran hakijoille myönnetty lisäpätevytymisaika päättyi 8. 5. 1972. Hakijoista olivat KTL *Kari Castrén* ja KTL *Asko Korpela* täydentäneet hakemuksiaan, VTK *Juhani Parkkonen* uudistanut hakemuksensa ja KTK *Kari Haavisto* ja KTM *Jyrki Malmio* peruuttanut hakemuksensa. Opettajaneuvosto on kokouksessaan 12. 5. 1972 pyytänyt asiantuntijoiksi professori *Ilari Tyrnin* ja vt. professori *Holger Berndtsonin*. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden KTL *Asko Korpela*.

Avoimena olevan talousmatematiikan lehtorin viran hakijoille myönnetty lisäpätevytymisaika päättyi 8. 5. 1972. Hakijoista olivat FL *Pertti Toivonen* ja FL *Pentti Woivalin* täydentäneet hakemuksiaan ja FK *Tapani Lehtonen* sekä FK *Keijo Pihlajamäki* peruuttaneet hakemuksensa. Opettajaneuvosto on kokouksessaan 12. 5. 1972 pyytänyt asiantuntijoiksi professorit *Pentti Malaskan* ja *Bertil Qvistin*. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan FL *Pentti Woivalin*.

Apulaisprofessori *Reino Hakamiehen* kuoltua avoimeksi tullut ranskan kielen apulaisprofessorin virka muutettiin kanslerin 27. 9. 1971 tekemällä päätöksellä opetuksen tarpeita paremmin vastaavaksi ranskan kielen lehtorin viraksi 1. 9. 1971 lukien. Avoimeksi julistettua virkaa hakivat 1. 11. 1971 päättyneenä määräaikana FL *Ulla Jokinen*, FM, vt.lehtori *Sirkka-Liisa Kareoja*, FK *Anna Luikko*, FM *Marja Putro*, FK *Silja Saksa*, FK *Renja Salminen* ja FM *Aira Söderholm*, joista hakija *Renja Salminen* oli pyytänyt kuuden kuukauden mittaista ja hakija *Anna Luikko* tarkemmin määrittelemätöntä lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Opettajaneuvoston myönnettyä kaikille hakijoille kuuden kuukauden lisäpätevytymisajan, joka päättyi 2. 5. 1972, täyden-

sivät määräaikaan mennessä FL *Ulla Jokinen*, FM *Sirkka-Liisa Kareoja* ja FL *Renja Salminen* hakemuksiaan, FM *Marja Putro*, FK *Silja Saksa* ja FM *Aira Söderholm* uudistivat hakemuksensa ja FK *Anna Luikko* peruutti hakemuksensa. Opettajaneuvosto on kokouksessaan 12. 5. 1972 pyytänyt asiantuntijoiksi professori *Erik von Kraemerin* ja apulaisprofessori *Lauri Lindgrenin*. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan FM *Sirkka-Liisa Kareoja*.

Opettajaneuvoston esityksestä ja korkeakoulun hallituksen annettua kokouksessaan 10. 2. 1972 suostumuksensa kansleri vahvisti 28. 3. 1972 tekemällään päätöksellä korkeakouluun perustettavaksi 1. 9. 1972 lukien englannin kielen lehtorin viran, jonka opetusalanana on englannin kieli, suomen kielen ja tyyliopin lehtorin viran, jonka opetusalanana on suomen kieli ja tyylioppi sekä talouspsykologian lehtorin viran, jonka opetusalanana on soveltava psykologia. Kaikki kolme virkaa julistettiin haettavaksi 27. 4. 1972 päättyneenä määräaikana. Samassa yhteydessä päätettiin perustaa lisäksi kielistudion johtajana toimivan lehtorin virka 1. 9. 1972 lukien, jonka perustamisen kansleri päätöksellään 24. 5. 1972 vahvisti.

Englannin kielen lehtorin virkaa hakivat FM *Marja-Leena Bergqvist*, FK, lehtori *Eila Harju*, HuK *Marja-Leena Heinä*, KTM *Helmi Jutila*, FM, ekonomi *Leena Porko*, FM, vt. lehtori *Eija Salo* ja FM *Kaarina Vaheri* sekä kaksi hakijaa, jotka eivät halua nimiään mainittavan julkisuudessa viran haun yhteydessä. Lisäksi hakija *Eija Salo* oli pyytänyt 31. 12. 1972 saakka lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan 12. 5. 1972 opettajaneuvosto päätti olla myöntämättä hakijoille lisäpätevytymisaikaa. Samassa kokouksessa opettajaneuvoston asiantuntijoiksi pyytämät professorit *Irma Rantavaara* ja *Erik Erämetsä* suostuivat ottamaan tehtävän vastaan.

Suomen kielen ja tyyliopin lehtorin virkaa hakivat FM, assistentti *Ritva Haavikko*, FK, vt.lehtori *Anneli Kauppinen*, FM, lehtori *Sirppa Kauppinen*, FK *Sirkka Küskinen*, FM, kirjeenvaihtaja *Raija Konttinen*, FM, lehtori *Olavi Nuutinen*, FM *Sisko Parpola*, FM, lehtori *Annaliisa Syrjänen*, FK *Riitta-Maija Veivo* sekä yksi hakija, joka ei halua nimeään julkisuuteen. Opettajaneuvoston kokouksessaan 28. 4. 1972 asiantuntijoiksi pyytämät professorit *Paavo Siro* ja *Göran Karlsson* suostuivat ottamaan tehtävän vastaan.

Talouspsykologian lehtorin virkaa haki yksi hakija, joka ei halunnut nimeään mainittavan julkisuudessa viran haun yhteydessä ja joka sittemmin peruutti hakemuksensa. Kokouksessaan 12. 5. 1972 opettajaneuvosto päätti esittää kanslerille, että viran uudelleen haettavaksi julistaminen siirrettäisiin syyslukukauden alkupuolella tapahtuvaksi,

johon mennessä viran kelpoisuusehtojen tarkistamiskysymys on tullut selvitettyksi. Kirjelmässään 19. 5. 1972 kansleri ilmoitti suostuvansa tehtyyn esitykseen.

Kokouksessaan 14. 4. 1972 opettajaneuvosto päätti pyytää professori *Erik Erämetsältä* ja professori *Kaj B. Lindgreniltä* asiantuntijalausunnot lehtori *Carl-August von Willebrandin* kelpoisuudesta kielistudion johtajana toimivan lehtorin virkaan. Asiantuntijoiden annettua lausuntonsa julisti opettajaneuvosto kokouksessaan 12. 5. 1972 yksimielisesti lehtori *Carl-August von Willebrandin* kelpoiseksi kielistudion johtajana toimivan lehtorin virkaan. Päätöksellään 24. 5. 1972 kansleri nimitti hänet mainittuun virkaan 1. 9. 1972 lukien.

Lehtori *Carl-August von Willebrandin* tultua saksan kielen lehtorin virasta siirrettyksi ja nimitetyksi kielistudion johtajana toimivan lehtorin virkaan tuli mainittu saksan kielen lehtorin virka avoimeksi. Käsitellessään viran haettavaksi julistamista opettajaneuvosto katsoi opiskelijajakautuman ja opetuksen tarpeiden kannalta tarkoituksenmukaiseksi viran muuttamisen englannin kielen lehtorin viraksi, joka täytettäisiin ns. kotimaisen lehtorin virkana. Opettajaneuvoston esityksestä kansleri 2. 6. 1972 tekemällään päätöksellä muutti mainitun saksan kielen lehtorin viran englannin kielen lehtorin viraksi ja siirsi viran haettavaksi julistamisen elokuun 1972 alussa tapahtuvaksi.

FL *Ossi Myllyniemi* on hoitanut 1. 7.—31. 12. 1971 välisen ajan ja KTM *Eero Voutilainen* 1. 1.—30. 6. 1972 välisen ajan liiketaloustieteen (hallinto) yliassistentin virkaa, josta KTL *Leo Ahlstedt* on ollut vapautettuna toisen viran hoitamisen takia. Samaa virkaa on määrätty vt:nä hoitamaan FL *Myllyniemi* 1. 7.—31. 12. 1972 ja KTM *Voutilainen* 1. 1.—30. 6. 1973.

KTK *Kaiju Kallio* on hoitanut liiketaloustieteen (laskentatoimi) yliassistentin virkaa KTL *Jouko Lehtovuorelle* toisen viran hoitamisen takia myönnetyn virkavapauden ajan ja hänet on edelleen määrätty hoitamaan kyseistä virkaa lukuvuoden 1972—73 ajaksi.

KTM *Eero Prepula* on hoitanut lukuvuoden 1971—72 liiketaloustieteen (laskentatoimi) yliassistentin virkaa KTL *Veijo Riistamalle* toisen viran hoitamista varten myönnetyn virkavapauden vuoksi.

FM *Tauno Hellevuo* ja KTM, DI *Ilpo Linko* ovat hoitaneet syyslukukaudella 1971 liiketaloustieteen (markkinointi) yliassistentin virkaa, josta KTL, DBA *Meeri Saarsalmi* on ollut vapautettuna perustutkimuksen laitoksen tutkijana toimimisen takia. Kevätlukukaudella 1972 KTL *Meeri Saarsalmi* on viran hoidossa avustanut ekonomi *Uolevi Pirhonen*. FM *Tauno Hellevuo* on määrätty avustamaan KTL *Meeri Saarsalmi* kyseisen viran hoidossa 1. 7.—31. 12. 1972.

KTM:t *Eero Auvinen* ja *Jarmo Granfelt* ovat hoitaneet syyslukukaudella 1971 liiketaloustieteen (markkinointi) yliassistentin virkaa, josta KTT *Martti Särkisilta* on ollut vapautettuna toisen viran hoitamisen vuoksi. Kevätlukukaudella 1972 KTT *Särkisilta* on avustanut viran hoidossa KTM *Markku Heikkilä*.

FM *Eija Salo* on hoitanut vt:nä 1. 11. 1971 lukien englannin kielen lehtorin virkaa, josta lehtori *Sirkka-Liisa Norko-Turja* on ollut sairauden vuoksi vapautettuna.

Liiketaloustieteen (hallinto) assistentiksi on määrätty KTK *Risto Tainio* kolmivuotiskaudeksi 1. 8. 1972—31. 7. 1975. Ekonomi *Henrik Gahmbergille* annettua vt. assistenttimääräystä on jatkettu 31. 7. 1973 saakka.

Liiketaloustieteen (laskentatoimi) assistenteiksi on määrätty kolmi- vuotiskaudeksi 1. 8. 1972—31. 7. 1975 KTK:t *Kari Asp*, *Kalevi Kyläkoski* ja *Juha Nissilä*, sekä vt.assistentteiksi KTK *Pekka Akkanen* 1. 8. 1972—31. 7. 1973, KTM *Seppo Alaluusua* 1. 6. 1972—30. 6. 1973, ekonomi *Ritva Lahtinen* 1.—31. 7. ja 1. 9.—31. 12. 1972, ekonomi *Markku Koskela* 1. 8. 1972—31. 5. 1973, KTK *Jarmo Leppiniemi* 1. 7. 1972—31. 5. 1973 ja ekonomi *Tapio Sipponen* 1. 8. 1972—31. 7. 1973. KTK *Timo Hallamaan* saatua pyynnöstä eron laskentatoimen assistentin toimesta määrättiin KTK *Simo Kännö* vt. assistentiksi 1. 9. 1971—31. 7. 1972. Vt. assistenttina on lisäksi toiminut 1. 3.—31. 7. 1972 ekonomi *Pentti Mattila*.

KTK *Jussi Saarikosken* saatua pyynnöstä eron liiketaloustieteen (markkinointi) assistentin toimesta määrättiin hänen tilalleen 1. 11. 1971—31. 7. 1972 ekonomi *Lars Collin*. Markkinoinnin assistentiksi on määrätty KTM *Liisa Takala* kolmivuotiskaudeksi 1. 8. 1972—31. 7. 1975. Ekonomi *Juhani Ahtiaisen* ja ekonomi *Lars Collinin* vt.assistenttimääräyksiä on jatkettu 31. 7. 1973 saakka.

KTM *Hilkka Lindqvist* on saanut pyynnöstä eron liiketaloustieteen (systeemit) assistentin toimesta 15. 5. 1972 lukien. Systeemien vt. assistenteiksi on määrätty ekonomi *Kim Kuusi* 16. 5.—31. 7. 1972, ekonomi *Johanna Arovuori* 1. 8. 1972—31. 7. 1973 ja kauppat.yo *Heikki Vahala* 1. 9. 1972—31. 7. 1973.

Kansantaloustieteen assistentiksi on kolmivuotiskaudeksi 1. 8. 1972—31. 7. 1975 määrätty KTM *Jyrki Malmio*.

Oikeustieteen assistenttina 1. 8. 1971 lukien toimineen OTK *Risto Nuolimaan* määräystä on jatkettu 31. 7. 1974 saakka.

Talousmaantieteen assistenteiksi kolmivuotiskaudeksi 1. 8. 1972—31. 7. 1975 on määrätty KTM *Tytti Oukari-Hannonen* ja KTK *Heidi Vanhanen*.

Talousmatematiikan ja tilastotieteen assistentiksi on määrätty FK *Eero Niemi* kolmivuotiskaudeksi 1. 8. 1972—31. 7. 1975 ja vt. assistentiksi FK *Markku Puustelli* 1. 9. 1972—30. 6. 1973.

Sosiologian assistentiksi on kaudeksi 1. 9. 1972—31. 7. 1975 määrätty KTK *Jorma Viitanen* ja vt. assistentiksi VTK *Timo Kauppinen* 1. 9. 1972—31. 5. 1973 sekä tuntiassistentiksi lukuvuodeksi 1972—73 ekonomi *Markku Laakso*.

Saksan kielen assistentiksi on määrätty kaudeksi 1. 9. 1972—31. 7. 1975 FK *Ulla-Maija Rahkonen*.

Ekonomit *Marjatta Pulkkinen* ja *Leena Ylä-Anttila* ovat toimineet kevätlukukaudella 1972 liiketaloustieteen (hallinto) lyhyen oppijakson ryhmätyöskentelyn tuntiassistentteina. Talousmaantieteen suunnittelupeliseminaarien tuntiassistenttina on toiminut ekonomi *Pertti Keinänen* kevätlukukauden 1972 aikana. Talousmatematiikan ja tilastotieteen tuntiassistentteina kevätlukukaudella 1972 ovat toimineet KTM *Jyrki Wallenius* ja ekonomi *Tuula Reikko*. Pikakirjoituksen tuntiassistentteina ovat kevätlukukaudella 1972 toimineet kauppat.yo *Kaisa Lahti* ja ekonomi *Anna-Leena Lunkka*. Pikakirjoituksen tuntiassistentiksi on lukuvuodeksi 1972—73 määrätty kauppat.yo *Kaisa Lahti*.

Perustutkimuksen laitoksen tutkijan toimiin on määrätty kolmivuotiskaudeksi 1972—74 TTK *Rauno Hamari* ja KTM *Matti Seppälä* sekä 1. 9. 1972 alkavaksi yksivuotiskaudeksi KTM *Kari Lilja* ja KTM *Eero Prepula*.

Ylimääräiseksi opettajaksi on 1. 9. 1971 lukien määrätty professori *Martti Saario* (laskentatoimi), *Reijo G. Aho*, MA, (kansantaloustiede), professori *Pekka Heinänen* (tavarateknologia) ja rouva *Olga Korimo* (venäjän kieli), 1. 10. 1971 lukien lic. *Ramon Gonzalo Botas Vigón* (espanjan kieli), kevätlukukaudesta 1972 lukien VTM *Martti Laosmaa* (hallinto), ekonomi *Asko Siukosaari* (markkinointi) ja FL *Kerkko Hakulinen* (talousmaantiede).

Ylimääräisiksi opettajiksi 1. 9. 1972 lukien on määrätty: liiketaloustiede, hallinto: KTM *Martti Helsilä* ja KTK *Matti Lehti*, liiketaloustiede, markkinointi: KTM *Markku Heikkilä*, kansantaloustiede: VTK *Paavo Grönlund* ja VTL *Heikki Pärnänen*, oikeustiede: hallintoneuvos *Lassi Kilpi*, systeemit: KTK *Ari Karlsson* ja KTM *Pentti Ranuala*, tilastotiede: VTM *Pyry-Matti Vasama*, valtio-oppi: VTL *Kari Sulevo*, filosofia: dosentti *Erkka Maula*, englanti: KTK *Ulla Höckerstedt*, *David Miller*, MA *Avril Price* ja *Joseph Brady*, ranska: apul.prof. *Lauri Lindgren*, italia: FL *Giorgio Colussi*, sihteerioppi: KTM *Ritva Aaltio*, suomen kieli ja tyylioppi: akat.siht. *Ritva Pesola* ja ekonomi *Ilpo Repo*.

Virkailijat

Haettavaksi julistettua kirjastonjohtajan virkaa hakivat 30. 6. 1971 päätyneenä määräaikana FL *Yrjö Aav* ja FT *Henri Broms*. Opettajaneuvoston asiantuntijoiksi pyytämien ylikirjastonhoitaja, FT *Olof Mustelinin* ja ylikirjastonhoitaja, FL *Henrik Schaumanin* antamat lausunnot avattiin 12. 11. 1971. 10. 12. 1971 pidetyssä kokouksessaan opettajaneuvosto yksimielisesti katsoi, ettei kummallakaan hakijalla ollut viran edellyttämää kelpoisuutta. Kanslerin pyydettyä opettajaneuvoston lausuntoa niistä valituksista, jotka FL *Yrjö Aav* ja FT *Henri Broms* tekivät edellä mainitusta päätöksestä, ja hakijoiden annettua vastineet toistensa valituksista opettajaneuvosto katsoi kokouksessaan 10. 3. 1972 yksimielisesti, ettei FL *Yrjö Aavin* valituskirjelmä antanut aihetta 10. 12. 1971 tehdyn päätöksen muuttamiseen, ja kahdeksalla äänellä seitsemää vastaan, että FT *Henri Broms* oli valituksessaan tuonut esille seikkoja, jotka antoivat aihetta opettajaneuvoston hänen kelpoisuudestaan tekemän päätöksen muuttamiseen. Opettajaneuvoston lausunnon saatuaan kansleri 19. 4. 1972 tekemällään päätöksellä hylkäsi FL *Aavin* valituksen, mutta katsoi sen sijaan FT *Bromsin* valituksen aiheelliseksi ja muuttaen opettajaneuvoston 10. 12. 1971 tekemän päätöksen totesi tri *Bromsin* kelpoiseksi Kauppakorkeakoulun kirjastonjohtajan virkaan ja nimitti hänet siihen 1. 6. 1972 lukien. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan FM *Kyllikki Ruokonen*.

Apulaissihteerin tehtäviä hoitamaan on määrätty ekonomi *Kalevi Sarvikivi* 1. 11. 1971 lukien.

Ekonomi *Tauno Pesolan* saatua pyynnöstä eron opintosihteerin toimesta on opintosihteeriksi määrätty 1. 2. 1972 lukien ekonomi *Kari Hassinen*.

Suunnittelusihteerin tehtäviä on hoitanut KTK *Kari Asp* 1. 3.—30. 6. 1972 ja niitä hoitamaan on määrätty ekonomi *Kari J. Toikka* 1. 7. 1972 lukien.

VTM *Pentti Rautiainen* on saanut pyynnöstä eron vanhemman amanuenssin virasta 31. 7. 1971 lukien. Virkaan on nimitetty FK *Irma Hartonen*. Tuntiapulaisiksi on määrätty kirjastoon *Maarit Hautala*, VTK *Raija Kaivola*, fil.yo *Kristiina Laiho*, yo-merkonomi *Sisko Lipsanen*, yo-merkonomi *Leena Määttä*, *Eija Suhonen*, HuK *Ritva Turunen* ja FK *Timo Vihavainen*.

Merkonomi *Ulla Ruokonen* on saanut pyynnöstä eron kanslistin toimesta 31. 8. 1971 lukien. Kanslistiksi on määrätty 1. 8. 1971 lukien merkonomi *Raili Lind*. Merkonomi *Riitta Ruohonen* on saanut pyynnöstä eron laitoskanslistin toimesta 31. 5. 1972 lukien.

Johtamiskoulutusohjelman sihteerin tehtäviä hoitamaan on määrätty dipl.siht. *Anneli Luoto* 15. 9. 1971 lukien.

Valtion tutkimusstipendit ja opintolainatakaukset

Kauppakorkeakoululle osoitettiin vuodeksi 1972 34 valtion tutkimusstipendiä à 1.500 mk, jotka myönnettiin seuraaville: KTK *Pirkko Aalto*, KTK *Timo Airaksinen*, KTM *Mai Anttila*, KTM *Eero Auvinen*, KTM *Roy Dahlstedt*, KTM *Markku Harjula*, KTM *Harry Helén*, KTM *Lauri Jalli*, KTK *Kaiju Kallio*, FK *Leila Karjalainen*, KTM *Pekka Kilpikoski*, KTM *Reijo Kosunen*, KTM *Kalevi Kyläkoski*, KTM *Kari Lilja*, KTM *Jyrki Malmio*, KTK *Kristian Möller*, FM *Eero Niemi*, VT *Veikko Nuutinen*, KTM *Tytti Oukari-Hannonen*, KTM *Eero Prepula*, KTM *Matti Purasjoki*, OTK *Markku Roihio*, KTK *Jussi Saarikoski*, VTL *Vesa Seppälä*, KTM *Antti Sääskilahti*, KTM *Liisa Takala*, KTL *Heikki Urmas*, KTK *Pekka Urrila*, KTK *Heidi Vanhanen*, KTM *Matti Vanhanen*, KTK *Veli Vanhanen*, KTM *Tuire Ylikoski* ja KTK *Jouko Ylä-Liedenpohja*.

Lukuvuonna 1971-72 on Kauppakorkeakoulun opintotukilautakunta myöntänyt korkeakoulussa opiskelevien henkilöiden opintolainojen valtion takauksesta ja korkotuesta tammikuun 24. päivänä 1969 annetun lain mukaisesti 1417 takausta.

Kauppakorkeakoulun pysyvät toimikunnat

Suunnittelutoimikunta

Suunnittelutoimikunta jatkoi koko vuoden ajan helmikuussa 1971 aloittamaansa pitkän tähtäyksen suunnitelman ”Kauppakorkeakoulu 1980” käsittelyä. Lukuvuoden aikana erityisesti opetuksen ja tutkimuksen alueita käsittelevät alaprojektit olivat suurimman huomion kohteena. Hallinnon ja talouden suunnittelun osalta on jouduttu jossain määrin odottamaan korkeakoulujen hallintoa koskevan lainsäädännön valmistumista.

Suunnittelutoimikunnan puheenjohtajana on lukuvuoden aikana toiminut rehtori *Jaakko Honko* ja jäseninä ovat toimineet kauppat.tri *Eino Hirvonen* (kevätlukukaudelle 1972), kauppaneuvos *Severi Saarinen* (kevätlukukaudelta 1972), professori *Fedi Vaivio*, KTM *Matti Sarakontu*, KTM *Jyrki Malmio* sekä ekonomi *Juhani Kauhanen* ja kauppat.yo. *Aarno Järvinen* Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina. Toimikunnan sihteerinä ovat toimineet ekonomi *Henrik Gahmberg* ja ekonomi *Kari S. T. Sipilä*.

Opetustoimikunta

Opetustoimikunta on opettajaneuvoston alainen valmisteleva ja päättävä elin, joka tekee aloitteita ja esityksiä opetuksen sisältöä ja organisoimista koskevista asioista. Toimikunta voi käyttää itsenäistä päätäntävaltaa opiskelijoiden ja Kauppakorkeakoulun välisissä kysymyksissä sikäli kun ne eivät kuulu muiden elinten päätettäväksi. Toimikunnan tehtävät on täsmennetty sen ohjesäännössä.

Toimikunnan kuluneen lukuvuoden aikana käsittelemistä laajemmista asiakokonaisuuksista mainittakoon kesäopetuksen suunnittelu ja käynnistäminen, kielten opetusmenetelmien seuraamis- ja kehittämistoiminnan aloittaminen, opetuksen integrointiin liittyvien aloitteiden tekeminen, opetusmenetelmien kehittämiseksi suoritettu opetuksen arviointikokeilu, jonka tuloksia on tarkoitus käyttää hyväksi syksyllä, jne.

Toimikunta on kokoontunut lukukausien aikana joka toinen viikko. Puheenjohtajana on toiminut vararehtori, prof. *K. A. Telaranta*, varapuheenjohtajana ja KTK-tutkimuksen valvojana prof. *Veikko Jääskeläinen*, ekonomin tutkimuksen valvojana leht. *Jaakko Havukkala*, akateemisen sihteerin tutkimuksen valvojana leht. *Erkki Lautsila*. Kauppakorkeakoulun Assistenttityhdistyksen nimeämänä on toiminut KTK *Risto Vainio*. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan nimeämänä jäsenenä ovat toimineet kauppat.yo *Pirjo-Liisa Helin*, kauppat.yo *Matti Kyytsönen* ja ekon. *Jukka Suomela*. Virkansa nojalla on toimikunnan jäsenenä ja sihteerinä toiminut opintosiht. *Tauno Pesola* 27. 1. 1972 asti ja siitä lähtien opintosiht. *Kari Hassinen*.

Tutkimustoimikunta

Tutkimustoimikunta on opettajaneuvoston asettama toimikunta, jonka tehtävänä on toimia Kauppakorkeakoulussa suoritettavan tutkimustyön ja tutkijakoulutuksen koordinointi- ja yleisenä suunnittelu-elimenä sekä tehdä opettajaneuvostolle tutkimustoimintaa koskevia ehdotuksia.

Tehtävänsä puitteissa tutkimustoimikunta on kertomusvuoden aikana suorittanut valmistelu- ja selvitystyötä sekä tehnyt esityksiä mm. seuraavista kysymyksistä:

- selvitys lisensiaatin tutkinnon asemasta ja merkityksestä maamme korkeakouluissa

- korkeakoulun kirjaston lyhyen ja pitkän tähtäyksen kehittämiseen liittyvien kysymysten selvittely sekä eräiden tähän kytkeytyneiden uudistus- ja toimenpide-ehdotusten teko

— korkeakoulussa suoritettavan tutkimustoiminnan tavoitteiden sekä tutkijoiden motivointi- ja rekrytointikysymysten selvittely

— tohtoriohjelman organisaation ja koulutusrunгон suunnittelu ja ohjelman käyntiinpanon alkuvalmistelut

Mainittujen keskeisten asioiden lisäksi tutkimustoimikunta käsitteli ja teki esityksiä lukuvuonna 1971—72 opettajaneuvostolle mm. lisen-siaattitutkimuksen painatusapurahan korottamisesta, korkeatasoisten lisen-siaattitutkimusten palkitsemisesta sekä ns. salaisten pro gradu-tut-kielmien yhteydessä käytettävästä menettelystä.

Tutkimustoimikunnan puheenjohtajana on syyslukukauden aikana toiminut professori *Mika Kaskimies*, kevätlukukauden aikana professori *Jouko Paakkanen*. Jäseninä ovat toimineet professorit *Aarni Nyberg* ja *Osmo A. Wiio* (kevätlukukaudella), KTL *Jouko Lehtovuori* (kevätlukukau-della), yliassistentti *Eero Larmola* (syyslukukaudella), KTK *Kari Haavisto* ja KTM *Uolevi Lehtinen*, HOK *Erkki Vaisto* sekä ekonomi *Timo Summa* ja KTM *Erkki Hämäläinen* Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan edus-tajina. Yhteysmiehenä suunnittelutoimikuntaan on vierailijana toiminut KTM *Jyrki Malmio*. Toimikunnan sihteerinä on toiminut KTK *Timo Airaksinen*.

Järjestystoimikunta ja tutkintolautakunnat

Lukuvuoden 1971—72 aikana on järjestystoimikunnan puheenjoh-tajana toiminut professori *K. A. Telaranta* ja jäseninä vt.professori *Lassi Kilpi*, sekä KY:n edustajana kauppat. yo *Kari Heinänen*. Esittelijänä on toiminut VT *Olli Tarpila*. Järjestystoimikunnan ei ole tarvinnut lukuvuo-den aikana kokoontua. Tutkintolautakuntien perustaminen ei myöskään tullut lukuvuoden aikana ajankohtaiseksi.

Korkeakoulujen sisäisen hallinnon uudistaminen

Korkeakoulujen sisäisen hallinnon perusteita koskevan lain valmistelu jatkui opetusministeriössä lähes koko kertomusvuoden ajan. Uusitusta lakiluonnoksesta pyydettiin lausunto vain Helsingin yliopistolta. Laki-esitys (ns. Lex Sundqvist) annettiin sitten eduskunnalle kertomuskauden lopulla. Esityksen käsittely jatkui eduskunnassa lukuvuoden 1971—72 päättyessä.

Kauppakorkeakoulun hallinnon uudistuksen kokeilutoiminta

Kauppakorkeakoulun aine- ja laitoshallinnon kokeilua jatkettiin lukuvuoden aikana edellisissä vuosikertomuksissa esiteltyjen säännök-sien puitteissa. Keväällä korkeakoulun ja ylioppilaskunnan välisten neu-vottelujen tuloksena laitossääntöjä täsmennettiin ja kokeilutoimintaa päätettiin jatkaa lukuvuoden 1972—73 aikana.

Tutkinnonuudistuksen valmistelu

Kauppakorkeakoulun opettajaneuvosto päätti toukokuussa 1971 kor-keakoulun suunnittelutoimikunnan edellisessä vuosikertomuksessa selos-tetun esityksen pohjalta, että Kauppakorkeakoulun uutena perustutkin-tona tulee olemaan ns. ylemmän kandidaatin tutkinnon tasoinen tutkinto. Tämä 160 suorituspisteen tutkinto tulee yhdistämään nykyiset kauppa-tieteiden kandidaatin, ekonomin ja akateemisen sihteerin tutkinnot yhdeksi tutkinnoksi, jonka sisällä voi suhteellisen väljin rajoituksin valita erilaisia aineyhdistelmiä. Kaikille näille on kuitenkin yhteisenä ydinosana tietty vähimmäismäärä liiketaloustieteen aineita.

Samassa yhteydessä opettajaneuvosto asetti erityisen toimikunnan selvittelemään niitä kysymyksiä, joita uudistuksen toteuttamiseen, eri-tyisesti suorituspistejärjestelmään siirtymiseen liittyy, ja tekemään esi-tykset tarvittaviksi järjestyssääntöjen muutoksiksi ja siirtymäkauden säännöksiksi. Tämän tutkinnonuudistuksen valmistelutoimikunnan ko-koonpanoksi tuli KTM *Matti Sarakontu*, KTM:t *Leena Linnasalmi* ja *Kari Lilja*, OTK *Veikko Nuutinen* sekä ekonomit *Tauno Pesola* ja *Jukka Suomela*.

Tutkinnonuudistuksen valmistelutoimikunta on kuluneen lukuvuoden aikana käynnistänyt ja ohjannut eri laitosten ja oppiaineiden suunnit-telutyötä niiden opetuksen ja tutkintovaatimusten muuttamisessa suo-rituspisteperusteiseksi. Toimikunta on edelleen alustavasti käsitellyt eri laitosten osasuunnitelmien koordinointiin ja opetuksen integrointiin liittyviä kysymyksiä. Koko tutkinnonuudistuksen toimeenpanoehdotus valmistunee syyslukukauden 1972 aikana.

Kauppakorkeakoulun oppilasvalinta

Korkeakoulujen oppilasvalintamenettelyssä noudatettu karsintapistei-den laskeminen on verraten voimakkaasti suosinut koulumenestystä. Tähän seikkaan kiinnitti Kauppakorkeakoulussa huomiota mm. rehtori *Honko* avajaispuheessaan 6. 9. 1971. Hän esitti myös, että Kauppa-

korkeakoulun osalta olisi oppilasvalintakysymys mitä pikimmin selvitettävä. KKK:n opettajaneuvosto asettikin kokouksessaan 17. 9. 1971 oppilasvalintamenettelytoimikunnan, jonka puheenjohtajaksi nimettiin prof. *P. Muukkonen* ja jäseniksi yliass. *K. Pulkkinen* ja opintosiht. *T. Pesola*. KKK:n hallitusta ja Ylioppilaskuntaa pyydettiin nimeämään toimikuntaan omat edustajansa, joiksi tulivat kauppaneuvos *S. Saarinen* ja ekonomi *Raila Honka*. Toimikunta kutsui sihteerikseen OTK *R. O. Nuolimaan*.

Toimikunta jätti mietintönsä opettajaneuvostolle 17. 1. 1972. Kokouksessaan 28. 1. 1972 hyväksyi opettajaneuvosto oppilasvalinnan uudet perusteet vuodelle 1972 toimikunnan esityksen pohjalta.

Uudet, aiemmasta poikkeavat valintaperusteet ovat: puolet opiskelijoista valitaan pelkästään koulumenestyksen perusteella ja toinen puoli pääsykokeen avulla. Tällöin vaikuttaa valintaan paitsi pääsykoemenestys myös koulumenestys, harjoittelu ja asevelvollisuuden suoritus. Pisteiden kokonaisuudessa on pääsykokeen merkitys kuitenkin ratkaiseva.

Oppilasvalintaa toteuttamaan vielä avoimiksi jääneiden kysymysten osalta sekä hoitamaan käytännön järjestelyjä asetettiin em. kokouksessa oppilasvalintalautakunta puheenjohtajanaan prof. *V. Leivo* ja jäseninä apul.prof. *J. Manninen*, sihteeriksi *M. Sarakontu*, KTM *R. Dahlstedt* ja ATK-päällikkö *J. Ohranen*. Lisäksi pyydettiin Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskuntaa nimeämään lautakuntaan kaksi edustajaansa, jotka olivat kauppat.yöt *Riitta Hänninen* ja *K. Häppölä*. Sihteeriksi kutsuttiin apul.siht. *K. Sarvikivi*.

Lautakunnalle annettiin tehtäväksi laatia esitys pääsykokeen sisällöstä ja toimeenpanosta, laatia valinnan aikataulu sekä tehdä esitys ylioppilastutkintoa suorittamattomien opiskelijoiden pistelaskuperusteista.

Korkeakoulun opettajaneuvosto asetti myöhemmin keväällä erillisen työryhmän laatimaan pääsykokeen kysymykset sekä vastaamaan kokeen korjauksesta yhdessä avustajien kanssa. Työryhmän kokoonpano oli prof. *J. Paakkanen* (puh.joht.), prof. *O. A. Wüo*, dosentti *M. Särkisilta* ja lehtori *R. Järvinen*. Ryhmä kutsui sihteerikseen apul.siht. *K. Sarvikiven*.

Lukuvuoden päättyessä oli oppilasvalintalautakunta hoitanut osaltaan oppilasvalintaan liittyvät periaatteelliset kysymykset sekä veloitaneet lautakunnan sihteerin vastaamaan valinnan toteuttamisesta. Työryhmä oli puolestaan saanut laadituksi pääsykokeen kysymykset. Valintaan liittyvä pääsykoe suoritettiin 17. 7. 1972 yhtäaikaaisesti Helsingissä, Jyväskylässä ja Oulussa.

Kesäopetuskokeilu

Syksyllä 1971 tuli opetustoimikunnassa jäsenaloitteen pohjalta esille kysymys kesäopetuskokeilun suorittamisesta Kauppakorkeakoulussa. Opetustoimikunta asetti kysymystä selvittämään työryhmän puheenjohtajana prof. *V. Jääskeläinen* ja jäseninä lehtori *J. Havukkala* ja ekonomi *J. Suomela*.

Työryhmä selvitti syksyn kuluessa mm. opettajien halukkuutta osallistua kokeiluun, syntyvää rahoitusongelmaa, kokeilun käytännön järjestelyjä sekä lopuksi laati suunnitelman kokeilun toteuttamiselle. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunta suoritti työryhmän toivomuksesta lisäksi kyselyn opiskelijoiden keskuudessa heidän halukkuudestaan osallistua kokeiluun.

Opetustoimikunta jätti työryhmän ehdotuksen opettajaneuvostolle, joka kokouksessaan 11. 2. 1972 päätti järjestää kesällä 1972 ehdotetun kesäopetuskokeilun 22. 5.—15. 6. Kesäopetusprojektin johtoon nimettiin apul.siht. *K. Sarvikivi*.

Kesäopetuskokeilussa järjestettiin opiskelijoille mahdollisuus suorittaa 9 eri aineessa yhteensä 17 kurssia. Tätä ilmoitti käyttävänsä hyväksyen runsaat 500 opiskelijaa, joista perustutkinnon jo suorittaneita Ekonomiliiton jäseniä oli runsaat sata.

Lukuvuoden päättyessä oli kesäopetus kiivaimmassa vauhdissaan ja tulokset tästä kokeilusta ovat saatavissa ensi lukuvuoden aikana, jolloin myös päätetään jatkosta.

Rehtorien neuvosto

Rehtorien neuvoston puheenjohtajana on lukuvuoden aikana toiminut rehtori *Jaakko Uotila* ja varapuheenjohtajana Kauppakorkeakoulun rehtori *Jaakko Honko*. Neuvosto on lukuvuoden aikana kokoontunut säännöllisesti käsittelemään yliopistojen ja korkeakoulujen yhteisiä asioita, joita kertomusaikana ovat olleet mm. korkeakoulujen sisäisen hallinnon uudistukseen liittyvät kysymykset sekä korkeakouluneuvoston järjestäminen uuden muotoiseksi.

Kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous

Vuoden tauon jälkeen pidettiin kevätlukukaudella Vaasassa Kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous. Kauppakorkeakoulujen tutkinnon uudistusta koskevat asiat olivat mm. tässä kokouksessa esillä. Kauppakorkeakoulua edustivat korkeakoulun rehtori ja vararehtori.

Kauppakorkeakoulun julkaisusarja

Kauppakorkeakoulun oma julkaisusarja perustettiin v. 1967. Se jaetaan kolmeen, A-, B- ja C-osasarjaan.

A- ja B-sarjat muodostavat *Acta Academiae Oeconomicae Helsingiensis*-sarjan. C-sarja on nimeltään *Kauppakorkeakoulun julkaisuja*. A-sarjaan kuuluvat tieteelliset tutkimukset, esim. väitöskirjat, B-sarjaan taas lähinnä oppikirjat. C-sarja jakautuu kolmeen osaan: C I (oppikirjat ja luentomonisteet), C II (tutkielmat) ja C III (artikkelikokoelmat).

Julkaisusarjan toimittamisesta huolehtii julkaisutoimikunta, jonka puheenjohtajana on professori *K. A. Telaranta* ja jäseninä professorit *Mika Kaskimies* ja *Fedi Vaivio*. Toimikunnan sihteerinä on KTM *Jarmo Granfelt*.

Lukuvuoden 1971–72 aikana ovat seuraavat teokset ilmestyneet:

A: Tieteelliset tutkimukset

- A: 6 *Meeri Saarsalmi*: Consumer purchases of major durables
- A: 7 *Oiva Laaksonen*: Yrityskuva ja työpaikan valinta
- A: 8 *Reijo Ruuhela*: Yrityksen kasvu ja kannattavuus
- A: 9 *Jouko Lehtovuori*: Kirjanpidon perusteet yrityksen tiedotuspolitiikan kannalta

C: I Oppikirjat ja monisteet

- C: I: 15 Ruotsin kielen pikakirjoitus
- C: I: 16 *Leena Porko*: Kauppakirjeenvaihdon sanontoja

C: II Tutkielmat

- C: II: 10 *Kai-Veikko Vuoristo*: Talviulkoilualueet, niiden edellytykset ja käyttö erityisesti Etelä-Suomen olosuhteissa
- C: II: 11 *Asko Korpela*: Effect of Tariffs on Imports to Finland
- C: II: 12 *Erkki Vaisto*: Organisaatio-opin ja yrityksen hallinnon kirjallisuus Suomessa vuosilta 1945–1970
- C: II: 13 *Kai-Veikko Vuoristo*: Periferia-alue linja-autoliikenteiden ja toiminnallisten aluejakojen valossa.

Plehanovin instituutin rehtori Boris Motshalov oli Kauppakorkeakoulun vieraana tammikuussa

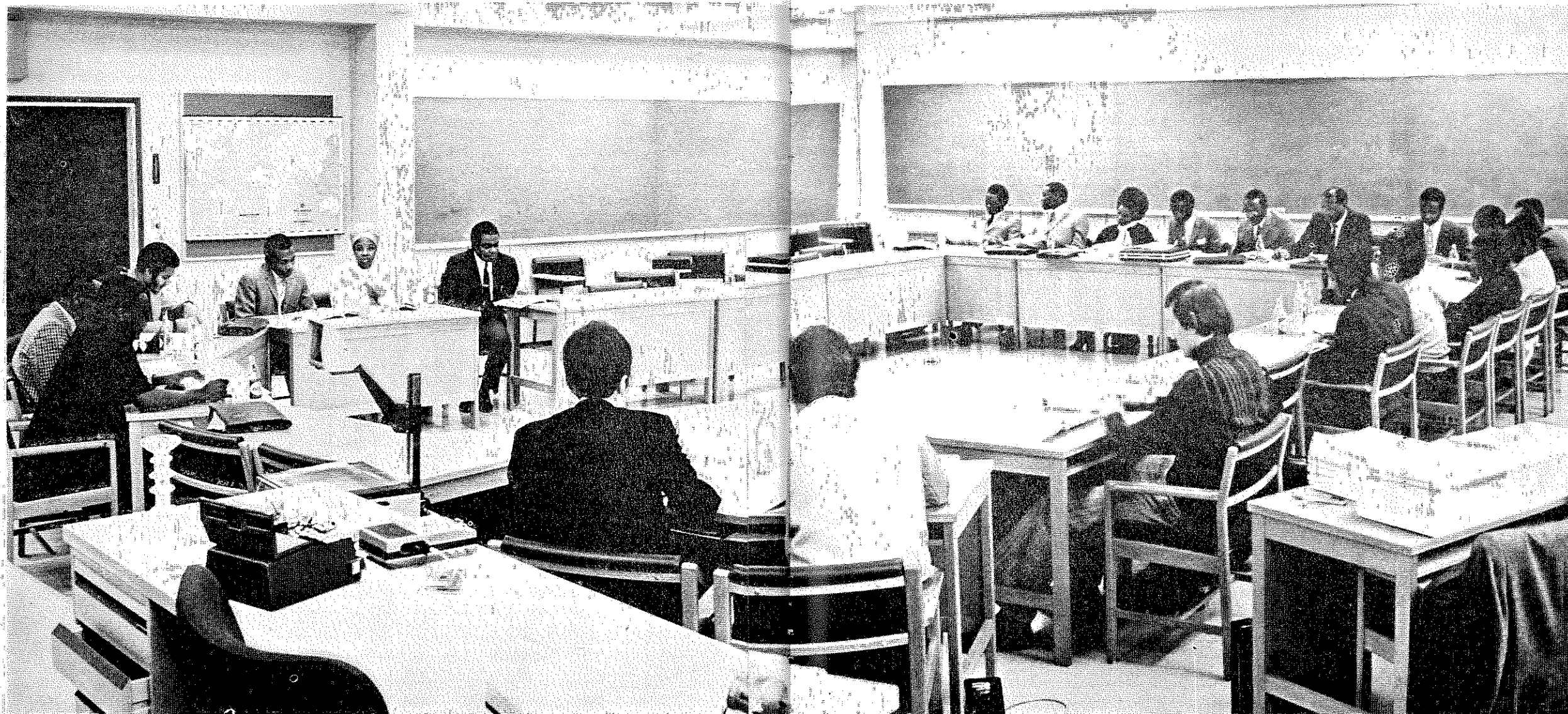
Ulkomaisia luennoitsijoita

Mr. *A. Hone*, International Trade Centre, Geneve, 28. 10. 1971
"Development Problems in Asia".

Mr. *D. F. Berry*, Dean of Faculty, INSEAD, Fontainebleau, 23. 11. 1971
"Career problems in international management".

Dr. *Günther Leucht*, Humboldt Universität, Berlin, DDR 08. 12. 1971
"DDR:n talouspolitiikka".

Rehtori, professori *Boris Motshalov*, Plehanovin instituutti, Moskova, 20. 01. 1972
"Taloustieteellinen koulutus Neuvostoliitossa sekä Plehanovin instituutin toiminta".

Kehitysyhteistyöprojekti jatkuu Kauppakorkeakoulussa

Opiskelija *Magda Nagy*, Karl Marx-taloustieteellinen yliopisto, Budapest, 24. 02. 1972, "Opinto-olosuhteet Unkarissa".

Markkinointitutkimuslaitoksen johtaja *Albert G. Nijmeyer*, 28. 02. 1972, "Kuluttajakäyttäytymisen vaikutus kansainvälisiin markkinointipäätöksiin".

Professori *Eliezer Naddor*, The Leon Recanati Graduate School of Business Administration, Tel-Aviv University, 05. 04. 1972 "Implementation of Operations Research".

Professori *Felixas Palubinskas*, Yhdysvallat, 18. 04. 1972 "The human element in international business".

Professori *William Baxter*, London School of Economics and Political Science, 03. 05. 1972 "Asset valuation — possible substitutes for historical costs".

Kauppakorkeakoulun osallistuminen kehitysyhteistyöhön

Neljäntenä perättäisenä syyslukukautena järjestettiin Kauppakorkeakoulussa vienninedistämiskurssi (Special Course for Export Promotion) yhteistyössä Ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyöosaston sekä UNCTADin ja GATTin alaisen International Trade Centre'n kanssa. Kurssi pidettiin englannin kielellä, ja sen 20 osanottajaa tulivat itäisestä Afrikasta Etiopiasta, Keniasta, Sambiasta, Tansaniasta ja Ugandasta.

Kauppakorkeakoulun omat opettajat ja tutkijat huolehtivat opetusohjelmasta, jossa lisäksi käytettiin ulkopuolisia erikoisasantuntijoita. Osanottajat suorittivat opintoretkeilyjä suomalaisiin yrityksiin ja osallistuivat seminaariharjoituksiin kansantaloustieteen ja markkinoinnin aloilla yhdessä korkeakoulun varsinaisten opiskelijoiden kanssa.

Kurssin johtajina toimivat professorit *Mika Kaskimies* ja *Jouko Paakanen*, kurssisihteerinä ekonomi *Martti Lariola*, kurssiassistenttina ekonomi *Heikki Hyvärinen* sekä toimistosihteerinä kauppat.yo. *Auli Pulkkinen*.

Toukokuussa järjestettiin myös tuotesuunnittelun ja tuotekehittelyn alalta kuukauden mittainen kurssi "Design in Export Promotion". Kurssin 20 osanottajaa edusti kehitysmaita maapallon eri puolilla. Organisaatio ja järjestelykoneisto toimivat ylläolevaan tapaan, toiseksi kurssiassistentiksi tuli lisäksi mukaan ekonomi *Tapani Kaskeala*.

Uuden lukukauden alusta muuttuu nimi "Vienninedistämiskurssi" nimeksi "Kehitysyhteistyöprojekti", josta käytetään lyhennystä PRODEC.

Lahjoitukset

Lükesivistysrahasto 694.368,—, *Saastamoinen Oy* 40.000,— *Eevi ja Eemil Tannisen säätiö* 2.500,—, *Naisekonomien Kerho* 150,—, *Jenny ja Antti Wihurin rahasto* 100.000,—, sekä kauppaneuvoksetar *Aino Haaki* 20.000,—.

Stipendivarat

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1. 1. 1972 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu vuonna 1972, selostetaan jäljempänä luvussa VII.

Oskari Aromaan säätiön pääoma oli 102.391,— ja korot 8.125,—, josta ulistettiin haettavaksi ja jaettiin 8.100,—.

Professori W. Bonsdorffin rahaston pääoma oli 117.476,— ja korot 10.039,—. Rahastosta julistettiin haettavaksi 10.000,— ja jaettiin 6.300,—.

Vakuutusyhtiö Fennian rahaston pääoma oli korkoineen 15.826,—.

Kauppaneuvoksetar *Aino Haakin* lahjoittama 20.000,— julistettiin haettavaksi ja siitä jaettiin 4.200,—.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahaston pääoma oli 156.145,— ja korot 12.320,—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 12.300,—.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahaston pääoma oli 2.982,— ja kertyneet korot 2.731,—. Rahastosta julistettiin haettavaksi 2.800,—, joka jaettiin.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 65.000,—. Rahaston korkovarat olivat 8.998,—, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 8.800,—.

Kalle Kaupin muistorahasto, pääoma 18.463,— ja korko 1.253,—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.250,—.

Kalle Kaupin erikoisrahasto, pääoma korkoineen oli 150.138,—. Rahastosta annettiin apurahoja 28.255,—.

Kauppakorkeakoulun keräyksen Naistoimikunnan stipendirahasto, pääoma 20.000,—. Rahaston korkovarat olivat 2.311,—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.300,—.

Kauppätieteiden Kandidaattiyhdistys r.y. Stipendirahasto, pääoma oli 9.585,— ja korko 555,—, mistä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 555,—.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma 12.611,— ja korot 900,—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 900,—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 2.000,— ja korot 140,—.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 4.258,— ja korot olivat 277,—, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 270,—.

Kauppaneuvos K. H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 3.128,— ja korot 422,—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 420,—.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahasto, pääoma 20.000,— ja korot 2.318,—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.310,—.

Kauppaneuvos P. A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 5.395,— ja korkovarot 433,—, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 430,—.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 2.572,—. Rahaston korot olivat 225,—, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 220,—.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 13.788,— ja korkovarot 976,—, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 970,—.

Maija ja Lauri Niiniojan rahaston lahjoituksesta 2.760,— julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.760,—.

V. P. Nurmilahden muistorahaston pääoma oli 10.791,— ja korot 859,—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 850,—.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 14.394,— ja korot 1.142,—. Julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 1.140,—.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 2.515,— ja korot 203,—, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi 200,—.

Ekonomi L. Y. Sailen rahaston pääoma oli vuoden lopussa korkoineen 227.050,—.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 35.238,— ja korot 5.831,—, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 5.800,—.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 5.786,— ja korkovarot 460,—, josta julistettiin haettavaksi 460,—.

Senaattori Otto Stenrothin rahaston pääoma oli 300.000,— ja stipendinä käytettävät voittovarot 43.850,—. Hakemusten perusteella jaettiin 41.850,—.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahaston pääoma oli 74.651,— ja korot 5.353,—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 5.350,—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 32.013,— ja korkovarot 2.523,—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä matkastipendinä haettavaksi ja jaettiin 2.500,—.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 5.937,— ja käytettävissä olevat korot 381,—. Koroista julistettiin haettavaksi 380,—, mikä summa jaettiin.

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoitus 2.500,— julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Weilin + Göösin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 85.242,— ja korko-

varat 6.841,—. Rahastosta jaettiin palkintoina seminaarikirjoituksista ja laudaturtutkielmista 6.800,—.

Professori Henrik Virkkusen muistorahaston pääoma oli 52.211,— ja korot 6.005,—, mistä julistettiin haettavaksi 4.200,— ja jaettiin 4.200,—.

Eeva ja Matti Virkkusen rahaston pääoma oli 25.527,— ja korot 2.031,—, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.000,—.

Edellä mainittujen lisäksi ovat seuraavat rahastot, joiden pääoma on alle 2.000,— markkaa:

Herman Otto Geselliuksen stipendirahasto, Rudolf Geselliuksen stipendirahasto, Helsingin yleisen Ravintoyhdistyksen rahasto, Donovan Hjelmännin stipendirahasto, Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahasto, Konttoriteknikan palkintorahasto, Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahasto, Opintoyhtiö Mainos-Juniorin lahjoitus, Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahasto, Naisekonomit ry:n lahjoitus, Olga ja J. Nissisen stipendirahasto, Anni ja Samuli Pajarisen rahasto, Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahasto, Elin ja Evert Viktor Sellgrenin stipendirahasto, Knut Wallinin stipendirahasto ja Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahasto.

Kirjasto

(1971)

Pääkirjasto

Kauppakorkeakoulun kirjaston toiminta on vuoden 1971 kuluessa lisääntynyt ja monipuolistunut eri tavoilla.

Kirjaston kokoelmat karttuivat vuoden kuluessa 11.349 nidoksella, joista ostamalla saatiin 5.055 ja vaihtoina tai lahjoituksina 2.562 nidosta. Näiden lisäksi vietiin hankintakirjaan 1.192 nidosta aikakauslehtiä. Vuoden lopussa oli kirjaston nidosmäärä 100.165. Varsinaisten teosten ohella kirjastossa luokiteltiin ja luetteloiitiin myös kokoomateoksiin, juhlakirjoihin ja vastaaviin sisältyviä artikkeleita n. 600.

Kirjasto on lisäksi solmittujen vaihtosuhteiden perusteella saanut ulkomaisista kauppakorkeakouluista ja yliopistojen taloustieteellisistä tiedekunnista väitöskirjoja ja julkaisusarjoja.

Lahjoittajista mainittakoon seuraavat, joista useimmat jatkuvasti lähettävät julkaisuja Kauppakorkeakoulun kirjastolle.

Oy Alko Ab	Handelshögskolan i Göteborg
Ekono	Handelshögskolan vid Åbo
Ekonomiska Forskningsintitutet	Akademi
vid Handelshögskolan i Stockholm	Handelshøjskolen i København
Göteborgs Universitet, Sociologiska	Handelsvertretung der Bundes-
Institutionen	republik Deutschland

Helsingin Kaupungin Kaupunki- suunnitteluvirasto	Oy Pohjoismaiden Yhdyspankki
Helsingin Kaupungin Revisiotoi- misto	Polska Akademia Nauk, Warszawa
Helsingin Kaupungin Tilastotoi- misto	Princeton University
Helsingin Kaupunkiseudun Liiken- nesuunnittelun Koordinointi- toimisto	Puolan Kansantasavallan Suurlä- hetystö
Helsingin Seutukaavaliitto	Ranskan Suurlähetystö
Helsingin Yliopiston eri laitokset	Oy Rastor Ab
Hochschule St. Gallen für Wirt- schafts- und Sozialwissenschaften	SITRA
Jyväskylän Yliopiston Kirjasto	Societas Geographica Fenniae
Kansallis-Osake-Pankki	State Central Library of the
Kansaneläkelaitoksen Sosiaalitur- van Tutkimuslaitos	DPRK, Pyongyang
Kanta-Hämeen Seutukaavaliitto	Stockholms Universitet, Företags- ekonomiska Institutionen
Kgl. Norsk Ambassade	Suomen Pankin Taloustieteellinen
Kyriiri Oy	Tutkimuslaitos
Liiketaloustieteellinen Tutkimus- laitos	Suomen Pankki
Lounais-Suomen Seutukaavaliitto	Suomen Teollisuusliitto
Lunds Universitets Geografiska	Suomen Tukkukauppiain Liitto
Institution	Svenska Handelshögskolans
Maatalouden Taloudellinen Tutki- muslaitos	Bibliotek
Markkinointi-instituutti	Tampereen Yliopiston eri laitokset
Metsäntutkimuslaitos	Tie- ja vesirakennushallitus
National Information Center, Republic of Korea	Tilastokeskus
Nederlandse Economische Hoge- school	Turun Kaupparkeakoulu
Neuvostoinstituutti	Turun Yliopiston eri laitokset
Oy Nokia Ab	Työterveyslaitos
Norges Handelshøyskoles Bibliotek, Bergen	Udenrigsministeriet, København
Osuuspankkien Keskuspankki Oy	Ulkopoliittinen Instituutti
OTK	Umeå Universitet, Geografiska
Oulun Yliopisto	Institutionen
Pohjoismaiden Neuvosto	United States Information Service
	Universitet i Oslo
	Universitetsbiblioteket Uppsala
	Universitätsbibliothek Erlangen- Nürnberg
	Universitätsbibliothek Mannheim
	Universitäts- und Stadtbibliothek, Köln
	U.S. Department of Housing and Urban Development
	Vaasan Kaupparkeakoulu

Valtion Painatuskeskus	Zskola Glowna Planowania i Sta- tystyki, Warszawa
Valtionyhtiöiden Neuvottelukunta	Åbo Akademi
Väestöpoliittinen Tutkimuslaitos	

Lisäksi ovat lukuisat tutkimus- ja oppilaitokset, liikeyritykset, pankit ja vakuutuslaitokset lahjoittaneet kirjastolle toimintakertomuksensa. Seuraavat yksityishenkilöt ovat tehneet lahjoituksia kirjastolle: prof. Pekka Heinänen, lehtori Martta Homi, rehtori Sakari Nieminen ja KFT Meeri Saarsalmi.

Kirjasto esittää kaikille lahjoittajille parhaat kiitoksensa.

Vuoden kuluessa annettiin korkeakoulun pääkirjastosta 21.665 kotilainaa, mikä kurssikirjaosastosta annettujen lainojen kanssa teki yhteensä 64.327 kotilainaa. Uudistuksia tehtiin yhteensä 8.068 ja kirjojen tilauksia käsiteltiin 26.442. Lisäksi lainattiin 20.817 nidosta lukusaliin. Kaukolainoja annettiin 454 nidosta ja saatiin 20. Vuoden aikana oli päiväkirjaan merkittyjä lukusalikäyntejä 28.000. Aikakauslehtikiertoon osallistui 105 korkeakoulun opettajaa ja toimihenkilöä, joilla kiersi yhteensä n. 8.500 aikakauslehden numeroa. Kirjastoon tuli kaikkiaan 932 aikakauslehteä, joista 762 ulkomaista. Kirjastossa olevan raha-automaatilla toimivan kopiointikoneen Rank Xerox 914 käyttö on ollut erittäin suuri. Jäljenteitä otettiin sekä omia kokoelmia että asiakkaita varten 73.806 aukeamaa.

Kirjaston hankinnoista ilmestyi vuoden aikana 12 uutuustiedotusta, joista jaettiin n. 320 korkeakoulun ulkopuoliselle laitokselle ja yksityiselle henkilölle. Kotimaisten taloustieteellisten aikakauslehtien artikkeleista julkaistiin 4 artikkelitiedotusta, joissa viitteiden määrä oli yhteensä n. 770 ja tilaajien määrä oli 290.

Heinäkuussa 1971 ilmestyi ensimmäinen kaksoiskappaleluettelo, jolla tarjottiin vaihtomateriaalia koti- ja ulkomaisille kirjastoille ja tutkimuslaitoksille. Kaksoiskappaletarjouksia julkaistiin 4 kertaa, ja niissä tarjottiin yhteensä 291 nidettä. Ulkomaisista kirjastoista erityisesti Library of Congress, Univ. Bibliothek Erlangen-Nürnberg, British National Book Centre, Biblioteka szkoly glownow planowania i statystyki Warszawie ja Nederlandse Economische Hogeschool, kotimaisista Oulun ja Tampereen Yliopistojen kirjastot sekä Turun Kaupparkeakoulun kirjasto saivat runsaasti kaksoiskappalemateriaalia.

Kirjastoa on useassa eri yhteydessä esitelty koti- ja ulkomaisille vieraille järjestämällä erityisiä tiedotustilaisuuksia. Myös suurimpien päivälehtien ja taloustieteellisten erikoislehtien lehtimiehille järjestettiin tilaisuus kirjastopalveluihin tutustumista varten. Kortistojen, hakuteosten ja muiden tiedonlähteiden käytössä on korkeakoulun 23 seminaariryhmälle annettu

opastusta. Ryhmiä varten laadittiin eri opetusalojen (hallinto, kansantalous, laskentatoimi, markkinointi ja sosiologia) perusteoksista ja aikakauslehdistä lyhyehköjä luetteloita. Uusille opiskelijoille on jaettu kirjaston käyttöä esittelevä moniste.

"Taloustieteellisiä aikakauslehtiä. Valikoitu yhteisluettelo 1971" julkaistiin uudistettuna painoksena. Siihen sisältyi tiedot n. 2.000 ulkomaisesta aikakauslehdestä 50 tieteellisessä kirjastossa. Aakkosellisen osan lisäksi lehdet oli ryhmitelty myös 25 aiheryhmään.

Kirjastossa on jo pidemmän aikaa suoritettu kirjallisuuspalvelua etsimällä materiaalia ja laatimalla luetteloita asiakkaille eri aiheista. Lokakuussa 1971 tarjottiin korkeakoulun tutkijoille ja opettajille mahdollisuus jatkuvasti osallistua kirjaston selektiiviseen tietojenkakeluun k.o. henkilöiden toivomusten mukaisista aiheista. Vuoden loppuun mennessä oli 18 tutkijalle toimitettu viitemateriaalia sekä kotimaisesta että ulkomaisesta kirjallisuudesta yhteensä n. 1.200 viitettä.

Kirjaston muiden käyttäjien tiedusteluja neuvojalle saapui vuoden kuluessa 1.612, näistä puhelimitse n. 650. Tiedustelut vaihtelivat jonkun liikelaitoksen osoitteesta tai puhelinnumerosta melko pitkällisiin hakuihin esim. valuuttakriiseistä, tulonjaosta Suomessa tai luottokorteista.

Kirjallisuuspalvelun tukemiseksi tilattiin entisten korttipalveluitten lisäksi Hollannin taloustieteellisen keskuskirjaston toimittama erityisen laaja, kansainvälinen, taloustieteellinen viitekirjasto, joka on kaikkien asiakkaiden käytettävissä.

Kotimaisten talous- ja yhteiskuntatieteellisten aikakauslehtien indeksointia on jatkettu entiseen tapaan ja n. 1.400 artikkelia on luokiteltu, luetteloitu ja osa korteista varustettu lyhyin referaatein. Näistä on valittu n. 850 tärkeintä viitettä, joista on monistettu 4 korttisarjaa ja jaettu 50 koti- ja ulkomaiselle kirjastolle. Valikoima mainituista artikkeleista varustettuna englanninkielisin otsikkokäännöksin on toimitettu julkaistavaksi Pariisissa teoksissa "International bibliography of the social sciences: Economics" ja "Sociology".

Kirjasto ja lukusali ovat kertomusvuonna olleet avoinna klo 9-20, lauantaisin klo 9-14 sekä kesäaikana klo 14-20. Kirjasto oli suljettuna kesällä 1. 7. 1971-17. 7. 1971.

Kurssikirjaosasto

Kauppakorkeakoulun ja Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan yhteisen kurssikirjaosaston toiminta on myös jatkuvasti vilkastunut vuoden 1971 aikana.

Kauppakorkeakoulun tutkintovaatimusten tultua uudistetuksi on kurssikirjaosastoon hankittu vuoden aikana kaikkiaan 2.540 nidosta. Näistä on Kauppakorkeakoulun kirjaston varoilla hankittuja 1.359 kappaletta ja Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan varoilla hankittuja 1.181 kappaletta. Kurssikirjaosaston kirjakanta vuoden lopussa käsitti 9.929 nidosta.

Toimintavuoden aikana annettiin 42.662 lainaa. Lainojen kokonaismäärä on edelliseen vuoteen verraten kohonnut 11.739 lainalla eli 38 %. Kurssikirjaosaston kirjastotoimikunta toimi kertomusvuoden alkupuolella seuraavassa kokoonpanossa: puheenjohtaja Kauppakorkeakoulun edustaja yliassistentti, KTM Eero Larmola, Kauppakorkeakoulun kir-

FM Kyllikki Ruokonen esitteli Kauppakorkeakoulun kirjaston lehdistölle tiedotustilaisuudessa.

jaston edustajana amanuenssi, HOK Erkki Vaisto ja Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajana kauppatiet. yliopp. Ilmo Juntunen. Keväällä kirjastotoimikunnan uudistettua kurssikirjaosaston ohjesäännön nimitti Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunta sen mukaisesti kirjastotoimikuntaan toisen edustajan, kauppatiet. yliopp. Kaapo Pulkkinen. Toimikunnan toimikauden päätyttyä 31. 8. 1971 nimitettiin uusi kirjastotoimikunta. Kauppakorkeakoulu nimitti edustajakseen edelleen yliassistentti, KTM Eero Larmolan, joka jatkoi myös toimintaansa kirjastotoimikunnan puheenjohtajana. Kauppakorkeakoulun kirjaston edustajaksi tuli edelleen amanuenssi, HOK Erkki Vaisto ja Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajiksi kauppatiet. yliopp. Kaapo Pulkkinen ja Kristina Rantalainen. Kirjastotoimikunnan sihteerinä on toiminut kurssikirjaosaston vastaava hoitaja HuK Markku Kahri. Kokouksissa on ollut myös läsnä asiantuntijana 1. 1. 1971—30. 6. 1971 Kauppakorkeakoulun kirjaston kirjastonhoitaja, VTM Lempi Nurkkala ja 1. 7. 1971—31. 12. 1971 Kauppakorkeakoulun kirjaston vt. johtaja, FM Kyllikki Ruokonen.

Toimintavuoden aikana kirjastotoimikunta on laatinut uuden ohjesäännön lisäksi kurssikirjaosaston uudet järjestyssäännöt ja kurssikirjaosaston käyttöohjeet.

Kurssikirjaosaston lainaustoimisto on ollut avoinna lukukausien aikana arkisin klo 11.00—18.00, lauantaisin ja aattoina klo 9.00—14.00. Lukusali on ollut avoinna lukukausien aikana arkisin klo 9.00—20.00, lauantaisin ja aattoina klo 9.00—14.00. Kesällä 1. 6. 1971—31. 8. 1971 kurssikirjaosasto oli avoinna klo 14.00—19.00. Suljettuna kurssikirjaosaston lainaustoimisto oli kesällä 1. 7. 1971—17. 7. 1971, lukusali koko kesän ajan korjaustöiden takia.

III Luennot ja harjoitukset kertomuskautena 1971–72

Kauppätieteiden lisensiaatin ja kandidaatin, ekonomin ja akateemisen sihteerin tutkintoja varten kertomuskaudella annettu opetus on selostettu lukuvuoden 1971—72 opetusohjelmassa. Opetusohjelman täydennykseksi todettakoon kuitenkin, että avoimena olevaa liiketaloustieteen (organisaatio ja henkilöhallinto) professorin virkaa on 1. 10.—31. 12. 1971 hoitanut professori *Kalevi Piha* ja 1. 1. 1972 lukien lukuvuoden loppuun dosentti *Osmo A. Wiio*. Vientimarkkinoinnin professorin virkaa on hoitanut kevätlukukauden 1972 ajan professori *Irene Lange*.

Yleisenä kehityspiirteenä voidaan todeta, että erityisesti kandidaatin, myös lisensiaatin tutkintoa varten opiskeleville annettava opetus on lisääntynyt. Kolmasosa korkeakoulun opiskelijoista opiskelee kandidaatin tutkintoa suorittaakseen, ja siirtyminen lähitulevaisuudessa suoritusjärjestelmää noudattavaan yhteen ylemmän kandidaatin tutkinnon tasoiseen tutkintoon tekee kehityssuunnan luonnolliseksi.

Kevätlukukaudella otettiin ensimmäiset askeleet tohtoriohjelman perustamiseksi Kauppakorkeakouluun. Ohjelman tarkoituksena on lisätä ja tehostaa kandidaatin tutkinnon jälkeistä jatko-opiskelua siten, että kauppatieteiden lisensiaatin ja tohtorin tutkintojen suorittaminen saataisiin nykyistä ohjatummaksi ja systemaattisemmaksi. Ohjelma käynnistetään seuraavan kertomusvuoden kuluessa.

LIIKKEENJOHDON TÄYDENNYSKOULUTUS

Liikkeenjohdon Instituutti (LIFIM)

Kauppakorkeakoulu on ollut Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistyksen varsinaisena jäsenenä yhdistyksen perustamisesta lähtien v. 1964. Kannatusyhdistyksen tarkoituksena on tukea Liikkeenjohdon

Instituutti (LIFIM)-nimistä laitosta, jonka tehtävänä on johtamiskoulutuksen ja siihen läheisesti liittyvien toimintojen toteuttaminen ja kehittäminen maassa sekä johtamiskysymyksen kohdistuva tutkimus-, julkaisu- ja tiedostustoiminta.

Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistys perusti vuosikokouksessaan huhtikuussa 1970 Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön, jonka säännöt oikeusministeriö hyväksyi 3. 11. 1970. Säätiön perustamisen ensisijaisena tarkoituksena on Instituutin organisaatiopohjan laajentaminen ja sen kansallisen edustavuuden lisääminen. Kannatusyhdistyksen ja Säätiön hallitukset tekivät kokouksissaan 21. 6. 1971 yhdenmukaiset päätökset siitä, että Liikkeenjohdon Instituutin Säätiö ryhtyy ylläpitämään Liikkeenjohdon Instituuttia ja vastaamaan sen toiminnasta 1. 9. 1971 alkaen. Kauppakorkeakoulu on myös Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön jäsen.

Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön valtuuskunnan puheenjohtajana on toiminut toimitusjohtaja Gustaf Serlachius ja Säätiön hallituksen puheenjohtajana rehtori Jaakko Honko. Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtajana on niin ikään toiminut rehtori Jaakko Honko. Liikkeenjohdon Instituutin johtajana on toiminut 1. 9. 1971 alkaen tekn.lis. Pekka Kainulainen.

Johtamistehtäviin valmistava liiketaloudellinen täydennyskoulutus Kauppakorkeakoulussa

Kauppakorkeakoulussa syksyllä 1970 aloitettu uusi koulutusmuoto, kahden lukukauden mittainen johtamistehtäviin valmistava liiketaloudellinen täydennyskoulutusohjelma toteutettiin lukuvuoden aikana toisen kerran. Koulutusohjelman tavoitteina oli:

- antaa johtamistehtäviin valmistaville sellaiset johtamisen henkiset työvälineet, joita koulutettavien peruskoulutukseen ei ole sisällytynyt
- lisätä käytännön kokemuksen ja teoreettisten tietojen vuorovaikutusta
- välittää aikaisemmin opittuun liittyvää uutta ja tuoretta tietoa
- perehdyttää osanottajat johtamisen tekniikoihin ja yleisiin sääntönmukaisuuksiin
- kehittää organisaation johtamisessa välttämätöntä kokonaisnäkemystä

Tämän koulutusmuodon perusajatuksena on koulutuksen ja työkokemuksen vuorovaikutuksen mahdollisimman laajamittainen hyväksikäyttö. Pääosa koulutusohjelmasta on toteutettu osaviikkotyöskentelynä, jolloin osanottajat olivat viikon kaksi ensimmäistä päivää koulutettavina ja loppuviikon työssä.

Koulutusohjelman suunnittelussa on kiinnitetty huomiota ohjelman soveltavuuteen niin talouselämän kuin julkisen hallinnonkin piirissä toimiville johtamistehtäviin valmistaville henkilöille. Koulutusohjelmaan sisältyi lähes 400 opetustuntia ja se käsitteli mm. kansantalouden ja yrityksen talouden järjestelmiä, johdon päätöksentekoa ja kvantitatiivisia menetelmiä sekä toimintastrategian suunnittelua ja sen täsmentämistä. Ohjelman osanottajilta vaadittiin koulutuksen omaksumisen edellyttämiä perustietoja sekä lyhyehkön käytännön kokemuksen kautta saavutettua johtamisen problematiikan tuntemusta.

Täydennyskoulutusohjelmaan osallistuivat lukuvuonna 1971–72 seuraavat henkilöt:

Aalto, Reijo Olavi, Ahonen, Mauno Kaarlo, Alho, Veikko Tapani, Blomster, Harry Edvard, Eerikäinen, Reino Taisto, Hast, Esa Einari, Haukka, Antti Sakari, Hauvonen, Toivo Kalevi, Henriksson, Ilkka Uolevi, Jaakkola, Heikki Olavi, Jakovirta, Pertti Juha, Järvelä, Voitto Hermann, Kallionpää, Erkki Paavali, Kaltea, Reijo Sakari, Karjalainen, Eino Aulis, Karpinen, Turo Tapio, Kinnunen, Eero Anton, Kohonen, Jouko Olavi, Korhonen, Timo Tapio, Korkkula, Pasi-Kalevi, Koskinen, Pentti Juhani, Laiho, Olli Eino, Laine, Martti Ilmari, Larma, Olavi Ilkka, Lipsanen, Raimo Kalervo, Louneva, Pentti Juhani, Lukkarila, Teuvo, Malmivirta, Eija Riitta, Marku, Kauko Heikki, Mattila, Kirsti Aulikki, Myllymäki, Raimo Antero, Niemi, Seppo Uolevi, Palmberg, Clas Bertil, Pennanen, Keijo Ilmari, Poukka, Maino Ensio, Poutanen, Veikko Matti, Pöntiskoski, Heikki Alfred, Rautasalo, Timo Antero, Rekonen, Matti Olavi, Rintamäki, Vesa Matias, Rosqvist, Guy Birger, Saarinen, Ossi Antero, Sandelin, Björn Rainer, Siljama, Matti Yrjö, Sirkesalo, Aimo Jouko, Sundell, Carl-Hugo, Sykäri Timo Esko, Syväranta, Jorma Olavi, Tapanainen, Pekka Juhani, Temmes, Auni Hellevi, Tiainen, Kyösti Juhani, Tuomikorpi, Toivo Kalevi, Viitamäki, Vesa Erkki, Virkki, Matti, Virtanen, Jaakko Sakari, Äikää, Jorma Pekka.

Täydennyskoulutusohjelman vastaavina henkilöinä ovat toimineet professori *Jouko Paakkanen* valvojana, KTL *Leo Ahlstedt* johtajana sekä assistenttina KTM *Antero Huhtala* syyslukukaudella ja KTK *Matti Lehti* kevätlukukaudella.

LIKETALOUSTIETEELLINEN TUTKIMUSLAITOS (LTT) (1971)

Korkeakoulun piirissä harjoitettu instituuttimuotoinen liiketaloustieteellinen tutkimus on kuluneena vuonnakin pääosiltaan tapahtunut korkeakoulun yhteydessä toimivassa Liiketaloustieteellisessä Tutkimus-

Johtamiskoulutusohjelman avajaistilaisuus syyskuussa 1971

laitoksessa. Laitoksen palveluksessa on vuonna 1971 ollut keskimäärin 15 kokopäivätoimista tutkijaa henkilökunnan koko vahvuuden ollessa 22. Kaikkiaan on vuoden 1971 aikana tutkimusohjelmaan sisältynyt 32 erillistä tutkimusprojektia, joista huomattava osa on ollut varsin laajamittaisia. Perustutkimusten ohella on tutkimusohjelmaan kuluvanakin vuonna kuulunut joukko talouselämää välittömästi palvelevia sovellettuja toimeksiantotutkimuksia.

Kun LTT:n keskeisiin tehtäviin kuuluu tutkijakoulutuksen antaminen, on tutkimukset pyritty valitsemaan siten, että niiden koulutuksellinen arvo olisi mahdollisimman suuri. Myös on yhä enenevässä määrin pyritty ryhmätutkimuksiin. Tutkimusvuoden 1971 ohjelmaan sisältyneistä perustutkimuksista voidaan mainita tutkimus tavararyhmäkohtaisen kannattavuuden selvittämismahdollisuuksista vähittäiskaupassa, tutkimus uuden tuoteidean etsimisestä ja sen markkinaosuuden ennustamisesta sekä tutkimus kuljetuskustannusten alueellisesta vaihtelusta maassamme.

Sovelletun tutkimuksen piiriin kuuluneista tutkimuksista voidaan mainita tutkimus asiakasmäärien vaihteluista elintarvikevähittäisliikkeissä, tutkimus ns. kauppiastavaratalon perustamisedellytyksistä eräässä Etelä-Suomen kaupungissa, tutkimus aikatalletustilien käytöstä Suomessa, tutkimus tietojen kulkuvirroista yritysjärjestelmässä sekä tutkimus turkistarhauksen kannattavuudesta ja kehityksestä maassamme.

Tutkimuslautakuntaan ovat kertomusvuonna kuuluneet professori *Mika Kaskimies* puheenjohtajana sekä jäseninä professorit *Jaakko Honko*, *Aarni Nyberg*, *Sakari Mattila*, *Jouko Paakkanen* ja *Fedi Vaivio*.

Tutkimuslaitoksen johtajana on toiminut professori *Mika Kaskimies* ja hallinnollisena johtajana KTM *Jarmo Granfelt*.

Laitoksen eri osastojen johtajina ovat toimineet:

A-osasto, organisaatio- ja henkilökuntakysymykset: Vt.prof. *Osmo A. Wüo*

C-osasto, kannattavuus- ja kustannuskysymykset: Professori *Jaakko Honko*

D-osasto, kotimaan jakelutaloudelliset kysymykset: KTM *Jarmo Granfelt* (vt. os.joht.)

E-osasto, ulkomaankauppakysymykset: Professori *Fedi Vaivio*

M-osasto, markkinoinnin strategiakysymykset: Professori *Veikko Leivo*

S-osasto, menekinedistämiskysymykset: Dosentti *Martti Särkisilta*

Laitoksen organisaatiota ja toimintaa selostetaan lähemmin sen omissa toimintakertomuksissa.

IV Opettajain ja virkailijain kirjallinen tuotanto sekä toiminta korkeakoulun ulkopuolella

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannosta ovat opettajat ja virkailijat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AALTIO, ERKKI:

Lohjan kaupungin vesilautakunnan varapuheenjohtaja. Teknillisen korkeakoulun paperikemian dosentti ja erikoisopettaja. As. Oy Pähkinäranta, johtokunnan puheenjohtaja.

Osallistunut Pakkauspäivään Pak-72 Otaniemessä 3. 3. 72.

Luennoinut Teknillisessä korkeakoulussa paperikemiaa 2 vt. kevätlukukaudella. Luennoinut INSKO'n Puumassa- ja paperiteollisuuden jatkokoulutuspäivillä 16. 2. 72 aiheesta "Paperilajien laadun optimointi" sekä Suomen Pakkausyhdistyksen jatkokoulutuskursseilla aiheesta "Valmistustekijöiden vaikutus paperin laatuun".

Julkaisut:

"Tavarateknologia — tavaraopin uudet kasvat" KKK:n tiedotuslehti 6/71—72.

AHLSTEDT, LEO:

Talouselämän johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan sihteeri. Kauppateieteellisen Yhdistyksen johtokunnan varajäsen.

Suorittanut tammi- ja helmikuussa 1972 opintomatkan Yhdysvaltoihin korkeakoulujen liikkeenjohdon täydennyskoulutusohjelmiin tutustumista varten.

Luennoinut Liikkeenjohdon Instituutin ym. yhteisöjen koulutustilaisuuksissa ja johtanut eri yritysten sisäisiä liikkeenjohtoryhmän seminaaritilaisuuksia. Toiminut erilaisissa konsultointitehtävissä.

Julkaisut:

Kakunjakajain intressit. 3 s. Nonparelli syksy/1971.

ALHO, KEIJO:

Toiminut Therapie-säätiön valtuuskunnan jäsenenä vuodesta 1970. Os.-avd. Alho/SFK:n puheenjohtaja vuodesta 1965 lähtien. Kauppakorkeakoulun Henkilökuntayhdistyksen hallituksen puheenjohtaja maaliskuusta 1972 alkaen.

ANTTILA, MAI:

Osallistunut Esomar/Wapor-kongressiin Helsingissä 22–26. 8. 1971. Osallistunut Ekonomiliiton hinnanasetannan ongelmia käsittelevään seminaariin 27–29. 9. 1971. Osallistunut III Markkinointitutkimuspäivään 27. 4. 1972.

AUVINEN, EERO:

Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, vanhempi tutkija. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen Kannatusyhdistyksen asiamies. Kehitysaluiden neuvottelukunnan matkailujaoston sihteeri. Pohjois-Pohjalaisen Osakunnan tutkimusneuvoston jäsen.

BINHAM, PHILIP:

Toiminut englannin kielen opettajana Vientikoulutussäätiön kursseilla 1971–72. Toiminut alustajana Ekonomiliiton sihteeriseminaarissa ”Liike-englannin uudet virtaukset” Aulangolla 10.–11. 12. 71 ja Rastorin ”Improve your Business English” kurssilla Helsingissä 28.–29. 1. 1972.

Julkaisut:

(& James Murray) English for Export, nauhoineen, 2 uusittu painos. 90 s. Hki 1971.

GAHMBERG, HENRIK:

Kauppatieteellisen yhdistyksen jäsen 5. 2. 1971 lukien.

Opintomatka kesäkuussa 1971 Yhdysvaltoihin aiheena ”ATK:n hyväksikäyttö opetuksessa”. Tutustunut aiheeseen seuraavissa oppilaitoksissa: Stanford University, UC Berkeley, San Diego State College, Harvard Business School ja Sloan School of Management (M.I.T.).

Luennoinut ATK:sta ja sen hyväksikäytöstä Hotelli- ja Ravintolaopiston liikkeenjohdon seminaareissa.

GRANFELT, JARMO:

Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, hallinnollinen johtaja, D-osaston vt. johtaja. Kauppakorkeakoulun julkaisutoimikunnan sihteeri. Lapin teollisuustoimikunnan sihteeri vsta 1959 alkaen. Lapin Tutkimusseuran hallituksen jäsen.

Esitelmöinyt eräiden yhteisöjen kokouksissa ja koulutustilaisuuksissa.

GUSTAFSSON, KAJ:

Asiantuntijajäsen puutuotteiden loppukäyttöä selvittävissä komiteassa, Rationalisointiliitto ry:n koulutuslautakunnan jäsen, Hakalehdon Yhteiskoulun johtokunnan jäsen. Tilintarkastajana muutamissa yhteisöissä.

Luennoinut syyslukukaudella Kauppakorkeakoulussa järjestetyllä UNCTAD/GATT/ITC Export Promotion kurssilla 15 tuntia aiheesta Export Marketing Research. Esitelmöinyt useiden yritysten ja järjestöjen koulutustilaisuuksissa markkinoinnin suunnitteluun, kuluttajan käyttäytymiseen sekä markkinoiden segmentointiin liittyvistä kysymyksistä. Osallistunut Brysselissä 9–13. 5. 1972 ESOMARin järjestämään seminaariin aiheesta Segmentation and Typology.

HAKKARAINEN, HEIKKI J.:

Suomen Akatemian nuorempi tutkija. Vaasan Kauppakorkeakoulun saksan kielen dosentti. Aikakauslehden Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik (Frankfurt a.M.) tiedellisen neuvottelukunnan (Beirat) jäsen.

Pitänyt kutsuttuna esitelmän aiheesta ”Graphemik und Phonemik” Tübingenin yliopistossa 12. 2. 1972.

Julkaisut:

Studien zum Cambridger Codex T-S.10.K.22, II osa (väitösk.). 142 s. Helsinki 1971. — Graphemik und Philologie. 14 s. Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik 1. Frankfurt a.M. 1971.

HELENIUS, RALF:

Svenska Handelshögskolan, valtio-opin yl.pl. assistentti. Svenska social- och kommunalhögskolan, valtio-opin vt. yliopettaja.

Opintomatka Berliiniin ja Osloon touko-kesäkuussa 1971. Tukholmaan toukokuussa 1972.

Julkaisut:

Pohjolan poliittiset puolueet. Tapiola 1972. Suomea käsittelevä kappale. ss. 60–110. Suuret ismit 1970-luvun politiikassa. Helsinki 1972. 177 s.

HELLE, REIJO:

Oulun yliopiston talousmaantieteen dosentti.

Suomen maantieteellisen seuran hallituksen jäsen. Lapin tutkimusseuran työntekijä.

Luennoinut Yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuskeskuksessa.

HELME, EERO:

Mainonnan luennoitsija Markkinointi-instituutin markkinointikoulussa 1959–1970.

Mainoshoitajain yhdistys, puheenjohtaja 1970, 1971. — Oy Interplan Ab, toimitusjohtaja, 1964–. — Luentotehtäviä alan yhdistyksissä. — Artikkeleita mainosalan julkaisuissa.

HELSILÄ, MARTTI:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen vanhempi tutkija. Kauppatieteellisen Yhdistyksen sihteeri.

Luennoinut eri yhteisöjen mm. Johtamistaidon Opiston, Insinöörijärjestöjen Koulutuskeskus r.y:n ja Valtion Koulutuskeskuksen sekä yritysten koulutustilaisuuksissa.

HIRVELÄ, HANNU:

Toiminut KHO:ssa yli-insinööri-neuvoksena.

HOLOPAINEN, TOIVO:

Helsingin yliopiston hallinto-oikeuden apulaisprofessori.
Helsingin yliopiston hallinto-oikeuden vt.professori.
Helsingin yliopiston kanslerinsihteeri.
Valtiokonttorin eläkelautakunnan jäsen, Työtuomioistuimen varajäsen.

HONKO, JAAKKO:

International University Contact for Management Education'in varapresidentti 1971 loppuun. European Foundation for Management Development'in hallituksen jäsen. Ruotsin Institutet för företagsledning'in kehittämisneuvoston jäsen. Aikakauskirjan Swedish Journal of Economics (Stockholm) Corresponding Editorial Committeeen jäsen.

Suomen korkeakoulujen rehtorien neuvoston varapuheenjohtaja. Talouselämän johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan puheenjohtaja. Valtionhallinnon henkilökuntakoulutuksen neuvottelukunnan jäsen.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen ja C-osaston johtaja. Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön ja Liikkeenjohdon Instituutin Kannatusyhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Kalliolan Kannatusyhdistys ry:n johtokunnan jäsen. Yrjö Jahnssonin Säätiön hallituksen jäsen.

Suomalaisen Tiedekatemian varsinainen jäsen vuodesta 1966.

Pohjoismaiden Yhdyspankki Oy:n, Rautaruukki Oy:n ja Amer Tupakka Oy:n hallinto-neuvoston jäsen. Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Osallistunut Suomen edustajana liikkeenjohdon koulutusta käsittelevään OECD:n kokoukseen Pariisissa 2. 6.—3. 6. 71, International University Contact for Management Education-nimisen järjestön 18. vuosikonferenssiin Brnossa 29. 8.—2. 9. 71 toimien konferenssin päätöspäivän yleiskeskustelun puheenjohtajana sekä European Foundation for Management Development-nimisen organisaation perustavaan kokoukseen Arnhemissa 28. 6. 71. Edelleen osallistunut 11. Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukseen Århusissa 17. 5.—20. 5. 72. Lisäksi osallistunut kutsuttuna asiantuntijana European Institute for Advanced Studies in Management-nimisen korkeakoulun toimintaa suunnittelevaan seminaariin Brysselissä 9. 11.—10. 11. 71 sekä toiminut puheenjohtajana tai alustajana eräissä kansainvälisissä etenkin liikkeenjohdon koulutusta käsittelevissä tilaisuuksissa.

Pitänyt kansainvälisessä liikkeenjohdon seminaarissa Helsingissä 25. 5. 71 yhden päivän luentosarjan aiheesta "Planning and Control of Capital Investments" sekä Institutet för företagsledning-nimisen instituutin kursseilla Yxtaholmissa kahden päivän luentosarjan aihepiiristä "Investeringsplanering och dess samordning med finansiell planering" 19. 8.—20. 8. 71. Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen rehtorien em. kokouksessa pitänyt alustuksen aiheesta "Videreuddannelse av ekonomer".

Pitänyt juhlapuheen Tampereen Klassillisen Lyseon 70-vuotisjuhlassa 23. 10. 71 aiheesta "Koulutusyhteiskunta ja klassilliset lyseot". Pitänyt joukon esitelmiä eri tilaisuuksissa sekä luennoinut mm. Liikkeenjohdon Instituutin kursseilla sekä lukuisissa eri järjestöjen tilaisuuksissa.

Julkaisuut:

Kauppakorkeakoulu ja jatkuva koulutus. Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 6. 9. 71 pidetty puhe. Eripainos tämän vuosikertomuksen liitteestä. 14 s. Tapiola 1971.

Johtamiskoulutuksen näkymiä. Maanpuolustus n:o 11. 7 s. Hki 1971.
Koulutusyhteiskunta ja klassilliset lyseot. 8 p. Eripainos.
Bruno Kaarle Suviranta. Memorial Address. Proceedings of the Finnish Academy of Science and Letters. 5 s. Hki 1971.
Liiketaloustiede, 4. täydennetty painos. 204 s. Tapiola 1972.
Toimittanut: Kauppakorkeakoulu. Kertomus lukuvuodesta 1971—72.

JUTILA, HELMI:

Huolinta-alan ammattikurssin englannin kielen opettaja. Suomen Urantia-ryhmän kääntäjistön jäsen.

Tehnyt opintomatkan heinäkuussa 1971 Englantiin osallistuen 12. 7.—31. 7. European Language and Educational Centren järjestämään opettajien kielikurssiin Bournemouthissa korkeakoulun kanslerin myöntämän apurahan turvin.

Julkaisuut:

(Penttilä—Jutila—Vaheri) Sanasto kirjaan A Guide to English Business Correspondence, 52 s. Hki 1971.

JÄPPINEN, ERKKI:

Helsingin Osakepankin johtokunnan sihteeri. Kansainvälisen kauppakamarin Suomen osaston kansainvälisiä valuuttasuhteita käsittelevän valiokunnan jäsen.

Osallistunut Management Centre of European seminaariin "Financing in Europe" Zürichissä 3.—5. 5. 1972.

Alustus paneelikeskusteluun aiheesta "Ylijäämäkassan sijoittaminen ulkomaille" Rastorin rahoitussuunnittelupäivillä 4. 11. 1971.

Julkaisuut:

Kansainvälisten valuuttahäiriöiden vaikutukset kauppasopimuksiin. 14 s. ulkomaankaupan kauppasopimukset. Lakimiesliiton koulutuskeskuksen julkaisusarja n:o 4. Helsinki 1971.

Euro-dollarit tänään. 19 s. Helsingin Osakepankin Julkaisu, syyskuu 1971. Helsinki 1971.
Suomalaiset liikepankit euro-dollarimarkkinoilla. 2 s. Talouselämä 4/1972. Helsinki 1972.

JÄRVINEN, RISTO:

Tampereen yliopiston yrityksen taloustieteen vt. apulaisprofessori. Valtion tilintarkastajan varamies. Keskusverolautakunnan jäsenen varamies. Keskuskauppakamarin veroneuvottelukunnan jäsen. Vakuutusyhtiöiden keskusliiton vero toimikunnan jäsen. Verotuslehden toimikunnan jäsen. Veronmaksajain Keskusliiton valtuuskunnan jäsen. Tilintarkastajana ja toimikuntien puheenjohtajana muutamissa yhteisöissä. Esitelmiä yritysten ja järjestöjen tilaisuuksissa.

Julkaisuut:

Kuluvaraston käyttöjärjestyksestä. 8 s. Tilinpäätätjänpäivä n:o 20. — Lisäarvonvero — lisää verojako? 1 s. Pääkaupunki 29. 12. 71. — Osakeyhtiön ja osakkaan verotus Suomessa. 3 s. Talouselämä 8/1972. — Harkintaverotukseenko? 2 s. Kirjakauppalehti 2/1972. — Puheenvuoro yritysten suhdannevarausjärjestelmistä. Kansantalous 1/1972.

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO:

Toiminut Ekonomiliiton koulutuksen johtoryhmän puheenjohtajana.
Esitelmöinyt Econometric Societyn Euroopan kokouksessa Barcelonassa, Espanjassa syyskuussa 1971 aiheesta "A Goal Programming Model of Bank Long-Range Financial Planning."

Julkaisut:

Lineaarinen ohjelmointi ja budjetointi. 200 s. Tapiola 1972.
Sang Lee and Veikko Jääskeläinen, "A Goal Programming Model for Financial Planning", Liiketaloudellinen Aikakauskirja III/1971, 13 s.
"Strategic Planning with Goal Programming," Management Informatics, Vol. 1 (1972) No. 1, 6 s.
"Valtionyhtiöt ja taloudellinen kasvu", Helsingin Sanomat 9. 10. 1971.
"Sijoitusyhtiöt ja rahoitusmarkkinoiden kehittäminen," Kansantaloudellinen aikakauskirja 3/1971, 12 s.

KAILA, LEO:

Suomen Pikakirjoittajayhdistyksen kultainen ansiomerkki yhdistyksen satavuotisjuhlassa helmikuun 5 päivänä 1972.

KAKKURI-KETONEN, MARJA-LIISA:

Käytännöllisen filosofian assistentti Helsingin yliopistossa. Suomen Filosofisen yhdistyksen johtokunnan jäsen.
IVth International Congress for Logic, Methodology and Philosophy of Science.

KAREOJA, SIRKKA-LIISA:

Ranskan kielen ja kauppakirjeenvaihdon opetusta Helsingin sihteeriosastossa. Toiminut maaliskuussa -72 Ekonomiliiton järjestämän kaksipäiväisen, ranskalaista kauppakirjeenvaihtoa käsittelevän seminaarin suunnittelijana ja opettajana. Opintomatka Italiaan kesällä -71. Italian kielen alkeis-, pro exercitio- ja approbaturonetusta Helsingin yliopiston hist. kielit. osastossa.

KELOHARJU, RAIMO:

Liiketaloustiede II:n professori Turun Kauppakorkeakoulussa 31. 12. 1972 asti. Saman viran vt. hoitaja 1. 1. 1972 lähtien.
Luennoin liikkeenjohdon koulutustilaisuuksissa.

Julkaisut:

Kehittyvä liiketaloustieteen opetus, Helsingin Sanomat 14. 9. 1971.

KILPI, LASSI:

Hallintoneuvos Korkeimmassa Hallinto-oikeudessa.
Antanut seuraavat asiantuntijalausunnat:
Turun yliopiston oikeustieteelliselle tiedekunnalle dosentti Aleks. Kotkansalon kelpoisuudesta finanssioikeuden apulaisprofessorin virkaan;

Kauppakorkeakoulun opettajaneuvostolle hallintoneuvos, dosentti Jaakko Voipion kelpoisuudesta julkisoikeuden professorin virkaan;

Helsingin yliopiston oikeustieteelliselle tiedekunnalle professori Veikko Olavi Rytkölen ja apulaisprofessori Toivo Holopaisen kelpoisuudesta hallinto-oikeuden professorin virkaan sekä Turun kauppakorkeakoulun opettajaneuvostolle apulaisprofessori Aleks. Kotkansalon kelpoisuudesta finanssioikeuden dosentin toimeen.

Werner Söderström Osakeyhtiön hallintoneuvoston jäsen. Toiminut eräiden yhteisöjen tilintarkastajana.

Pitänyt 15. 10. 1971 Suomalaisen lakimiesyhdistyksen Tampereen alaosaston kokouksessa esitelmän asunto-osakeyhtiöiden verotuksesta sekä 26. 10. 1971 Verotarkastajien yhdistyksen järjestämällä veroneuvottelupäivillä eräistä ajankohtaisista kysymyksistä kiinteistöverotuksen alalta.

Julkaisut:

Eräistä ajankohtaisista kysymyksistä kiinteistöverotuksen alalta. Suomen Kiinteistölehti 11/1971. 5 s.
Eräitä verotuksellisen yhtymän ja siihen verrattavan yhteisön luonnetta koskevia näkökohtia. Verotus 1/1972. 7 s.
Yleishyödyllisten yhteisöjen liikevaihtoverovelvollisuudesta. Lakimies 3/1972. 18 s.
Rahastointi vai poisto asunto-osakeyhtiöissä. Verotus 2/1972. 8 s.
Lakimies-lehdessä oikeustapausselostuksia.

KORIMO, OLGA:

Lauttasaaren ruotsalaisen yhteiskoulun venäjän kielen opettaja.

KORPELA, ASKO:

Talouselämä-lehden avustaja.
Luennot ja esitelmät: Kansantalouden tarkastelu mallien avulla, Markkinointi-instituutti 24. 8. 71. Yleisradio: Niukuus 21. 10. 71, Taloudelliset realiteetit 25. 11. 71, Julkinen sektori 27. 1. 72 ohjelmasarjassa: Voi sen toisinkin sanoa . . . , Kouluradio: Taloudelliset yhteenliittymät Euroopassa 22. 2. 72. TV-2: Paketti; EEC ja SEV 15. 3. 72.
Sovellettu kansantaloustiede, Vesihuoltoalan jatkokoulutus 6 t. 7. 12. 71. Kapitalismi, sosialismi, kommunismi, Pellervo-Seuran MJ-koulutus 26. 1. 72 ja 8. 2. 72.
Esperanto, yhteinen kieli, RT-25 26. 1. 72. Finskoje narodnoje hozjaistvo, KY:n unkarilaisille vieraille 22. 2. 72 ja puolalaisille vieraille 13. 3. 72.

Kongressi:

European Meeting of the Econometric Society, Barcelona 5.-9. 9. 72.

Julkaisut:

Effect of Tariffs on Imports to Finland (lisensiaattityö) 191 s. Kauppakorkeakoulun julkaisuja Sarja C:II:11, Helsinki 1971.
Kansantaloustieteen harjoitustehtäviä, oppikirja 119 s., Helsinki 1972.
Talouselämän suuntaviivat kuukausittain Talouselämässä.

KOTKANSALO, ALEKSANTERI:

Turun yliopiston finanssioikeuden apulaisprofessori. Helsingin yliopiston finanssioikeuden dosentti.

Julkaissut:

Verojen jakaminen välillisiin ja välittömiin veroihin. LM 1971. 1-2 viikko 13 s.

Koneen, ajoneuvon tai laitteen vuokraaminen varsinkin kuljettajan tai käyttäjän ohella liikevaihtoverotuksessa. DL 1971. 3-4 viikko. 13 s.

Palkansaajan matka- yms. kustannuksista ja niiden korvauksista verojen ennakkoperinnässä. DL 1971. 11-12 viikko. 12 s.

Veron maksaminen liikevaihtoverolain 18 §:n 2 mom:n perusteella. Verotus 1971. 4. viikko. 7 s.

Ennakkotiedon edellytyksistä ja sen merkityksestä. Suomalaisen lakimiesyhdistyksen vuosikirja 1971. 53 s.

Ensikäytöiset tavarat liikevaihtoverotuksessa. JFT 1971. 5. viikko 9 s.

KYLÄKALLIO, JUHANI:

Turun yliopiston professori.

Turun Kauppakorkeakoulun kauppaoikeuden dosentti.

Julkaissut:

Uuden osakeyhtiölain vaikutuksesta vanhojen yhtiöiden yhtiöjärjestyksiin. Defensor Legis 1971. 29 s.

Hovioikeuksien ratkaisuselostuksia Defensor Legis'issä.

KYLÄKOSKI, KALEVI:

Esitelmöinyt Ekonomiliiton budjetointiseminaarissa.

LAAKSONEN, OIVA:

Unitas-opiston johtaja, Valtion henkilökuntakoulutuksen neuvottelukunnan jäsen.

Osallistunut 29. 8-4. 9. 71 International University Contact for Management Educationin kokoukseen Brnossa.

Luennoinut Johtamistaidon Opiston, Liikkeenjohdon Instituutin, valtiovarainministeriön ym. yhteisöjen johdon valmennustilaisuuksissa.

Julkaissut:

Bankfunktionärernas utbildning i Finland. 6 s. Nordiska Bankmannauinion, Stockholm 1971 - Yrityskuva ja työpaikan valinta. 198 s. Tapiola 1972 - Löytääkö oikea yritys oikeat ihmiset? 2 s. Talouselämä 14/1972.

LARMOLA, EERO:

Kauppakorkeakoulun Lehtorit ry:n puheenjohtaja ja hallituksen jäsen, Yliopistojen ja korkeakoulujen lehtoriliitto ry:n puheenjohtaja ja hallituksen jäsen, Akava ry:n valtuuskunnan ja hallituksen varajäsen, korkeakoulujen palkkaus- ja työsuhdeneuvottelukunnan jäsen, Kauppaliiton Yhdistys ry:n rahastonhoitaja ja hallituksen jäsen, Ekonomiliitto ry:n

tilintarkastaja, Kauppaliiton kandidaattiyhdistyksen, Helsingin Ekonomit ry:n ja TYK-seniorien jäsen. Sairaalaliiton konsultti ja eräiden työryhmien puheenjohtaja tai jäsen.

Osallistunut Euroopan neuvoston järjestämään korkeakouluyhteisöjen konferenssiin Strasbourgissa marraskuussa 1971. Esitelmöinyt Liikkeenjohdon Instituutin, Vientikoulutussäätiön, Sairaalaliiton, Sairaalalaisyhdistyksen, Suomen Kaupunkiliiton ja Ekonomiliiton koulutustilaisuuksissa. Toimittanut teoksen "Liikkeenjohto ja ATK" W & G 1971. 138 s. Kauppakorkeakoulujen yhteisen oppilasvalintatoimikunnan puheenjohtaja kesällä 1971 ja liiketaloustieteiden runkokurssitoimikunnan puheenjohtaja syksyllä 1971. Ekonomiliiton ja KY:n yhteisen takaustoimikunnan puheenjohtaja, KKK:n kurssikirjaosaston kirjastotoimikunnan puheenjohtaja ja KKK:n tutkimustoimikunnan jäsen. Toiminut tilintarkastajana. Antanut opetusta Mikkelin kesäkauppakorkeakoulussa kesällä 1972.

Julkaissut:

Näkökohtia tietojenkäsittelystä sairaala-alalla. 6 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1971.

LAULAJAINEN, RISTO:

Valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan nuorempi tutkija 1. 1. 1972 lähtien.

Yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuskolleegin jäsen Teknillisessä Korkeakoulussa.

Sovelletun maantieteen erikoisopettaja Teknillisessä Korkeakoulussa 31. 12. 1971 saakka. Tilapäinen tutkimusassistentti Yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuskeskuksessa 31. 12. 1971 saakka.

Julkaissut:

Lounais-Hämeen vähittäiskauppa v. 1952-1980, kuvaus ja ennuste. English summary. 170 s. Yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuskeskuksen julkaisu A 2. Hki 1972.

Lastinoton systematisoimista linjaliikenteessä. 18 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 2/1972.

Haja-asutusalueen vähittäiskauppapalvelut. 3 s. Suomen Kunnat 11/1971.

Tukikohdan sijainnin merkityksestä liikkuvalla toiminnolla. 3 s. Suomen Kunnat 11/1971.

Väliasteen optimaalisen aluejaon tarkastelua. 2 s. Suomen Kunnat 10/1972.

LAUTSILA, ERKKI:

Määrätty Ylioppilastutkintolautakunnan jäseneksi vuodeksi 1972. Työryhmän jäsenenä laatinut osan v. 1972 ylioppilastutkintoon sisällyneistä saksan puhutun kielen testeistä.

LEHTOVUORI, JOUKO:

Avustanut Turun Kauppakorkeakoulussa liiketaloustiede I:n professorin ja apulaisprofessorin virkojen hoidossa. Luennoinut Mikkelin kesäkauppakorkeakoulussa yleisen liiketaloustieteen kurssin. Luentoja eri yhdistysten koulutustilaisuuksissa.

Julkaissut:

Katsaus kirjanpito- ja verolainsäädäntöön. (Teoksessa Jouko Lehtovuori & Kalervo Virtanen, Kirjanpidon esikurssi, 2. laaj.p., Kauppakorkeakoulun julkaisu C:I:11.) 37 s. Hki 1971. - Tuloslaskenta, taseteoriat ja tilinpäätösinformaatio. (Turun Kauppakorkeakoulun julkaisu A I-5: 1972.) 74 s. Turku 1972. - Kirjanpidon perusteet yrityksen tiedotuspolitiikan kannalta. (Väitösk., Kauppakorkeakoulun julkaisu A:9.) 44 s. Hki 1972. Kirja-arvosteluja Liiketaloudellisessa Aikakauskirjassa.

LEIVO, VEIKKO:

Teknillisen korkeakoulun markkinoinnin dosentti ja Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen M-osaston johtaja.

Toiminut asiantuntijana Teknillisessä korkeakoulussa täytettävässä teollisuustalouden apulaisprofessorin virkaa, jota olivat hakeneet valt.kand. Antti Hankipohja ja apulaisprofessori Tauno Olkkonen.

Rationalisointiliiton puheenjohtaja 31. 12. 71 saakka. Työtehovaltuuskunnan hallituksen jäsen 31. 12. 71 saakka. Industrial Marketing Management Journal, Advisory Board Scientific'in jäsen. Suomen kuljetustaloudellisen yhdistyksen kuljetustaloudellisen asiantuntijalautakunnan jäsen. Markkinointiseurauhallituksen jäsen. AMA:n, ESOMAR:in, EVAF:in, IUC:n ja Markkinointijohdon ryhmän jäsen.

Tehnyt opinto- ja tutkimusmatkan USA:an 21. 7—3. 9. 71.

Osallistunut International Marketing Federation'in seminaariin The Marketing and the Long term Development Strategy 2. 3.—4. 3. 72 Lissabonissa ja European Institute for Advanced Studies in Management'in seminaariin Managing New Product Development 20. 3.—21. 3. 72 Brysselissä.

Esitelmöinyt Escola De Administracao De Empresas De Sao Paulo Da Fundacao Getulio Vargas'issa Sao Paulossa 2. 8. 72 aiheesta Experiences of Application of Management Techniques in Finland. Esitelmöinyt Tuottavuuden Päivillä Helsingissä 14. 2. 72 aiheesta Rationalisoinnin tavoitteita ja tuloksia, EVAF'in ennusteseminaarissa Pietarsaareissa 17. 5. 1972 Ennustemenetelmistä ja niiden valinnasta sekä Finnovatio 72:ssa Lahdessa 7. 6. 72 aiheesta Johtaminen ja johtamismenetelmien käyttö nyky-Suomessa. Luennoinut Ekonomiliiton ja Liikkeenjohdon Instituutin täydennyskoulutuskursseilla.

Finnovatio 70 kirjan Ihminen ja tuotesuunnittelu toimituskunnan puheenjohtaja.

Julkaissut:

Tuotesuunnittelun dimensiot, 8 s., teoksessa Ihminen ja tuotesuunnittelu, Helsinki 1971. Johtamismenetelmien käyttö Suomen teollisuudessa, 4 s., Talouselämä 10/1972. Rationalisoinnin tavoitteet ja tulokset, Tuottavuus 2/1972.

LEPONIEMI, ARVI:

Hoitanut Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kansantaloustieteen apulaisprofessorin virkaa (osittain).

Yrjö Jahnssoinin Säätiön tieteellinen asiantuntija v:n 1971 apurahoja jaettaessa.

Kyösti Haatajan Rahaston sihteeri.

ETLA:n neuvottelukunnan jäsen.

Osallistunut Econometric Society'n Euroopan kokoukseen Barcelonassa, 6.—10. 9. 1971.

Julkaissut:

Puheenvuoro Pertti Kukkonen esitelmän: "Ekonometriset mallit suhdannepolitiikan suunnittelussa" johdosta. Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1971:3.

Johdatusta makrotaloustieteeseen. Kauppakorkeakoulun julkaisuja. Helsinki 1972.

LILJA, KARI:

Tehnyt tutkimus- ja opintomatkan Tukholman Kauppakorkeakouluun ja Ekonomiska Forskningsinstitutet'iin. 15. 4.—17. 6. 1971.

LINDGREN, KAJ B:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian professori. Saksan kielen tutkintolautakunnan ja tutkintojen vastaavuustoimikunnan puheenjohtaja. Ylioppilastutkintolautakunnan, valtion humanistisen toimikunnan ja kieli-instituuttien neuvottelukunnan jäsen. Aikakauslehti Germanistikin (Tübingen) avustaja. Saksan kielen tutkimuslaitoksen (Mannheim) tieteellisen neuvoston kirjeenvaihtajajäsen.

Asiantuntija Oslon yliopiston saksan kielen dosentin sekä Åbo Akademin ja Kauppakorkeakoulun lehtorin virkoja täytettäessä.

LINDGREN, LAURI:

Helsingin Yliopiston romaanisen filologian apul.prof., Turun Yliopiston dosentti.

Suomi-Ranska yhdistyksen hallituksen jäsen 72—, Lingva ry:n esimies 72—.

Esitelmöinyt Uusien kielten opettajain liiton talvipäivillä 29. 12. 1971 aiheesta "Ranskan kielen äänteiden kuulemisesta suomea äidinkielenään puhuvien kannalta tarkasteltuna".

Julkaissut:

Ranskan kielen kuuntelutesti (16 s. + ääninauha). Analyse de la langue de l'Image du monde de Gossouin de Metz, in Neuphilologische Mitteilungen (1972) (painossa) (46 s.).

LOUHIJA, JARL:

Kauppakorkeakoulun opettajaneuvoston asiantuntijajäsen 31. 5. 1972 saakka.

Turun Kauppakorkeakoulun suomen kielen ja tyyliopin vt. professori lukuvuonna 1971—72.

Kirjallisuuden tutkijain Seuran työntekijän, Suomen Näytelmäkirjailijaliiton kunniapuheenjohtaja. Niit'ahon Jussin Seuran puheenjohtaja. Suomi-Seuran hallituksen jäsen. Tiedotusmiehet r.y:n jäsen.

Luennoinut Hotelli- ja Ravintolaopiston, Merkonomiliiton — Merkonomförbundet ry:n ja Ekonomiliiton järjestämällä kursseilla aiheesta Liikekirjeen tyyliin vaikuttavat tekijät sekä Ideapäivillä 72 aiheesta "Mainosteksti luettavuustutkimuksen kohteena".

Julkaissut:

Mainosteksti luettavuustutkimuksen kohteena. 251 s. Hki 1972.

LUOSTARINEN, REIJO:

Vieraileva vanhempi tutkija Institute for International Commerce/Graduate School of Business Administration/University of Michigan 1. 9. 1971—30. 6. 1972.

Scandinavian Club'in, Ann Arbor, Michigan, presidentti 1971—1972.

Tehnyt tutkimus- ja opintomatkan heinä—elokuun 1971 Yhdysvaltain länsirannikon yliopistoihin ja liikeyrityksiin. Osallistunut Association for Education in International Businessnimityksen yhdistyksen kogressiin New Orleansissa 26—28. 12. 1971. Osallistunut U.S. Department of Commercen DISC-konferenssiin Ann Arborissa 24. 3. 1972 ja Human Environment/North American Committee'n järjestämään konferenssiin "Multi-National Corporations and the Worker and His Environment" Detroitin Yliopistossa 7—8. 4. 1972. Osallistunut Institute for International Commerce'n järjestämiin "International Business Management"-seminääreihin Ann Arborissa.

Esitelmäni Graduate School of Business Administration/University of Michigan'in International Business seminaarissa aiheista: "Economic Education in Finland" ja "Planning of the International Business Program in a Business School" sekä pitänyt alustukset tohtoriopiskelijoiden tutkimusseminaarissa aiheista: "Foreign Operation Patterns of the Firms" ja "International Business Research Project II: International Business Operations of Finnish Firms Abroad and Foreign Firms in Finland". Toiminut puheenjohtajana professoripaneelissa aiheesta "Neutral Scandinavia - Utopia or Realistic Future Goal".

MÄLMIO, JYRKI:

Helsingin Yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan kansantaloustieteen opettaja. Kauppakorkeakoulun Assistentit ry:n puheenjohtaja 23. 2. 72 saakka. Luennoin Kotitalouskeskuksen luentopäivillä 29. 9. 71 aiheesta Kuluttaja ja kansainvälinen kauppa, sekä Helsingin Yliopiston Tiedontamisopin ja täydennyskoulutuksen keskuksen kaupallisen koulutuksen kurssilla 17. 1. 72 aiheesta Hintojen määrättyminen markkinoilla.

MANNINEN, JOUKO:

Rationalisointiliiton rationalisointitutkinnon "sovellettu matematiikka ja tutkimustekniikat"-osan tentaattori.

Luennoin Rationalisointiliiton 4. rationalisointikurssilla 20. 11. 71 ja 14. 1. 72.

MÖLLER, KRISTIAN:

Helsingin Yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan liiketaloustieteen opettaja, Kauppakorkeakoulun Assistentit ry:n hallituksen jäsen.

Toiminut Tuotanto- ja Markkinointipsykologian Tuki r.y:n ja Oy Rastor Ab:n yhteistyöhankkeen Yritystoiminta ja Käyttäytymistieteet projektisihteerinä 15. 8.—31. 12. 1971.

Osallistunut ESOMAR/WAPOR kongressiin 22.—26. 8. 1971, Markkinoinnin kommunikaatio seminaariin 21.—22. 10. 1971 puheenjohtajana (Yritystoiminta ja Käyttäytymistieteet-hanke), Helsingin Yliopiston Kehitysmaatutkimuksen ja -opetuksen päiville 30.—31. 10. 1971 Asiakaspalvelu yrityksen toimintaparametrinä seminaariin 9.—10. 1971 puheenjohtajana ja III Markkinatutkimuspäivään 27. 4. 1972.

Luennoin aiheesta Markkinointi ja kommunikaatio Rastorin Markkinoinnin kommunikaatio seminaarissa 21. 10. 1971 ja Ekonomiliiton Tavoitteelliseen mainontaan seminaarissa 16. 2. 1972. Toimittanut KTK Uolevi Lehtisen kanssa Rastor-julkaisun N:o 2, Kuluttajasta, Kommunikaatiosta, Palvelusta, Hki 1972.

Julkaisut:

Markkinointi ja kommunikaatio, 30 s. teoksessa Kuluttajasta, Kommunikaatiosta, Palvelusta. Toim. Lehtinen ja Möller, Hki 1972.

NIKOLOWSKI, FERODORO:

Helsingin yliopiston saksan kielen lehtori.

Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen v:sta 1968.

Jäsen m.m. työryhmässä, joka on laatinut ylioppilastutkinnon saksan puhutun kielen ymmärtämiskokeet.

Antanut saksan kielen opetusta Ulkoasiainministeriön virkailijoille.

Käännöksiä saksan kielelle useista tieteellisistä artikkeleista. Saanut Tasavallan Presidentin myöntämän Suomen Leijonan ritarikunnan 1. luokan ritarimerkin tammikuun 17. päivänä 1972.

NENONEN, A. V.:

Suomen Pankin kirjeenvaihto-osaston päällikkö.

Kotimaisten kielten tutkintolautakunnan jäsen, jonka alana on talouselämän tuntemus.

PASANEN, JORMA:

Forssan kaupunginvaltuuston jäsen. Forssan asemakaavalautakunnan puheenjohtaja. Forssan seurakunnan kirkkovaltuuston ja -neuvoston jäsen.

Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustiede II:n dosentti.

Käsi- ja Pienteollisuusliiton tarkastusmestari. Forssan Seudun Kiinteistöyhdistys r.y:n hallituksen jäsen. Forssan Yhteiskoulun johtokunnan puheenjohtaja.

Julkaisut:

Ystävyyden kanava. 111 s. Hki 1971.

PEITSO, JUKKA:

PYP:n ulkomaansihteeristön kamreeri. Suomalais-amerikkalaisen stipenditoimikunnan jäsen.

Toiminut opetusministeriön määräyksestä valantehneistä kielenkääntäjistä annetun asetuksen edellyttämän portugalilaisen kielen tutkintolautakunnan puheenjohtajana.

PENTTILÄ, ERKKI:

Helsingin yliopiston englantilaisen filologian dosentti. Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen. Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsen ja puheenjohtaja.

PIRHONEN, UOLEVI:

Mainostoimistojen liiton mainosväline-toimikunnan jäsen. Medialautakunnan jäsen.

Päätoimi asiakaspalvelu-, media- ja tutkimusosastojen johtajana Lintas Oy:ssä.

Tehnyt syyskuussa 1971 opintomatkan Berliiniin Media Serviceen.

Osallistunut SMMY:n ideapäiviin 71, Mediaseminaari 71:een (esitelmä aiheesta "Mainosvälineiden myyntityön puutteet"), Mainostajain liiton hintapäivään 72, (esitelmä aiheesta "Mainonnan hinta 1962—1970") ja Tutkimuspäivään 72.

Esitelmäni Helsingin Ekonomien koulutustilaisuudessa 1971 mediavalinnasta ja Ekonomiliiton koulutustilaisuudessa 1972 Lepolammella tavoiteryhmän määrittämisestä.

Julkaisut:

Mitä puutteita on mainosvälineiden myyntityössä, Mainosuutiset 10/71 Hki 3 s.

Mainonnan hinta, Mainostaja 2/72 Hki 4 s.

PITKÄNEN, EERO:

Valtiovarainministeriön suunnittelusihteeristö, kustannusanalyysi- ja budjetoitotoimiston päällikkö.

Toiminut virallisena vastaväittäjänä kauppat.lis. Reijo Ruuhelan väitöskirjan "Yrityksen kasvu ja kannattavuus" julkisessa tarkastustilaisuudessa Kauppakorkeakoulussa 10. 5. 1972.

Osallistunut International Institute of Administrative Sciences-nimisen järjestön kongressiin Roomassa 6.—11. 9. 1971. Luennoin julkisen talouden suunnittelu- ja ohjausjärjestelmiin liittyvistä kysymyksistä Kaupunkien kunnallistaloudellisen yhdistyksen kokouksessa Porissa 27. 8. 1971, Helsingin kaupungin osastopäällikköseminaarissa Hangossa 29. 10. 1971, Hallintotieteiden päivillä Tampereella 18. 3. 1972, Helsingin yliopistossa kevätlukukaudella 1972 järjestetyllä julkistalouden kurssilla, yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuksessa Otaniemessä 20. 4. 1972, sekä mm. eräissä Suomen Kaupunkiliiton ja kuntien sekä lukuisissa valtionhallinnon sisäisissä seminaareissa ja muissa koulutustilaisuuksissa.

Julkaissut:

Kustannus-hyötyanalyysi ja valtion hankinnat. 3 s. Tekniikka 9/1971. — Government Planning and Budgeting System in Finland. 15 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja III/1971. — Uusia virtauksia julkisen talouden suunnittelun ja laskentatoimen alalla. 2 s. Suomen Kunnallislehti 9/1971.

PITKÄNEN, HANNU:

Kadettikoulun englannin ja saksan lehtori.
Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen.
Valtakunnallisen puhutun kielen ymmärtämiskokeen laatineen toimikunnan saksan jaoston puheenjohtaja.

Johtanut englantilaisen filologian opetuksen Helsingin seudun kesäyliopistossa.
Toimittanut Valittujen Palojen englannin ja Linguaphonen saksan kielen kurssit.

PULKKINEN, KYÖSTI:

Liikemarkkinoijien yhdistys r.y:n koulutustoimikunnan puheenjohtaja ja hallituksen jäsen. Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Luennoin Mikkelin kesäkauppakorkeakoulussa 28. 6.—3. 7. 1972 sekä Liikkeenjohdon valmistuksen — Rastorin järjestämässä sihteerien koulutustilaisuuksissa.

Osallistunut 1. 6.—5. 6. 1972 Verband der Hochschullehrer für Betriebswirtschaft'in järjestämään kansainväliseen kongressiin St. Gallenissa Sveitsissä.

Julkaissut:

Yrityksen organisaatio ja informaatiojärjestelmä, Tilintarkastus—Revision 4/1971.
Päätöksenteon avoimet mallit, Liiketaloudellinen Aikakauskirja IV/1971.

RUOKONEN, KYLLIKKI:

Tieteellisten kirjastojen virkailijat ry. johtokunnan jäsen. Suomen tieteellisen kirjastoseuran retkitoimikunnan jäsen.

Osallistunut Suomen tieteellisen kirjastoseuran järjestämään opintomatkaan Yhdysvaltain itärannikon tieteellisiin erikoiskirjastoihin 30. 3.—14. 4. 1972.

Luennoin Suomen kirjallisuuspalvelun seuran kursseilla teollisuuslaitosten kirjastoapulaistilaisille aiheesta hankintatoiminta 16. 5. 1972. Osallistunut Tieteellisten kirjastojen virkailijat ry:n johtamistaidon seminaariin 27.—28. 11. 1971.

Julkaissut:

Ostokirjoituksia. 1 s. Osto 11/1971. Finska handelshögskolans bibliotek som informationscentrum i ekonomisk dokumentation. 2 s. Tidskrift för dokumentation 6/1971. Taloustieteellisiä aikakauslehtiä 1971. 169 s. Hki 1971 (toim.). Arvoanalyysi. 12 s. Hki 1972. (toim.)

RUUHELA, REIJO:

Vaasan Kauppakorkeakoulun laskentatoimen vt. professori.

Julkaissut:

Yrityksen kasvu ja kannattavuus. 107 s. (Väitöskirja) Hki 1972.

SAARSALMI, MEERI:

Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellinen tiedekunta asettanut ensimmäiselle ehdokassijalle kodin taloustieteen kiinteään ylimääräisen professorin virkaan 18. 11. 1971. Yliopiston kansleri hylännyt ehdollepanosta tehdyn valituksen 26. 6. 1972 ja esittänyt nimitettäväksi ensimmäisessä sijassa ko. virkaan.

Julkaissut:

Consumer Purchases of Major Durables. Acta academiae oeconomicae helsingiensis. Series A:6. Hki 1972.

SALMI, TIMO:

Luennoin Liikkeenjohdon Instituutissa aiheesta lineaarinen suunnittelu.

Julkaissut:

Kahden henkilön peleistä. 9 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 3/1971. Hki 1971.

SALO, EIJA:

Toiminut Oy Stockmann Ab:n palveluksessa englannin kielen opettajana 31. 8. 1971 saakka. Toiminut englannin kielen opettajana Vientikoulutussäätiön kursseilla 1971—1972. Luennoin englannin kielen kauppakirjeenvaihdosta Ekonomiliitto r.y:n sihteeriseminaareissa keväällä ja syksyllä 1971.

Opintomatka Englantiin kesällä 1971.

Helsingin Akateemiset Naiset r.y:n johtokunnan jäsen.

Kauppakorkeakoulun lehtorit r.y:n johtokunnan jäsen.

Yliopistojen ja korkeakoulujen lehtorien liitto r.y:n hallituksen varajäsen sekä liiton sihteeri vuoden 1972 alusta.

SEPPÄLÄ, MATTI:

Julkaissut:

Johtajiston tason vaikutus kilpailukykyyn. 100 s. Hki 1972. Laatinut syyskuun (15 s.) sekä joulukuun (10 s.) tuotantoennusteraportit sekä pari väliraporttia Suomen Pankissa 1971.

SÄRKISILTA, MARTTI:

Tampereen yliopiston yrityksen taloustieteen vt. professori sekä saman yliopiston yrityksen taloustieteen laitoksen esimies. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen S-osaston johtaja. Markkinointiseura ry:n puheenjohtaja ja hallituksen jäsen. Puheenjohtaja tai jäsen eräiden yritysten ja yhteisöjen markkinointitoimikunnissa ja PTS-suunnitteluryhmissä.

Antanut Tampereen yliopiston taloudellis-hallinnolliselle tiedekunnalle asiantuntijalausunnon FM Olavi Heinosen ja KTM Mauri Raunnon kelpoisuudesta yrityksen taloustieteen, erityisesti markkinoinnin lehtorin virkaan sekä Kauppakorkeakoulun opettajaneuvostolle asiantuntijalausunnon dosentti, KTT Jorma Pasasen kelpoisuudesta liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin lehtorin virkaan.

Liikkeenjohdon instituutin liikkeenjohdollisen koulutuksen markkinointijakson pääopettaja. Esitelmöinyt useiden yritysten ja järjestöjen koulutustilaisuuksissa markkinointiin sekä pitkän tähtäyksen suunnitteluun liittyvistä kysymyksistä.

Julkaissut:

Markkinointi uudistuu – vai uudistuu? 2 s. Talouselämä 17/1971. Hki 1971.

Markkinoinnin strateginen suunnittelu tuoteryhmätasolla. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen monisteita 22, 54 s. Hki 1971.

Valvonta markkinoinnin ongelmana. 13 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja III/1971. Hki 1971.

TAMMINEN, EERO:

Liikkeenjohdon konsultti, Oy Mec-Rastor Ab.

Osallistunut luennoitsijana International Federation for Automatic Control-järjestön symposiumiin Bakussa.

Esitelmöinyt operatioanalyysin menetelmistä ja soveltamisesta mm. Ekonomiliiton, Maanpuolustuksen tieteellisen neuvottelukunnan ja Kemian Keskusliiton järjestämissä tilaisuuksissa.

Julkaissut:

Yritysmallin käyttö pitkän tähtäimen suunnittelussa. 4 s. Kemian Teollisuus 4/72.

TELARANTA, K. A.:

Siviilioikeuden dosentti Helsingin yliopistossa (luentovapaa koko lukuvuoden).

Kaupallista edustusta koskevaa yhteispohjoismaista lainsäädäntöä valmistelevaan asetetun Suomen komitean puheenjohtaja. Opetusministeriön asettaman, valantehneistä kielenkääntäjistä annetussa laissa tarkoitetun ranskan kielen tutkintolautakunnan lakimiesjäsen. Vakuutusalan liiketapaneuvoston varapuheenjohtaja. Suomen vakuutusyhtiöiden keskusliiton ja Kuluttajaneuvoston yhteisesti asettaman Vakuutuslautakunnan puheenjohtaja. Lääkemainnon valvontakunnan puheenjohtaja. Teknokemian liiketapavalvontakunnan puheenjohtaja. KOP:n Erottajan konttorin valvoja. Pelastakaa Lapset r.y:n hallintoneuvoston puheenjohtaja. Mannerheimin lastensuojeluliiton liittoneuvoston jäsen. Lasten Päivän säätiön valtuuskunnan jäsen. Genevessä kotipaikan omaavan Service social international'in hallituksen jäsen 31. 1. 1972 saakka.

Toiminut ulkoasiainministeriön määräämänä Suomen edustajana pohjoismaista lakiyhteistyötä koskevassa neuvottelussa Bergenissä 9–10. 9. 1972 ja Kööpenhaminassa 4–5. 5. 1972. Osallistunut ulkoasiainministeriön määräämänä Suomen edustajana Roomassa 21. 5–29. 5.

1971 ja 27. 9–2. 10. 1971 pidettyyn UNIDROIT'in asiantuntijakomitean kokoukseen, joka käsitteli komissiota ja agentuuria koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamista.

Ottanut osaa Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen oikeustieteen edustajien Helsingissä 12–13. 5. 1972 pidettyyn kokoukseen sekä Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukseen Århusissa 17–19. 5. 1972.

Pitänyt Suomen ulkomaankauppaliiton 6. 4. 1972 Helsingissä järjestämässä neuvottelutilaisuudessa esitelmän kauppaedustajia koskevasta lakiehdotuksesta.

Laatinut oikeustiet. tri Matti L. Ahon kanssa hallituksen esityksen muotoon puetun ehdotuksen laiksi ostajan suojasta irtaimen kaupassa (34 s.) sekä kirjoittanut kauppaedustajia koskevan lakiehdotuksen perustelut (Komiteanmietintö 1971: A 31, 134 s.).

TERÄS, HANNU:

Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen ja apujäsen. Vieraiden kielten tutkijalautakunnan jäsen. Toiminut saksan kielen opettajana Vientikoulutussäätiön kurssilla 1971–72. Toiminut opettajana Ekonomiliiton kaksipäiväisessä sihteeriseminaarissa Aulangolla huhtik. 1972.

TÖRNUDD-JALOVAARA, LIISA:

Kauppakorkeakoulun Lehtorit ry:n sihteeri.

Toiminut pääopettajana Eurooppalaisen Kielikoulun ruotsin kursseilla Helsingborgissa kesällä 1971.

Osallistunut konferenssiin Sjunde sammankomsten för svenskans beskrivning Turussa 7–8. 4. 1972.

TUOMINEN, EVA:

Esitelmöinyt Konekirjoituksen Edistämisyhdistys ry:n järjestämällä jatkokursseilla 11. 9. 1971 Kauppakorkeakoululla.

Osallistunut Konekirjoituksen Edistämisyhdistys ry:n opintopäiviin 27. 11. 1971.

URRILA, MATTI:

Julkaissut:

Uuden kertatuotteen markkinointisuunnitelma. Liiketaloustiede: markkinoinnin lisensiaattitutkielma Kauppakorkeakoulussa. 64 s. Helsinki 1971. Moniste.

VAISTO, ERKKI:

Luotsikirjaston kirjastonhoitaja. Signum (syyskausi 1971) ja Aihefilatelisti-lehtien toimituskunnan jäsen.

Luokittanut ja luetteloanut Liikkeenjohdon Instituutin kurssiaineiston ja Helsingin Kauppiain Kauppaoppilaitoksen kirjaston.

Osallistunut Valtakunnallisiin kirjastopäiviin Joensuussa 9. 6–13. 6. 1971, korkeakoulujen yhdyntymisseminariin Vähittäiskauppiasopistolla 20–21. 11. 1971 ja Suomen kirjastojen harjoittelunohjaajien kokoukseen Tampereen Yliopistossa 7. 12. 1971.

Julkaissut:

Organisaatio-opin ja yrityksen hallinnon kirjallisuus Suomessa vuosilta 1945–1970. 180 s. Hki 1972. Kauppakorkeakoulun julkaisuja C:II:12.

Suomen liikunta- ja urheilukirjallisuus 1968—1970. 198 s. Hki 1972. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisuja 26.

Markkinoinnin kommunikaatiota käsittelevää kirjallisuutta Suomessa vuosilta 1970—1971. 34 s. Hki 1972. Mainonnan Tietopalvelu. (Yhdessä Marja-Liisa Yrttimaan kanssa).

Seuraavat kirjallisuusluettelot Mainosuutisissa:

Tuotesuunnittelu 1 s. 6/1971 ja valtiollinen, kunnallinen ja kirkollinen mainonta 3 s. 7/1971.

VALKONEN, TAPANI:

Helsingin yliopiston sosiologian dosentti.

Kehitysalueiden neuvottelukunnan asennejaoston asiantuntijajäsen ja tutkimuksen johtaja.

Toiminut virallisena vastaväittäjänä yhdessä prof. Seppo Randellin kanssa yhteisk.tiet.lis. Veikko Pietilän väitöskirjan "Lehdistökirjoittelu ja mielipiteenmuodostus" julkisessa tarkastustilaisuudessa Tampereen yliopistossa 15. 4. 1972. Antanut lausunnon valtiot.lis. (väit.) Klaus Mäkelän pätevydestä sosiologian dosentin toimeen Helsingin yliopistossa.

Pitänyt alustuksen "Suomalaisen yhteiskunnan vaihtoehdot" Jyväskylän Kesän futurologia-kongressissa 8. 7. 1971. Pitänyt esitelmän "Ecological research in Finland" norjalais-puolalaisessa sosiaaliekologian seminaarissa Bergenissä 2. 9. 1971. Pitänyt esitelmän "Landsbygdsbefolkningens levnadsvillkor och attityder i de finska utvecklingsområdena" pohjoismaisen aluepoliittista tutkimusta käsittelevän työryhmän kokouksessa Vaasassa 16. 11. 1971. Pitänyt esitelmän "Living conditions and attitudes of the population in underdeveloped areas of Finland" suomalais-puolalaisessa sosiologiseminaarissa Tvärminnessä 10. 2. 1972. Osallistunut seminaariin Ecological Indicators of Social Change Varsovassa 6.—10. 4. 1972.

Luennoinut Turun yliopistossa kontekstuaalianalyysistä ja ekologisesta tutkimuksesta, Teknillisessä Korkeakoulussa sosiologian tehtävistä yhdyskuntasuunnittelussa, Uumajan yliopistossa kehitysalueita koskevasta sosiologisesta tutkimuksesta sekä Liikkeenjohdon Instituutin täydennyskoulutuskursseilla väestöstä ja väestönmuutoksista.

Julkaisut:

Taustatietoja Suomen kehitysalueiden maaseutuväestön oloja ja asenteita koskevaan tutkimukseen, 165 s., Helsingin yliopiston sosiologian laitoksen julkaisuja n:o 165 (Yhdessä Ilkka Alasen ja Kirsti Suolinnan kanssa).

Haastattelu- ja kyselyaineiston analyysi sosiaalitutkimuksessa, 159 s. Helsinki 1971.

Landsbygdsbefolkningens levnadsvillkor och attityder i de finska utvecklingsområdena, 8 s., NordREFO 4, 1971 (yhdessä Kirsti Suolinnan kanssa).

WALLENIUS, JYRKI:

Valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan tutkimusassistentin viransijainen 16. 8. 1971—31. 12. 1971 ja tutkimusassistentti 1. 1. 1972—.

Opiskelu European Institute for Advanced Studies in Management-instituutissa Brysselissä n.s. Associate Scholar-ohjelmalla maaliskuusta 1972 lähtien. Opintomatka e.m. instituuttiin 21—25. 3. 1972.

VIERIKKO, ERKKI:

Toiminut edelleen Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsenenä, valantehneistä kielenkääntäjistä annetun lain edellyttämän espanjan kielen tutkintolautakunnan varapuheenjohtajana sekä Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsenenä.

Antanut espanjankielen opetusta Helsingin seudun kesäyliopistossa.
Toiminut valtioneuvoston asettaman kielitaidon laajentamiskomitean jäsenenä.
Laatinut espanjan kielen jatkokurssin kielistudiota varten.

WIIO, OSMO A.:

SITRAn asiamies 30. 10. 71 saakka. Pääministerin sihteerin Auran virkamieshallituksessa 1. 11. 71—24. 2. 1972. Helsingin seudun kesäyliopiston hallituksen puheenjohtaja 31. 12. 71 saakka.

Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen v.t. johtaja 1. 1. 72 lähtien.

Julkaisut:

Yritysdemokratia ja muuttuva organisaatio, 2. painos, Weilin+Göös 1971, 208 s.

Yleisö ja Yleisradio, Weilin+Göös 1971, 160 s.

Radio ja televisio poliittisten mielikuvien välittäjänä (yhdessä Kaarle Nordenstrengin kanssa), teoksessa Protestivaalit — nuorisovaalit, toim. Pertti Pesonen, Ylioppilastuki 1972, s. 101—128.

Puhutun kielen ymmärrettävyydestä, (yhdessä Kaarle Nordenstrengin kanssa) teoksessa: Erkki Vierikko: Puhekieli ja ilmaisu, WSOY 1972, s. 58—70.

Valinnan yhteiskunta (yhdessä Klaus Wariksen ja Erik Allardtin kanssa), 2. painos, Weilin+Göös 1972, 262 s.

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Edelleen valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen saksankielisiä maita varten. Jäsenenä opetusministeriön asettamassa korkeakoulutaisoisessa kielistudiotoimikunnassa.

Antanut Helsingin yliopiston Maa- ja metsätieteellisessä tiedekunnassa saksan kielen opetusta syyslukukauden aikana 4 vt. Antanut Vientikoulutussäätiön vientimarkkinoujakoulutuksessa saksan kielen opetusta 4 vt. syys- ja kevätlukukaudella. Toiminut jatkokurssin saksan kielen opettajana 2 vt. kevätlukukauden aikana.

Toiminut asiantuntijana Tampereen Yliopiston Yhteiskunnallisen tiedekunnan saksan kielen lehtorin virkaa täytettäessä 15. 12. 1971.

Kielistudio-Yhdistyksen perustajajäsen ja varapuh.j. 1. 1. 72—. Edelleen Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen johtokunnan jäsen.

Järjestänyt ryhmämatkan ja osallistunut DIDACTA-opetusvälinemessuihin Hannoverissa maaliskuussa 1971, edustanut Suomea kansainvälisessä kielistudioseminaarissa Lontoossa 2.—3. ja tutustunut Leuvenin Yliopiston kielistudiokeskukseen 6.—7. 3. Osallistunut Kielistudiopäiviin Turussa 22. 4. 1972. Suorittanut ohjelmahankintamatkan Hampuriin 18.—23. 12. 1971.

Toiminut opettajana leht. Hannu Teräksen kanssa Ekonomiliiton järjestämässä saksan kielen seminaarissa Aulangolla 25.—26. 4. 1972. Pitänyt alustuksen vieraskielisestä esitteestä Keskuskauppakamarin järjestämässä "Esite-seminaarissa" 27. 4. 1972. Luennoinut AV-Yhdistyksen kielistudiopäivillä lokak. 23 p:nä 1971 ja Kauppa- ja teollisuusministeriön järjestämässä harjoittelijoille tarkoitettussa tilaisuudessa 23. 4. 1972.

Saanut SVR:n Ritarimerkin 6. 12. 1971.

Suunnitellut Helsingin Deutsche Schule'n kielistudiohankinnan joulukuussa 1971.

Julkaisut:

Städte und Menschen, Deutsche Texte zum Nacherzählen, 2. p. Otava 1971.

Joukko taloudellisia käännöksiä, mm. Jaakko Honko: Die Fortbildung von Führungskräften in Finnland.

WOIVALIN, PENTTI:

Osallistunut syyskuussa 1971 Barcelonassa järjestettyyn kongressiin European Meeting of The Econometric Society.

Julkaisut:

Yleisen Chance Constrained Programming-probleeman tarkastelua. 46 s. Hki 1971.

VON VOLBORTH, DOROTHEA:

Kauppakorkeakoulun kielilaboratoriotoimikunnan jäsen.

Osallistunut venäjän kielen opettajien seminaariin kesäkuussa 1971 Helsingissä.

VOUTILAINEN, EERO:

Suomen Työnantajain Keskusliiton asiamies, erikoisalueena yritysten henkilöstöhallintoon liittyvät kysymykset.

Luennoinut henkilöstöhallintoon ja hallinnon rationalisointiin liittyvistä asioista Johtamistaidon Opiston, Liikkeenjohdon Instituutin, Rastorin, Suomen Osuuskauppaopiston, Tietomiehen ym. yhteisöjen järjestämässä koulutustilaisuudessa.

Julkaisut:

Henkilöstöhallinto 2. painos (yhdessä Aarno Palmin kanssa) — Henkilöstöpolitiikka (yhdessä Aarno Palmin kanssa) — Hallinnon rationalisointi — HR keskustelutarjan suunnittelu ja johto. Yritystalous 12/71—11/72 — Henkilöstöpolitiikka. Teollisuuslehti 4—5/72.

VUORISTO, KAI-VEIKKO:

Kulttuurimaantieteen dosentti Helsingin yliopistossa, Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen yp. assistentti.

Suomen Maantieteellisen Seuran hallituksen jäsen.

Teossarjan "Suomenmaa" (WSOY) neuvottelukunnan jäsen.

"Kaupunkitutkimus-70" neuvottelukunnan jäsen.

Suomen Teiden Historiatoimikunnan jäsen.

Peruskoulun maantiedon oppikirjasarjaa tekevän työryhmän (WSOY) jäsen. Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen.

Osallistunut Suomen maantieteilijäpäiville Lammilla 6.—7. 11. 1971 ja toiminut teema-keskustelun "Onko koulumaantiede yliopistomaantieteen yksinkertaistus?" puheenjohtajana.

Julkaisut:

Talviulkoilualueet, niiden edellytykset ja käyttö erityisesti Etelä-Suomen olosuhteissa. Summary: Winter recreation areas, conditions for and use of them especially in Southern Finland. 101 s. Publ. of the Helsinki School of Economics. Series C:II:10.

Kustannus-hyötyanalyysi ja talusmaantieteellinen tutkimus. Summary: Costbenefit analysis and economic geography. 10 s. Terra 84.

Periferia-alue linja-autoliikennetiheyden ja toiminnallisten aluejakojen valossa. Summary: The relation of a peripheral area to the volume of bus traffic and regional divisions. 31 s. Publ. of the Helsinki School of Economics. Series C:II:13.

Sub-urbaaninen virkistystoiminta — alueellinen ja yhteiskunnallinen ongelma. Summary: Suburban recreation — a regional and social problem. 6 s. Stadion 1/1972.

Maantieto 6 a (peruskoulun VIII luokan oppikirja). Yleismaantieto. 144 s. WSOY (yhdessä Pirkko Lehtiön kanssa).

Heinäveden reitti. 4 s. Kaunis Suomi IV. WSOY.

V Tilastollisia tietoja oppilaista

Korkeakoulun oppilaat voivat olla:

1. *varsinaisia oppilaita*, jotka opiskelevat suorittaakseen ekonomin tutkinnon tai akateemisen sihteerin tutkinnon;

2. ekonomin tutkinnon tai muiden korkeakoulujen loppututkinnon suorittaneita, jotka harjoittavat opintoja *kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa* varten;

3. *ylimääräisiä* tai *kuuntelijaoppilaita*, jotka harjoittavat opintoja erinäisissä aineissa.

Varsinaisiksi oppilaisiksi haki 1971 2436 henkilöä, joista hyväksyttiin ekonomin tutkintoa suorittamaan 437 ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittamaan 167. Hyväksytyistä aloitti ekonomin tutkinnon opinnot 395 ja akateemisen sihteerin tutkinnon opinnot 113 eli yhteensä 508 opiskelijaa.

Kertomusvuonna on korkeakoulussa syyslukukauden alussa ollut yhteensä 3118 opiskelijaa, joista

	I vsk. v. 1971 al.	II vsk. v. 1970 al.	III vsk. v. 1969 al.	Yhteensä	Aikais. aloitt.	Kaikkiaan
Ekon. tutk. suor.	395	432	412	1 239	512	1 751
Akat.siht. tutk. suor. ..	113	82	98	293	175	468
	508	514	510	1 532	687	2 219
Kand. tutk. suor.						899
						3 118

Ekonomin ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien oppilaiden lukumäärä lukuvuoden alussa

	I vsk. 1971		II vsk. 1970		III vsk. 1969		Yhteensä	
	Lukumäärä	%	Lukumäärä	%	Lukumäärä	%	Lukumäärä	%
Miehiä	228	44,9	254	49,4	225	44,1	707	46,1
Naisia	280	55,1	260	50,6	285	55,9	825	53,9
Yhteensä ..	508	100	514	100	510	100	1 532	100

Ekonomin ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien oppilaiden lukumäärä

	I vsk. 1971		II vsk. 1970		III vsk. 1969		Aikais. aloitt.		Yhteensä		Yht.
	ek	as	ek	as	ek	as	ek	as	ek	as	
Syyslukukausi ..	395	113	432	82	411	99	512	175	1750	469	2219
Keskeyttäneet ./.	—	—	—8	—5	—7	—4	—22	—7	—37	—16	—53
*)	+34	—34	+6	—6	+3	—3	—	—	+43	—43	—
**)	—2	+2	—	—	—	—	—	—	—2	+2	—
Valmistuneet ./.	—	—	—	—	—5	—1	—77	—51	—82	—52	—134
Kevätlukukausi	427	81	430	71	402	91	413	117	1672	360	2032
Keskeyttäneet ./.	—8	—1	—10	—1	—9	—	—18	—5	—45	—7	—52
*)	+4	—4	+2	—2	—	—	+2	—2	+8	—8	—
**)	—	—	—	—	—1	+1	—	—	—1	+1	—
Valmistuneet ./.	—	—	—6	—	—97	—12	—101	—33	—204	—45	—249
Lukuv. lopussa	423	76	416	68	295	80	296	77	1430	301	1731

*) akat.sihteerin tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan ekonomin tutkintoa

***) kirj.vaihtajan ” ” ” ” akat.siht. tutkintoa

Ekonomin ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden kotipaikka

	I vsk. 1971		II vsk. 1970		III vsk. 1969		Yhteensä	
	Lukumäärä	%	Lukumäärä	%	Lukumäärä	%	Lukumäärä	%
Helsinki	162	31,8	189	37,9	213	43,0	564	37,5
Muu Uudenmaan lääni ..	99	19,5	107	21,5	67	13,5	273	18,1
Turun ja Porin lääni	32	6,3	16	3,2	24	4,9	72	4,8
Ahvenanmaan lääni	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Hämeen lääni	56	11,0	64	12,8	55	11,1	175	11,6
Kymen lääni	42	8,3	32	6,4	34	6,9	108	7,2
Mikkelin lääni	23	4,5	15	3,0	16	3,2	54	3,6
Pohjois-Karjalan lääni	15	2,9	14	2,8	17	3,4	46	3,1
Kuopion lääni	19	3,7	15	3,0	15	3,0	49	3,3
Keski-Suomen lääni	17	3,3	16	3,2	17	3,4	50	3,3
Vaasan lääni	17	3,3	18	3,6	14	2,8	49	3,3
Oulun lääni	16	3,2	11	2,2	17	3,4	44	2,9
Lapin lääni	11	2,2	2	0,4	7	1,4	20	1,3
Ulkomaat	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Yhteensä	509	100	499	100	496	100	1504	100

Akateemista sihteerin tutkintoa suorittavat

	I vsk. v. 1971 aloittaneet			II vsk. v. 1970 aloittaneet			III vsk. v. 1969 aloittaneet			Kaikkiaan			
	P	%	Yht.	P	%	Yht.	P	%	Yht.	P	%	Yht.	
Syyslukukausi	4	3,5	109	82	100	82	—	—	99	100	4	1,4	290
Keskeyttäneet ./.	—	—	—	—5	—	—5	—	—	—4	—	—	—	—9
*)	—4	—	—34	—6	—	—6	—	—	—3	—	—4	—	—39
**)	—	—	+2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+2
Valmistuneet ./.	—	—	—	—	—	—	—	—	—1	—	—	—	—1
Kevätlukukausi	—	—	81	71	100	71	—	—	91	100	—	—	243
Keskeyttäneet ./.	—	—	—1	—1	—	—1	—	—	—	—	—	—	—2
*)	—	—	—4	—2	—	—2	—	—	—	—	—	—	—6
**)	—	—	—	—	—	—	—	+1	+1	—	—	+1	+1
Valmistuneet ./.	—	—	76	68	100	68	—	—	92	100	—	—	236
*)	—	—	—	—	—	—	—	—	—12	—	—	—	—12
**)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valmistuneet ./.	—	—	76	68	100	68	—	—	80	100	—	—	224
*)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
**)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) akat.siht. tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan ekonomin tutkintoa

**) ekonomin ” ” ” ” ” ” akat.siht. ” ” ” ” ” ”

Ekonomin tutkintoa suorittavat

	I vsk. v. 1971 aloittaneet			II vsk. v. 1970 aloittaneet			III vsk. v. 1969 aloittaneet			Kaikkiaan			
	P	%	Yht.	P	%	Yht.	P	%	Yht.	P	%	Yht.	
Syyslukukausi	224	56,7	171	179	41,4	432	225	54,7	186	45,3	702	56,7	536
Keskeyttäneet ./.	—	—	—	—3	—	—8	—7	—	—	—	—12	—	—3
*)	+4	—	+34	+6	—	+6	—	—	+3	—	+4	—	+39
**)	—	—	—2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—2
Valmistuneet ./.	—	—	—	—	—	—	—4	—	—1	—	—4	—	—1
Kevätlukukausi	228	53,4	199	182	42,3	430	214	53,2	188	46,8	690	54,8	569
Keskeyttäneet ./.	—5	—	—8	—5	—	—10	—5	—	—4	—	—15	—	—12
*)	—	—	+4	+2	—	+2	—	—	—	—	—	—	+6
**)	—	—	—	—	—	—	—	—	—1	—	—	—	—1
Valmistuneet ./.	223	52,7	200	179	42,4	422	209	53,3	183	46,7	392	54,6	562
*)	—	—	—	—	—	—6	—6	—56	—41	—	—62	—	—41
**)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valmistuneet ./.	223	52,7	200	179	43,0	416	153	51,9	142	48,1	613	54,1	521
*)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
**)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) akat.sihteerin tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan ekonomin tutkintoa

**) ekonomin ” ” ” ” ” ” akat.siht. ” ” ” ” ” ”

Ekonomin ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden vanhempien ammatti sosiaaliasemaryhmän mukaan

	I vsk. 1971		II vsk. 1970		III vsk. 1969	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Ylemmät toimihenkilöt ja heihin verrattavat yrittäjät: Toimihenkilöt joht. asemassa ja heihin verrattavat yrittäjät	121	23,8	115	23,1	114	23,0
Muut ylemmät toimihenkilöt	44	8,6	49	9,8	45	9,1
2. Alemmat toimihenkilöt ja pienyrittäjät: Myyntimiehet, konttorimyyjät, vakuutus- asiamiehet ja heihin verrattavat toimi- henkilöt	11	2,2	17	3,4	7	1,4
Alemmat toimihenkilöt ja pienyrittäjät	129	25,3	122	24,5	152	30,6
3. Ammattitaitoiset työntekijät: Myymläapulaiset	—	—	2	0,4	—	—
Henkilölliseen palvelukuntaan kuuluvat	—	—	1	0,2	—	—
Muut ammattitaitoiset työntekijät	93	18,3	98	19,6	88	17,8
4. Ammattitaidottomat työntekijät: Maa- ja metsätalouden, kalastusalan työntekijät	4	0,8	1	0,2	—	—
Henkilölliseen palvelukuntaan kuuluvat	—	—	3	0,6	—	—
Muut ammattitaidottomat työntekijät	19	3,7	16	3,2	15	3,0
5. Maanviljelijät, kalastajat, eläinten kas- vattajat, puutarhurit: Maanviljelijät ym. ilman erittelyä	85	16,7	73	14,6	72	14,5
Maanvilj., akat. loppututkinto	1	0,2	—	—	—	—
Maanvilj., opistotas. tutkinto	1	0,2	1	0,2	—	—
6. Sijoittamattomat ja ei ilmoitetut ammatit	1	0,2	1	0,2	3	0,6
Yhteensä	509	100	499	100	496	100

Ekonomian ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden vanhempien ammatti ammattiryhmien mukaan

	I vsk. 1971		II vsk. 1970		III vsk. 1969	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Tekniikka, tieteet, taiteet, opetus, sairaanhoito, yms. työ	133	26,1	118	23,7	118	23,8
2. Hallinnollinen, tilinpidollinen ja konttoritekninen työ	99	19,4	93	18,6	105	21,2
3. Kaupallinen työ	33	6,5	40	8,0	47	9,5
4. Maatalous, metsätyö ja kalastus	98	19,3	81	16,3	78	15,7
5. Kaivos- ja louhintatyö			1	0,2	1	0,2
6. Kuljetus- ja liikennetyö	32	6,3	48	9,6	29	5,9
7. Teollisuus ja käsityö	86	16,9	85	17,0	79	15,9
8. Palvelukset	21	4,1	16	3,2	22	4,4
9. Muualla luokittelematon työ ja ei ilmoitettu ammattia	7	1,4	17	3,4	17	3,4
Yhteensä	509	100	499	100	496	100

Kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa suorittavat

	M	N	Yhteensä
Kirjoissa syyslukukauden alussa	582	317	899
Uusia hyväksytyt	115	102	217
Uudelleen kirjoihin hyväksytyt	25	9	34
	722	428	1 150
Valmistunut ./.	20	4	24
Keskeyttänyt ./.	74	41	115
Kevätlukukauden alussa	628	383	1 011
Uusia hyväksytyt	76	52	128
Uudelleen kirjoihin hyväksytyt	11	5	16
	715	440	1 155
Valmistunut ./.	45	21	66
Keskeyttänyt ./.	59	26	85
Kirjoissa kevätlukukauden lopussa	611	393	1 004

Opiskelijain lukumäärä

Heinäkuun 31 p:nä 1971 päättyneen hakuajan kuluessa korkeakoulun varsinaisiksi oppilaisiksi pyrki 2 436 ylioppilasta (edellisenä vuonna 1 969), joista ensisijaisesti ekonomin tutkinnon suorittajiksi 1 858 (miehiä 1 013, naisia 845) ja akateemisen sihteerin tutkinnon suorittajiksi 578 (miehiä 4, naisia 574). Hyväksytyistä aloitti opiskelun 508 henkilöä. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa ensimmäistä loppututkintoa varten opintoja harjoittavia oppilaita yhteensä 1 730, edellisen vuoden vastaavan luvun oltua 1 710.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon suorittajiksi on kertomusvuoden aikana hyväksytty 395 henkilöä, joista ekonomeja 253, kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittaneita 12, dipl.insinöörejä 16, valtiotieteen kandidaatteja 7. Lisäksi on hyväksytty kauppat. kandidaatin tutkintoa suorittamaan 8 oikeust. kandidaattia, 10 fil. maisteria, 1 hallintotieteen kandidaatti, 1 maat.-metsät. kandidaatti sekä 37 akateemisen sihteerin tutkinnon suorittanutta henkilöä. Lukuun sisältyy lisäksi 50 opiskelijaa, jotka keskeytyksen jälkeen ovat ilmoittautuneet uudelleen korkeakoulun kirjoihin. Ekonomin, akateemista sihteerin, kirjeenvaihtajan ja kauppat. kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia oli lukuvuoden lopussa yhteensä 2 734. Lukuvuoden päättyessä oli kauppat. kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia 1 004, edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 899.

Ylimääräiseksi tai kuuntelijaoppilaksi on hyväksytty 80 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 286 ja akateemisen sihteerin tutkinnon 97 sekä kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon 90 opiskelijaa.

VI Oppiarvot ja tutkinnot

Kauppätieteiden tohtorin opinnäytteet

KTL, DBA *Meeri Saarsalmen* väitöskirja "Consumer Purchases of Major Durables" tarkastettiin julkisesti huhtikuun 28. päivänä 1972. Korkeakoulun opettajaneuvoston määrääminä vastaväittäjinä olivat professorit *Mika Kaskimies* ja *Aarni Nyberg* ja kustoksena professori *Veikko Leivo*.

KTL *Reijo Ruuhelan* väitöskirja "Yrityksen kasvu ja kannattavuus" tarkastettiin julkisesti toukokuun 10. päivänä 1972. Korkeakoulun opettajaneuvoston määrääminä vastaväittäjänä oli dosentti *Eero Piikänen* ja kustoksena professori *Jaakko Honko*.

KTL *Jouko Lehtovuoren* väitöskirja "Kirjanpidon perusteet yrityksen tiedotuspolitiikan kannalta" tarkastettiin julkisesti toukokuun 12. päivänä 1972. Korkeakoulun opettajaneuvoston määrääminä vastaväittäjänä oli vt. professori *Pertti Kettunen* ja kustoksena professori *Fedi Vaivio*.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon ovat suorittaneet

Korpela, Asko Juhani, *2. 6. 37, KTL 8. 12. 71, kansantaloustiede: "Effect of Tariffs on Imports to Finland"; KTK 1964, kansantaloustiede; ekonomi 1961

Rantanen, Esko Jalmari, *8. 6. 23, KTL 8. 3. 72, liiketaloustiede: laskentatoimi: "Vaihtoehtojen vertailu yrityksen strategisen päätösprosessin puitteissa"; KTK 1965, liiketaloustiede I; DI 1949

Urrila, Matti Olavi, *5. 12. 41, KTL 10. 12. 71, liiketaloustiede: markkinointi: "Uuden kertaotteen markkinointisuunnitelma"; KTK 1967, liiketaloustiede II; ekonomi 1964.

Lukuvuonna 1971—72 on hyväksytty seuraavat lisensiaattitutkimukset:

KTM *Reino Airikkala*, kansantaloustiede, Devalvaation maksutasevaikutukset. 1. 10. 71. KTK *Kari Haavisto*, kansantaloustiede, Kollektiivihyödykkeet ja niiden hinnoittelu. 26. 5. 72. KTL *Asko Korpela*, kansantaloustiede, Effect of Tariffs on Imports to Finland. 26. 11. 71. KTM *Aatto Prihti*, liiketaloustiede, laskentatoimi, Konkursin uhka ja sen seuraaminen taideiden avulla. 14. 4. 72.

KTL *Esko Rantanen*, liiketaloustiede, laskentatoimi, Vaihtoehtojen vertailu yrityksen strategisen päätösprosessin puitteissa. 12. 8. 71.

KTL *Matti Urrila*, liiketaloustiede, markkinointi, Uuden kertaotteen markkinointisuunnitelma. 10. 12. 71.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden aikana suorittaneet:

- Aaltola, Kari Toivo Juhani*, *20. 12. 39, KTK 12. 11. 71, ltt: markkinointi; ekonomi 1965
Airas, Pirkko Tuulikki, s. Autio, *22. 6. 45, KTK 26. 5. 72, englantia; kirjeenv. tutk. 1966
Akkanen, Pekka Sakari, *9. 12. 43, KTK 26. 5. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1969
Alahuusua, Seppo Ilmari, *16. 1. 46, KTK 8. 5. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1969
Arkkola, Asko Tapio, *21. 4. 40, KTK 14. 1. 72, talousmaantiede; ekonomi 1963
Asp, Kari Antero, *6. 5. 48, KTK 18. 3. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970
Aspara, Arja Hannele, *26. 11. 47, KTK 12. 5. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1969
Autere, Seppo Antero, *27. 7. 32, KTK 29. 10. 71, tavarateknologia; ekonomi 1957
Capomaccio, Charles Nicholas Benito, *8. 10. 29, KTK 23. 5. 72, ltt: markkinointi; dipl.ekonomi 1954
Elo-Rauta, Hilkka Anna Marjatta, *2. 6. 48, KTK 26. 5. 72, englantia; ekonomi 1970
Haapa-aho, Erkki Matti Johannes, *23. 12. 49, KTK 12. 5. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1970
Haavisto, Paula Kaija, s. Laitila, *15. 4. 43, KTK 10. 11. 71, kansantaloustiede; kirjeenv.tutk. 1964
Helsilä, Martti Kalervo, *22. 12. 46, KTK 29. 10. 71, ltt: hallinto; ekonomi 1970
Honni, Matti Toivo Antero, *22. 4. 47, KTK 6. 5. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1971
Hurme, Markku Antero, *18. 2. 47, KTK 29. 2. 72, oikeustiede; ekonomi 1970
Hutri, Liisa Marjatta, s. Rasilainen, *14. 3. 42, KTK 23. 2. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1965
Huttunen, Jussi Väinö Untamo, *17. 12. 44, KTK 14. 4. 72, oikeustiede; ekonomi 1971
Hyvärinen, Jaakko Antero, *25. 7. 43, KTK 13. 5. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1968
Hyvärinen, Jussi Pekka, *14. 5. 41, KTK 17. 4. 72, ltt: hallinto; ekonomi 1968
Härkönen, Lasse Juhani, *18. 6. 43, KTK 29. 3. 72, ltt: hallinto; ekonomi 1971
Ikonen, Aarre Tapani, *23. 9. 36, KTK 26. 5. 71, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1960
Iso-Koivisto, Taina Kaarina, *2. 11. 47, KTK 11. 2. 72, talousmaantiede; ekonomi 1970
Jaakkola, Tuula Anneli, s. Kosonen, *20. 11. 47, KTK 14. 4. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1970
Janhunen, Leena Tuulikki, *10. 10. 46, KTK 7. 3. 72, ltt: hallinto; ekonomi 1968
Järvenpää, Väinö Kullervo, *2. 7. 28, KTK 31. 9. 71, ltt: markkinointi; ekonomi 1952
Kangas, Marja Aune Helena, s. Paaso, *1. 2. 43, KTK 16. 3. 72, englantia; kirjeenv. tutk. 1966
Karlsson, Ari Juhani, *8. 11. 44, KTK 12. 5. 72, ltt: systeemit; ekonomi 1968
Kauhainen, Tuula Sinikka, s. Olkkola, *19. 1. 47, KTK 23. 5. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1971
Keinonen, Harri Sakari, *13. 10. 44, KTK 17. 9. 71, oikeustiede; ekonomi 1968
Kekki, Eero Tapio, *6. 4. 43, KTK 10. 5. 72, ltt: markkinointi; VTK 1968
Kekkonen, Erkki Kalle Tapani, *26. 1. 40, KTK 25. 5. 72, ltt: markkinointi; DI 1965
Kervinen, Esko Antero, *1. 3. 48, KTK 24. 3. 72, ltt: systeemit; ekonomi 1971
Kilpikoski, Pekka Veli, *29. 10. 42, KTK 30. 9. 71, ltt: hallinto; ekonomi 1967
Korhonen, Antti Olavi, *9. 9. 46, KTK 15. 10. 71, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1969
Korhonen-de Abreu Rodrigues Fernandes, Raija Kyllikki, s. Korhonen, *10. 5. 46, KTK 26. 11. 71, talousmaantiede; ekonomi 1969
Koski, Annikki Marja-Liisa, *22. 12. 47, KTK 7. 2. 72, ltt: hallinto; ekonomi 1970
Kyläkoski, Kalevi, *15. 5. 39, KTK 25. 8. 71, ltt: laskentatoimi; taloust. kand. 1970
Kämäräinen, Riitta Maria, *16. 12. 42, KTK 25. 2. 72, ltt: laskentatoimi; kirjeenv. tutk. 1966
Kännö, Simo Lauri Juhani, *31. 1. 48, KTK 18. 5. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970

Lankinen, Paavo Matti Tapani, *27. 5. 47, KTK 24. 3. 72, talousmaantiede; ekonomi 1970
Lecklin, Olli Kalevi, *14. 6. 46, KTK 26. 5. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1967
Lehti, Matti Verner, *30. 6. 47, KTK 12. 5. 72, ltt: hallinto; ekonomi 1969
Lempäinen, Heikki Veli Mies, *3. 7. 47, KTK 24. 4. 72, kansantaloustiede; ekonomi 1969
Leppiniemi, Jarmo Tapani Albert, *16. 2. 48, KTK 6. 3. 72, oikeustiede; ekonomi 1971
Lindqvist, Hilkka Kaarina, *9. 5. 45, KTK 12. 5. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1967
Linna, Esa Eljas, *9. 4. 44, KTK 17. 1. 72, ltt: hallinto; ekonomi 1968
Lipsanen, Kirsti Annikki, *7. 4. 46, KTK 26. 4. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1969
Livson, Abraham Dennis, *24. 11. 46, KTK 26. 5. 72, talousmaantiede; ekonomi 1970
Mannikainen, Osmo Tapio, *31. 5. 44, KTK 28. 1. 72, oikeustiede; OTK 1967
Mononen, Liisa Marjatta, s. Seiro, *31. 1. 39, KTK 26. 5. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1962
Mylläri, Maila Maire Marketta, *17. 5. 41, KTK 4. 11. 71, englantia; kirjeenv. tutk. 1964
Mäki-Ranta, Erkki Johannes, *25. 5. 41, KTK 12. 8. 71, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1968
Mäntylä, Maire Tuulikki, s. Lukana, *20. 11. 45, KTK 16. 5. 72, englantia; kirjeenv. tutk. 1967
Naarvala, Leo Juhani, *9. 6. 45, KTK 3. 9. 71, kansantaloustiede; ekonomi 1969
Niinivaara, Leena Marjatta, *19. 12. 44, KTK 17. 5. 71, kansantaloustiede; ekonomi 1969
Nissilä, Juha Eero, *6. 6. 49, KTK 14. 4. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970
Nurminen, Juha Matti, *28. 4. 46, KTK 16. 12. 71, kansantaloustiede; ekonomi 1969
Nurminen, Tapio Kullervo, *17. 1. 48, KTK 6. 10. 71, ltt: markkinointi; ekonomi 1970
Otamaa, Tapio Martti Kalevi, *26. 4. 49, KTK 26. 5. 72, ltt: systeemit; ekonomi 1972
Parmi, Jarkko Paavo Ossi, *27. 3. 40, KTK 26. 5. 72, taloushistoria; ekonomi 1964
Pekkanen, Aulis Olavi, *30. 5. 47, KTK 15. 10. 71, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1969
Peltola, Markku Juhani Valtteri, *2. 4. 44, KTK 27. 3. 72, talousmaantiede; ekonomi 1969
Pietikäinen, Matti Aapo Juhani, *17. 7. 36, KTK 17. 12. 71, talousmaantiede; ekonomi 1960
Pitkänen, Aila Sisko Irmeli, s. Varava, *30. 3. 43, KTK 6. 10. 71, ltt: markkinointi; ekonomi 1967
Pohjanpalo, Tony, *29. 9. 47, KTK 12. 5. 72, ltt: hallinto; ekonomi 1971
Ratia, Marja Annikki, s. Lope, *20. 8. 46, KTK 8. 2. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1968
Riutta, Kari Juhani, *4. 6. 44, KTK 10. 12. 71, talousmaantiede; ekonomi 1968
Saarinen, Ari Valio, *4. 10. 41, KTK 26. 5. 72, taloushistoria; ekonomi 1964
Saarinen, Tarja Anneli, s. Peltonen, *16. 11. 45, KTK 26. 5. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1968
Salminen, Liisa Tuulikki, s. Kupari, *1. 8. 46, KTK 15. 5. 72, ltt: hallinto; ekonomi 1969
Seppänen, Esko Olavi, *15. 2. 46, KTK 12. 11. 71, talousmaantiede; ekonomi 1969
Siljola, Matti Antero, *20. 7. 42, KTK 20. 5. 72, kansantaloustiede; ekonomi 1965
Snäll, Pekka Severi, *10. 8. 42, KTK 10. 3. 72, kansantaloustiede; ekonomi 1964
Tainio, Risto Seppo Ilmari, *10. 12. 47, KTK 13. 4. 72, ltt: hallinto; ekonomi 1971
Tarkkonen, Irma Liisa, *15. 10. 48, KTK 28. 4. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970
Taukojärvi, Jouko Päiviö, *15. 2. 41, KTK 3. 9. 71, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1966
Taurén, Timo Kalevi, *18. 2. 46, KTK 12. 5. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1969
Temmes, Markku Juha Tapani, *30. 1. 43, KTK 1. 10. 71, ltt: hallinto; OTK 1965, ekonomi 1969
Tetri, Risto Osmo Antero, *8. 5. 44, KTK 5. 2. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1968
Tilus, Markku Johannes, *17. 9. 42, KTK 7. 5. 71, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1967
Tolvanen, Pekka Tapio, *2. 4. 39, KTK 28. 4. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1961
Tommila, Eeva Tuulikki, s. Harrinlehto, *3. 1. 47, KTK 26. 5. 72, tavarateknologia; ekonomi 1969
Torkko, Pauli Juhani, *24. 6. 47, KTK 29. 10. 71, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970
Tuokko, Yrjö Esko Antero, *25. 8. 38, KTK 16. 5. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1963
Tuorila, Kauko Kalevi, *26. 6. 23, KTK 22. 5. 71, talousmaantiede; FK 1946

Utter, Aarre Eero Olavi, *22. 6. 33, KTK 25. 5. 72, ltt: markkinointi; ekonomi 1967
Vainio, Risto Juhani, *16. 9. 46, KTK 26. 11. 71, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1969
Viitanen, Jorma Tapio Juhani, *7. 2. 47, KTK 14. 4. 72, sosiologia; ekonomi 1969
Virtanen, Seppo Olavi, *13. 3. 42, KTK 25. 2. 72, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970
Ylinen, Seppo Johannes, *12. 6. 33, KTK 10. 12. 71, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1956

Pro gradu -kokeen

ovat lukuvuonna 1971-72 suorittaneet seuraavat kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan käsitelleet alla mainittuja aiheita:

Liiketaloustiede: hallinto

Leena Clarkson: International Transfer of Management Skills; *Martti Helsilä*: Viestintä teollisessa organisaatiossa; *Jussi Hyvärinen*: Organisaation koulutustarpeen määrittelystä; *Lasse Härkönen*: Johtamisristikon käytännöllinen kokeilu sotilasorganisaatiossa; *Leena Janhunen*: Yrityskoulutuksen tehokkuuden mittaamisesta; *Annikki Koski*: Työmotivaatio; *Matti Lehti*: Ulkomaantoimintojen kasvu ja organisaatorakenteen muuttuminen; *Esa Linna*: Oy Mainos-TV-Reklam Ab kaupallista televisiotointaa harjoittavana yrityksenä; *Timo Männistö*: Pitkän tähtäyksen suunnittelu yrityksessä; *Tony Pohjanpalo*: Matkailualan organisaatio Suomessa; *Liisa Salminen*: Pankkien kehittyvä henkilöstöhallinto; *Risto Tainio*: Yleinen järjestelmäteoria Oy Yleisradio Ab:n ympäristön ja sen sisäisen organisaation vuorovaikutussuhteen kuvauksessa; *Markku Temmes*: Suunnittelutoimintayksiköiden asemasta ja rakenteesta valtionhallinnon organisaatioissa.

Liiketaloustiede: markkinointi

Kari Aaltola: Markkinointitutkimustoiminta monitoimialayrityksessä; *Pekka Akkanen*: Huoltotarpeen ja etäisyyden vaikutus autokorjaamon ja -huoltamon valintaan; *Hannele Aspara*: Analyysi yritysten suhdetoiminnasta, esimerkkiyrityksinä suurimmat suomalaiset valtioenemmistöiset ja yksityiset teollisuusyhtiöt; *Charles Capomaccio*: Erään toimialan yritys- ja tuotekuvatutkimus; *Erkki Haapa-aho*: Tutkimus tavararyhmäkohtaisen kannattavuustutkimuksen suorittamismahdollisuuksista elintarviketehäisliikkeissä; *Matti Honni*: Toimialakohtainen analyysi tuotannonjohtamismenetelmien hyväksikäytöstä Suomen teollisuudessa; *Liisa Hutri*: Mainonnan vaikutuksista maatalouskoneyrityksen markkinoinnissa; *Jaakko Hyvärinen*: Huffin malli ja sen soveltaminen vähittäiskaupan sijainti- ja mitoitus suunnittelussa; *Jorma Hämäläinen*: Tutkimus arvoanalyysin käytöstä Suomessa v. 1971; *Tuula Jaakkola*: Myyntimiestoiminnan tehostaminen teknisessä myynnissä erityisesti tarkasteltuna Oy Wulff Ab:n kannalta; *Väinö Järvenpää*: Mainonnan tehon tutkimisesta ja analyttinen tutkimus pesujauheiden aikakauslehtimainonnasta; *Tuula Kauhanen*: Uuden tuoteidean etsiminen ja sen markkinaosuuden ennustaminen lyhyellä aikavälillä; *Eero Kekki*: Myyntimies yrityksen markkinointistrategiassa; *Erkki Kekkonen*: Keskipitkän tähtäyksen markkinointisuunnitelma Piippo Oy:lle; *Olli Lecklin*: Hinta ATK-laitteistojen ja tietokoneajan markkinoinnin toimintaparametrinä; *Kirsti Lipsanen*: Erään yrityksen informaatiopalveluyksikön kehittäminen tiedontarvisijoiden mielenkiintoprofilien pohjalta; *Ossi Luoma*: Maakaasun markkinointimahdollisuudet Suomessa; *Tapio Nurminen*: Tutkimus kauppiastavaratalon perustamisedellytyksistä Lahdessa; *Marja Ratia*: Kansallinen panos-tuotostmalli tarkasteltuna markkinoinnin suunnittelun näkökulmasta; *Tarja Saarinen*: Kilpailukeinojen

suunnitelmallinen käyttö suomalaisten jalometallikorujen viennissä; *Timo Summa*: Suomen panimo- ja virvoitusjuomateollisuuden kilpailukyky, markkinarakenteen muutokset 1959–1969; *Pekka Tolonen*: Yrityksen tuotepolitiikka ja sen suunnittelu; *Eero Utter*: Vähittäiskaupan rakenteen kehitys Suomessa vv. 1952–1970.

Liiketaloustaide: laskentatoimi

Seppo Alaluusua: Erään konepajan lyhyen tähtäyksen tuotevalinta- ja tuotannosuunnitteluongelmasta; *Kari Asp*: Liikepankin tavoitteiden optimaalinen saavuttaminen lineaarisen ohjelmoinnin avulla; *Riitta Kämäräinen*: Mainosvälineiden valintamenetelmiä — eräs vaihtoehtolaskennan laji; *Simo Kännö*: Kiinteiden yleiskustannusten jakaminen tuotteille lineaarisen ohjelmoinnin avulla; *Hilkka Lindqvist*: Yrityksen kannattavuuden mittaaminen perinteellisen taseanalyysin ja kassavirta-analyysin tunnusluvulla; *Liisa Mononen*: Investointien suunnittelu Neuvostoliitossa vuosina 1917–1965; *Hilkka Mäkinen*: Investoinnin rahoitusrakenne ja sen vaikutus minimituottovaatimukseen; *Erkki Mäki-Ranta*: Taloudellisten kriteerien soveltamisesta hankkeen ohjaukseen julkisessa rakennuttamisessa; *Juha Nissilä*: Panos-tuotostuotosten soveltamismahdollisuuksista teollisuusyrityksen suunnittelu- ja tarkkailulaskelmissa; *Aulis Pekkanen*: Rahoituksen suunnittelun ja tarkkailun kartoitus konsernissa; *Tapio Sipponen*: Yrityksen tuloskirjanpito-rahoituskirjanpito; *Liisa Tarkkonen*: Yrityksen likviditeetin hoito lineaarisen suunnittelun avulla; *Timo Taurén*: Hyödyn odotusarvon maksimointi päätöksenteossa; *Pauli Torkko*: Osakkeen arvon määrittäminen osakesijoittajan näkökulmasta; *Sakari Torvinen*: Yrityksen päämäärät ja tavoitteet ja niiden huomioiminen analyyttisessä suunnittelumallissa; *Trjõ Tuokko*: Konsernitilinpäätös Suomessa; *Risto Vainio*: Lisäarvoverojärjestelmän vaikutukset yrityksen toimintaan; *Seppo Virtanen*: Kustannukset hinnanasetannassa; *Seppo Ylinen*: Rahoituksen ja tulospolitiikan suunnittelusta pääomavaltaisessa yrityksessä.

Liiketaloustiede: systeemit

Ari Karlsson: Simuloidun yrityksen tuotannon suunnittelu; *Esko Kervinen*: Matemaattiset menetelmät investointivaihtoehtojen vertailemisessa — malliteoreettinen tarkastelu; *Antti Korhonen*: Operaatioanalyysin käyttö valmistuserän koko-ongelman ratkaisemisessa; *Pertti Näykki*: Kassavirtaennusteiden laatiminen Monte-Carlo-simulointimenetelmällä konserniyhtymässä yrityksessä; *Tapio Otamaa*: Stokastisten kassavirtojen suunnittelu lineaarisen suunnittelun kuljetustehtävänä.

Kansantaloustiede

Paula Haavisto: Julkisen vallan tuki elinkeinoille Suomessa 1960-luvulla; *Marja-Riitta Kaivonen*: Kansainväliset sijoitukset ja Suomi; *Heikki Lempiäinen*: Tutkimus aikatallestilien käytöstä Suomessa; *Juhani Naarvala*: Suomen tuonti Itä-Euroopan maista; *Ilkka Niemi*: Teollistamisrahoitus Oyn luottopolitiikka; *Pekka Nukari*: Valtiontalouden ja kuntien talouksien pitkän tähtäyksen suunnitelmien koordinoitumismahdollisuuksista; *Juha Nurminen*: Kilpailurajoitussopimukset kansainvälisessä meriliikenteessä; *Antero Siljola*: Erikoistumisen problematiikkaa; *Pekka Snäll*: Euroopan taloudellisesta integraatiosta ja sen vaikutuksesta erityisesti puunjalostusteollisuuden kannalta.

Oikeustiede

Markku Hurme: Vahingonkorvauksesta työsuhteissa; *Jussi Huttunen*: Hankintamenon käsite ja sen jaksottaminen tuloverotuksessa; *Harri Keinonen*: Verotettavan liiketulon jakaminen kunnallisverotuksessa; *Jarmo Leppiniemi*: Keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden verotus; *Osmo Mannikainen*: Liikeomaisuuden jaoittelu ja sen merkitys elinkeinoverolain mukaan; *Aimo Ruusunen*: Shekin muodosta; *Timo Vuori-Karvia*: Tiliviraston budjetin toteutuminen ja sen tarkkailu.

Taloustaide

Asko Arkkola: Talven vaikutus Pohjois-Suomen meritse tapahtuviin vienti- ja tuontikuljetuksiin; *Taina Iso-Koivisto*: Englannin EEC-jäsenyys talous- ja poliittismaantieteellisessä ongelmakentässä; *Raija Korhonen-AR Fernandes*: Portugalin maatalouden tehokkuus ja maatalousväestön elintaso-ongelma; *Tapari Lankinen*: Virolahden matkailututkimus 1971; *Dennis Livson*: Maa-seudun kehittäminen aluesuunnittelun avulla Israelissa, kehitysmalli alkekehittyneille maille; *Markku Peltola*: Muutoksista Unkarin maataloudessa 1930-luvulta lähtien; *Matti Pietikäinen*: Suomen valtamerilinjaliikenne; *Juhani Riutta*: Rahalaitosten sivukonttoriverkosto hierarkiatason indikaattorina ja kuntapohjaisen teoreettisen sivukonttoriverkoston konstruointi; *Esko Seppänen*: Keskusjärjestelmän ylimpien tasojen tarkistaminen järjestötoiminnan sijainnin perusteella.

Tavarateknologia

Jorma Ekholm: Kiharretut synteettiset langat; *Tuulikki Tommila*: Pakkauskalvojen ja -laminattien kaasunläpäisevyys ja sen mittaaminen; *Veikko Tonteri*: Polyvinyylikloridin pehmittäminen.

Taloushistoria

Jarkko Parni: Raahen purjelaivaliike 1850–1895; *Ari Saarinen*: Suomen voin vientikaupan kehityksestä.

Sosiologia

Jorma Viitanen: Liikuntasuunnittelu sosiaalisena ongelmana.

Englannin kieli

Pirkko Aivas: The Terminology of the Present Foreign Exchange Crisis; *Hilkka Elo-Rauta*: Quality; *Marja Kangas*: A comparison of André Malraux's book "Antimémoires" with Its English Version; *Marketta Mylläri*: Vocabulary and phrases relating to price; *Maire Mäntylä*: British V. American Market Reports.

Hyväksytyt laudaturtutkimukset sivuaineissa

Mohamed Ahmed, sosiologia, Notes on the Composite Nature of Development and the Role of Human Resources: An Interdisciplinary Approach; *Roy Dahlstedt*, liiketaloustiede: markkinointi, The Relative Importance of Marketing Parametres in the Finnish Exports to the East European Countries; *Inkeri Hirvensalo*, kansantaloustiede, Koneiden ja laitteiden tuonti Neuvostoliitosta Suomeen; *Saara Kehusmaa-Pekonen*, kansantaloustiede, Heckscher-Ohlinin ulkomaankauppateoria ja sen empiiriset sovellutukset; *Jarmo Korhonen*, liiketaloustiede: markkinointi, Tutkimus kvantitatiivisten menetelmien soveltamisesta Suomen teollisuudessa; *Terttu Nevala*, ruotsin kieli, Studier över främmande ord av engelskt ursprung i Hufvudstadsbladet med speciell hänsyn till handelsinflytande på inlänandet under efterkrigstiden; *Mauri Näsänen*, oikeustiede, Tulon ja menon jaksottaminen elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaan; *Esko Rantanen*, liiketaloustiede: hallinto, Neuvonantaja päätöksentekijän apuna yrityksen strategisessa suunnittelussa; *Osmo Rännäri*, liiketaloustiede: hallinto, ATK-henkilökunnan motivaatio ja viihtyvyys; *Timo Salmi*, liiketaloustiede: systeemit, The Multinational Firm, a Mathematical Programming Model Building Approach; a Proposition for Research Work; *Markku Temmes*, oikeustiede, Hallintolainsäädännön vaikutus toiminnan johtamiseen Suomen valtionhallinnon virastoissa ja laitoksissa; *Klaus Walden*, valtio-oppi, Yllätys strategisena tekijänä; *Jyrki Wallenius*, liiketaloustiede: laskentatoimi, Lineaarisen suunnittelun käyttömahdollisuudet yrityksen strategisessa suunnittelussa.

Kauppatieteiden maisterin arvon ovat ilman juhlallista vihkimistä saaneet kauppatieteiden kandidaatit:

Alaluusua, Seppo Ilmari; Arkkola, Asko Tapio; Asp, Kari Antero; Aspara, Arja Hannele; Capomaccio, Charles Nicholas Benito; Haapa-aho, Erkki Matti Johannes; Haavisto, Paula Kaija; Hakala, Heikki Salomon; Helsilä, Martti Kalervo; Honni, Matti Toivo Antero; Hutri, Liisa Marjatta; Huttunen, Jussi Väinö Untamo; Hyvärinen, Jaakko Antero; Hyvärinen, Jussi Pekka; Härkönen, Lasse Juhani; Jauhunen, Leena Tuulikki; Järvenpää, Väinö Kullervo; Karlsson, Ari Juhani; Kauhanen, Tuula Sinikka; Keinonen, Harri Sakari; Kervinen, Esko Antero; Kilpikoski, Pekka Veli; Korhonen, Antti Olavi; Koski, Annikki Marja-Liisa; Kyläkoski, Kalevi; Kännö Simo Larui Juhani; Lankinen, Paavo Matti Tapani; Lempiäinen, Heikki Veli Mies; Leskinen, Veli-Mikko Ilmari; Lindqvist, Hilikka Kaarina; Linna, Esa Eljas; Lipsanen, Kirsti Annikki; Livson, Abraham Dennis; Mannikainen, Osmo Tapio; Mattila, Veikko Sakarias; Mononen, Liisa Marjatta; Mäki-Ranta, Erkki Johannes; Nissilä, Juha Eero; Nummi, Osmo Juhani; Nurminen, Juha Matti; Nurminen, Tapio Kullervo; Otamaa, Tapio Martti Kalevi; Parmi, Jarkko Paavo Ossi; Penttilä, Köysti Tapani; Pietikäinen, Matti Aapo Juhani; Pitkänen, Aila Sisko Irmeli; Ratia, Marja Annikki; Saarinen, Ari Valio; Saarinen, Tarja Anneli; Silanterä, Taina Kaarina; Snäll, Pekka Severi; Tainio, Risto Seppo Ilmari; Taurén, Timo Kalevi; Tetri, Risto Osmo Antero; Tommila, Eeva Tuulikki; Tuokko, Yrjö Esko Antero; Tuorila, Kauko Kalevi; Utter, Aarre Eero Olavi; Vainio, Risto Juhani; Ylikoski, Tuire Elina; Ylinen, Seppo Johannes.

Ekonomin tutkinto

Ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1971—72 suorittaneet seuraavat ylioppilaat, yhteensä 286.

Aakula, Jukka Pekka	Honka, Raila Annele, s. Wakola	Karvonen, Erkki Olavi
Aav, Yrjö-Olavi	Houini, Markku Juhani	Karvonen, Raija Tuulikki, s. Turkki
Ahnger, Pentti Veli Teodor	Huggila, Aila Tuulikki	Kauhanen, Hilikka Maria
Ahola, Ari Olavi	Huhtaniemi, Liisa Kaarina, s. Kenttä	Kauko, Jorma Kalevi
Ahveninen, Harri Kalevi	Hulkkonen, Sirpa Marjatta	*Kauppila, Pirjo Sisko Kyllikki
Aitasalo, Anna Maija, s. Sala	Hutri, Tuula Annikki	Kauppinen, Markku Heikki Einar
Allén, Eira Anneli	Huurinainen, Seija Annikki	Kauppinen, Vesa Olavi
Antikainen, Tuula Anneli	Hyrsky, Pirkko Anneli, s. Märstens	Kautto, Esko Antero
Anttonen, Eino Juhani	Hyvärinen, Ilkka Antero	Kavetvuori, Matti Ilmari
Apell, Aila Margit	Hyvärinen, Matti Ilmo Kullervo	Keinänen, Paavo Pertti Juhani
Arimo, Eva-Kaarina, s. Kassinen	Hyvönen, Pertti Jalmari	Kervinen, Pirjo Anita Hannele
Arola, Kaarina, s. Jurmu	Hälvä, Anja Marja-Liisa, s. Salakari	Kiehelä, Erkki Juhani
Arovuori, Johanna Maria	Hännikäinen, Raija Elisabet	Kiviharju, Leila Hellevi, s. Yliniva
Arvola, Aira Aino Kaarina	Iivari, Mikko Tapani	Kivioja, Saima Esteri Hellevi, s. Hyvärinen
Auvinen, Heikki Kalervo	Iivonen, Jorma Sulevi	Kokko, Marja-Liisa, s. Linna
Auviainen, Oili Hannele	Ijäs, Eija Kaarina	Kolehmainen, Iris Helena, s. Wahlberg
Bergström, Lasse Ilari	Ikonen, Maire Marketta, s. Lehtimäki	Konkari, Matti Veikko
Ehnroth, Esa Juhani	Into, Olli Veikko Juhani	Koponen, Erkki Kullervo
Elo, Erja Maarit	Isokotamäki, Reijo Juhani	Korhonen, Eeva Kristiina
Ennevaara, Mikko Kyösti	Jaakkola, Elina Outi Maria	Korhonen, Kai Heikki
Erkkilä, Marja-Leena Sinikka	Jaakola, Taina Hilikka Inkeri	Korjula, Marita Sylvia, s. Vehman
Ervasti-Järvinen, Raili Sisko, s. Ervasti	Jakama, Eero Tapani	Korpela, Mirja Helena
Flod, Ulla Pirjo Tellervo	Jarma, Jukka Jaakko	Korpela, Terttu Helena Maria, s. Mustonen
Haanpää, Timo Evert	Jokinen, Reino Eero Edvard	Koskela, Markku Olavi
Haapasaari, Veli Tarmo	Jokiranta, Kirsti Helena, s. Lepistö	Kotipelto, Jussi Kalervo
Hallamaa, Outi Maria	Jordas, Kurt-Henrik Christian	Kujala, Jorma Kalevi
Hatsala, Väinö Tapio	Jordas, Johanna Maria, s. Kalani	Kuokkanen, Pentti Olavi
Hava, Anna-Liisa, s. Meripaasi	Juonala, Mauno Juhani	Kupari, Hannu Heikki Antero
Heino, Arto Sakari	Juurikkamäki, Mirja Arja	Kuparinen, Veli-Matti Juhani
Heinonen, Jouko Ensio	Järvelä, Aira Tellervo	Kurri, Ahti Juhani
von Hertenzen, Markku Juhani Frithiof	Järveläinen, Esa Pentti	Kuusikoski, Marja Tellervo, s. Jokinen
Hietanen, Raija Kaarina	Kalela, Suvi Marjariitta	Kuusiniemi, Anneli Marjatta, s. Sirén
Hiltunen, Hannu Kalevi	Kallinen, Vilho Edvard	
Hintsala, Oili Eliisa	Kariola, Erkki Kari Olavi	
Hirsto, Satu Helena, s. Aalto	Karjalainen, Jussi Pirkka	
Hirvelä, Jorma Olavi	Karonen, Rhea Maria Elisabet, s. Törnwall	
Hirvonen, Kirsi-Marja		
Hirvonen, Marja-Leena		
Holma, Jyrki Tapio		
Holma, Sinikka Kaarina		
Holopainen, Pekka Juhani		

* ”oivallisesti”

Kuusipalo, Timo Antero
 Kymäläinen, Mauri Tapio
 Kyttä, Heli Marjukka
 Kärki, Raila Marketta
 Laakkonen, Kauko Seppo
 Laaksonen, Erkki Antero
 Lahti, Pirjo Maritta, s. Heikkilä
 Lampén, Eeva Salme Inkeri, s. Sihvonen
 Lampinen, Yrjö Sakari
 Lappalainen, Hannu Väinö
 Latvus, Arno Achates
 Laukkanen, Maija-Leena
 Laurila, Tiina Tuulikki
 Lehmus, Tuula Kaarina Solveig
 Lehto, Ahti Kalervo
 Lehto, Hannu Veikko Aarne
 Lehto, Juha-Pekka
 Lehtomäki, Seppo Olavi
 Leskinen, Toini Elina
 Lilius, Ragnar Edvard
 Lindén, Pentti Uolevi
 Lindqvist, Pirkko Marja
 Lipponen, Marjatta, s. Kinon
 Luotonen, Yrjö Kim David
 Lähteenmäki, Eira Tellervo, s. Lehtinen
 Malinen, Pentti Juhani
 Malmstén, Olavi Kalervo
 Mansukoski, Seppo Juhani
 Markkanen, Ahti Kalevi
 Martikainen, Marjut Kristiina
 Matikka, Satu Helena
 Maura, Pia Aira Orvokki, s. Konttinen
 Melander, Anna-Maija, s. Sarkki
 Meuronen, Heljä Marjut Aulikki
 Muhonen, Ulla Marketta
 Munukka, Sirpa Annikki
 Mustonen, Jaakko Olavi
 Muurinen, Sirpa Eliina
 Mäki, Tapani Jaakko
 Mäkinen, Päivi Helena
 Mäkinen, Riitta Hillevi
 Mäkipää, Veikko Onni
 Mäkitalo, Tuulikki Katriina
 *) Mäkiö, Risto Juhani
 Mäkynen, Leo Jouni

Mättö, Varpu Aino Marjut, s. Pyykkö
 *) Neuvonen, Teuvo Tapio
 Nieminen, Seppo Ilpo Juhani
 Niitti, Ilpo Ilari, ent. Suominen
 Nikander, Vesa Matti
 Nikulainen, Harri Kalle Erkki
 Nissilä, Olli Viljo Iivari
 Nurminen, Anja Alina, s. Kukkonen
 Nyholm, Raili Hannele, s. Paakkinen
 Nykyri, Reijo Sakari
 Oinonen, Tuula Marjatta, s. Kostiaisen
 Ojanperä, Pekka Sakari
 Ollinmäki, Erkki Pentti Matias
 Opas, Martti Olavi
 Orjatsalo, Seppo Kalervo
 Otamaa, Riitta Kaarina, s. Muttilainen
 Otamaa, Tapio Martti Kalevi
 Paasonen, Markku Tapio
 Packalén, Matti Heikki Juhani
 Pajunen, Jorma Sakari
 Pakarinen, Kaija Sinikka
 Palander, Pirkko-Liisa
 Partanen, Raili Inkeri
 Patrikainen, Raili Tellervo
 Paukkunen, Eero Kalevi
 Pekkala, Jouni Kaleva
 Pellosniemi, Jorma Olavi
 Pentti, Ilkka Antero
 Pesonen, Marja Kristiina, s. Ruuska
 Pesola, Simo Ahti Antero
 Piha, Lauri Rafael
 Pirhonen, Pirjo Orvokki, s. Sirola
 Pitkänen, Keijo Tapani
 Pohjanhovi-Sistonen, Satu Kyllikki, s. Pohjanhovi
 Pohjoisaho, Pirkko Liisa Annikki
 Pohjola, Markku Lauri Juhani
 Porola, Erkki Martti Antero
 Punakivi, Airi Anneli
 Päivinen, Anne Mariitta, s. Korolainen
 Pöllä, Kaisa Helena, s. Tokola
 Pöyhönen, Liisa Irmeli
 Raikkala, Hannu Erik, ent. Palma
 Rantakari, Arja Birgitta, s. Niemi
 Rantanen, Matti Tapio
 Rantanen, Pirkko Irmeli
 Rautamo, Ari Seppo
 Rautanen, Yrjö Eino Kalevi
 Rehell, Irma Kaarina, s. Peltonen
 Riihonen, Simo Johannes
 Rissanen, Kari Antero
 Ristola, Kaija Anneli, s. Kalenius
 Roine, Marja-Liisa
 Ronni, Aila Marketta
 Ropponen, Pekka Juhani
 Ropponen, Veli-Matti
 Rosenberg, Leo Johannes
 Rossi, Osmo Taneli
 Ruosteenoja, Tarmo Juhani
 Ruuskanen, Riitta Marita
 Ruutu, Marja Sisko, s. Salo
 Rysä, Mikko Olavi
 Räisänen, Liisa Marjatta
 Rämö, Risto Juhani
 Räsänen, Helena Rauni Kyllikki, s. Kuosmanen
 Räsänen, Pekka Juhani
 Saastamoinen, Raimo Juhani
 Saavalainen, Tapio Olavi
 Saikkonen, Eeva-Leena, s. Mutanen
 Sakki, Heli Marjatta, s. Pollari
 Sallinen, Ritva Liisa Anneli, s. Kinnunen
 Sallmén, Ritva Kyllikki
 Salmenkangas, Heikki Juhani
 Salminen, Mirja Ritva Tuulikki, s. Postila
 Salmivuori, Matti Olavi
 Salo, Pekka Kalervo
 *) Salo, Pirkko Helena

*) oivallisesti

Salojärvi-Taskinen, Arja Kristiina, s. Salojärvi
 Salonen, Jorma Alarik
 Salonen, Reijo Juhani
 Saloranta, Olli Juhani
 Santti, Hannu Urho Olavi
 Seppä, Ritva Sinikka
 Seppälä, Jukka Tapani
 Seppänen, Matti
 Setälä, Tuula Elina, s. Salo
 Sieranoja, Tauno Kalervo
 Siikala, Satu Anneli, s. Vihervaara
 Siitonen, Aimo Juhana
 Simola, Helmi Irene
 Sipilä, Allan Veli-Pekka
 Sipilä, Esko Pekka Sakari
 Sivonen, Seppo Juhani
 Sivumen, Satu Elina, s. Yliluoma
 Soinisalo, Oili Aulikki
 Sokka, Martti Juhani
 Somppi, Krista Pia Annikki

Ström, Mirja Tuulikki, s. Tilly
 Suistola, Juha Olavi
 Sukanen, Eero Olavi
 Suni, Erkki Elias
 Suni, Matti Juhani
 Suokas, Pertti Ensio
 Suominen, Antti Olavi
 Suominen, Pirkko Elina
 Talasterä, Hannu Matti
 Tapanainen, Tuula Margit, s. Reinikainen
 Tapola, Veikko Olavi
 Tiainen, Ilkka Paavo Antero
 *) Toikka, Kari Juhani
 Toivonen, Leena Marketta, s. Hytti
 Toivonen, Matti Jouko Kalevi
 Toivonen, Raija Kyllikki, s. Takkanen
 Tuominen, Jukka Arvo Ilmari
 Tuominen, Matti Juhani Antero
 Tupala, Maija Päivikki

Turunen, Jorma Ensio
 Turunen, Jukka-Pekka
 Uotila, Ilkka Hannu Antero
 Urrila, Marjatta Kristiina
 Vahala, Heikki Sakari
 Vainio, Kari Juhani
 Vanhala, Juha Kalevi
 Vanhala, Riitta Sisko Helena
 Varhama, Timo Ilmari
 Viherkenttä, Veijo Heikki
 Wikgren, Marja-Leena Kristiina s. Haapa-aho
 Villberg, Marja-Liisa
 Virtala, Camilla Lea Marina
 Virtanen, Marja-Liisa
 Virtanen, Tapio Ilmari
 Vitikainen, Asta Kaarina, s. Krook
 Väänänen, Anja Kristina
 *) oivallisesti

Akateeminen sihteerin tutkinto

Akateemisen sihteerin tutkinnon ovat lukuvuonna 1971—72 suorittaneet seuraavat ylioppilaat, yhteensä 97.

Aaltonen Airi Tuulikki s. Maaheimo	Järvelä, Soili Kanerva, s. Rankama	Nordenswan, Liisa Marjatta, s. Kerälä
Ahlgren Margit Hannele	Järviö, Tuula Maire, s. Lahtinen	Nyman, Seija Leena Irmeli
Altonen Ritva Marjatta, s. Kellokoski	Kaajamo, Leena Margareta	Oesch, Ritva Helena, s. Leskinen
Anttila, Mirja Anneli, s. Latvala	Karkiainen, Aila Helena	Ojanen, Anja Marjatta, s. Lippu
Auffret, Tuula Kaarina, s. Arti	Karppanen, Marja-Terttu, s. Kivimäki	Palonen, Marja Anneli, s. Kleemola
Bogomoloff, Riitta Anneli, s. Viljanen	Kaukola, Kirsti Marjatta	Pekkala, Liisa Marjatta
Cracknell, Raila Paula Maria, s. Sarankivi	Kauppinen, Mari Sirkka-Liisa, s. Vuolinko	Pelkonen, Leena Sisko, s. Pakarinen
Eloranta, Tuula Anneli	Kempainen, Leena Irmeli	Perjo, Liisa Elina, s. Loukovaara
Franzén, Marja Irmeli, s. Luoto	Ketonen, Kaarina Aino Anneli, s. Hautakangas	Perttula, Mari Kaarina
Görnitz, Irma Orvokki, s. Koski	Klemetti, Aino Kaisa	Pohjonen, Oili Tuulikki
Hakakari, Aila Anja Marjatta	Koho, Vuokko Sinikka	*) Pulkkinen, Aira Inkeri, s. Määttä
*) Halme, Aino Maria Kristina	Kolula, Raili Marja-Leena, s. Saraste	Puska, Irma Marja Tuulikki
Heikkilä, Leena-Maija	Konttinen, Aino Elisabet, s. Hartikainen	Rantanen, Elina Anneli, s. Yli-Hemmo
Heikkinen, Raili Marjatta	Korpinen, Rauni Marjatta	Ratia, Marja-Liisa
Heikola, Pirkko Kyllikki, s. Sivonen	Korppinen, Mirja Eeva Anneli, s. Virnes	Rissanen, Leena Anneli
Heino, Marjo-Riitta Inkeri	Kostiainen, Terhikki Eila Marjatta	Ruoho, Sirpa Irmeli
Heinonen, Varpu, Eeva Kaarina s. Kuokka	Kovettu, Sirkka-Liisa	*) Ryöti, Raija Annikki
Helin, Pirjo-Liisa	Kunnas, Leena Marjatta, s. Lyytikä	Rättö, Eila Mirja Anneli
Helminen, Riitta-Liisa	Laukkanen, Marja Leena	Siltanen, Sirkka Anneli, s. Rajalahti
Holmgren, Anne Marita	Lehmus, Irma Kyllikki	Sinkkilä, Ritva Marjatta
Honkala, Terttu Anneli	Lindevall, Sinikka Marita	Snell, Terttu Marja-Liisa
Honni, Marja-Leena, s. Nikkinen	Lujanen, Liisa Katriina, s. Laakkonen	Suni, Ulla Maija, s. Pöyry
Hyppönen, Kirsti Anneli, s. Hämmäläinen	Luonua, Raija Anita	Suomela, Marja-Leena Irene
Hyvönen, Riitta-Liisa	Luotamo, Tuula Kaisa, s. Perkoila	Talasmaa, Helka Tuula Hellevi, s. Päkki
Hämäläinen, Eija Annikki, s. Juvonen	Lunkka, Anna-Leena	Teittinen, Pirjo Marjatta, s. Heikkilä
Hännikäinen, Kaija Hannele	Lönnqvist, Susanne Ingeborg	Timperi, Tuula Riitta
Ilmonen, Riitta Liisa, s. Ahonen	Manninen, Sirpa Kaija Sinikka	Toivola, Seija Sinikka, s. Toivonen
Imeläinen, Raija Kyllikki	Markkola, Kaija Aili Tuulikki	Utriainen, Tuula Marjatta
Isola, Irma Anneli	Mikola, Tuula Helinä	Vesa, Seija Silja Inkeri
*) Isotalo, Meeri Marketta, s. Mattila	Moll, Pirjo Margit, s. Jortikka	Virtanen, Heli Tuulikki
Janhonen, Leena Sinikka	Mäkelä, Ulla Marjatta	Vuohelainen, Pirjo Anita
Jokinen, Anita Brita-Liisa	Määttä, Elina Mirjami, s. Ikonen	Yrjämä, Eira Taimi Tellervo
		Åhlvik, Berit Estelle
		*) oivallisesti

VII Stipendit

Opintorahat

Opintotuesta annetun lain (28/72) ja asetuksen (282/72) mukaisia opintorahoja, määrältään 700,—, sai Kauppakorkeakoulu lukuvuodeksi 1972—73 käytettäväkseen 614 kpl eli yhteensä 429.800,—. Määrä kasvoi tuntuvasti edellisestä vuodesta.

Opintotuesta annetun uuden lain ja asetuksen johdosta entinen valtion korkeakoulustipendi koko- ja puolistipendeineen, vieraspaikkakuntalaisen lisineen ja opiskeluvälinestipendeineen poistui ja tilalle tuli kaikille yhtä suuri opintoraha.

Korkeakoulun opintotukilautakunnan puheenjohtajana on lukuvuonna 1971—72 toiminut professori *Jouko Paakkanen* varamiehenään apulaisprofessori *Erkki Penttilä* ja jäseninä lehtorit *Jaakko Havukkala* ja *Dorothea von Volborth*. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina opintotukilautakunnassa ovat olleet kauppat.yot *Riitta Granskog*, *Antti Jaatinen* ja *Kaisa Lahti*. Sihteerinä ovat toimineet opintosihteerit *Tauno Pesola* ja *Kari Hassinen*.

Lukuvuoden 1972—73 opintorahat jaetaan kahdessa erässä. Kesällä käsitellään vuonna 1971 ja sitä ennen aloittaneiden hakemukset. Syksyllä jaetaan opintorahat uusille opiskelijoille.

Korkeakoulun omat stipendit

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille ja virkailijoille jaettu stipendejä:

Kauppakorkeakoulun hallituksen kanslerin käytettäväksi myöntämät varat: Ekonomi Pekka Akkanen 800 mk, kauppat.maist. Helka Harlio 600 mk, fil.maist. Kirsti Honkavaara 800 mk, kauppat. kand. Kalevi Kyläkoski 800 mk, apul.prof. Jouko Manninen 800 mk, lehtori James Murray

800 mk, fil.maist. Jukka Peitso 800 mk, fil.maist. Leena Porko 800 mk, lehtori Hilikka Saario 800 mk, alikirj.hoit. Kaisa Tamminen 800 mk, lehtori Tuomo Tevajarvi 600 mk, fil.maist. Kaarina Vaheri 800 mk, kauppat.kand. Heidi Vanhanen 800 mk.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahasto: Apul.prof. Eero Artto 800 mk, luonnont.kand. Marjatta Heinänen 1.000 mk, kauppat.maist. Antero Huhtala 1.000 mk, yliassistentti Jouko Lehtovuori 800 mk, professori Sakari Mattila 800 mk.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendiraahasto ja Oy Mars Ab:n stipendiraahasto: Dosentti Ralf Helenius 400 mk, kauppat.lis. Asko Korpela 800 mk, kauppat.maist. Uolevi Lehtinen 800 mk, amanuenssi Erkki Vaisto 800 mk.

Kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset oppilaat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

Oskari Aromaan rahasto: Ahtiainen, Osmo 100 mk, Hallaperä, Ritva-Liisa 500 mk, Heikkinen, Martti 500 mk, Henttu, Timo 500 mk, Huttunen, Esko 500 mk, Hyttinen, Veli 500 mk, Inkiläinen Arja 500 mk, Järvinen Orvokki 500 mk, Juutilainen Saara 500 mk, Karvonen, Liisa 500 mk, Kirppu, Marja 500 mk, Kivivuori Pirjo, 500 mk, Lahti, Kaisa 500 mk, Laine, Rauli-Pekka 500 mk, Lindholm, Arja 500 mk, Mäkelä, Leena 500 mk, Pelkonen, Sirpa 500 mk.

Kansallis-Osake-Pankin rahasto: Ahtiainen, Osmo 400 mk, Poropudas, Sisko 500 mk, Puurtinen, Tuula 500, mk Rautio, Keijo 500 mk, Risku, Raili 500 mk, Saarensalo, Kari 500 mk, Saarinen, Erkki 500 mk, Salminen, Raili 500 mk, Salo, Airi 500 mk.

Kauppakorkeakoulun Keräyksen Naisoimikunnan stipendiraahasto: Damskäg, Riitta 1.150 mk, Nukarinen, Ritva 1.150 mk.

Kalle Kaupin muistorahasto: Sirainen, Ulla 250 mk, Somerkoski, Markku 500 mk, Vesa, Seija 500 mk.

Kauppatieteiden Kand.yhdistys ry:n rahasto: Honka, Raila 555 mk.

Kilpiä Oy:n rahasto: Hassinen, Kari 700 mk, Lilja, Kari 200 mk.

Alfred Kordelinin stipendiraahasto: Soinisalo, Oili 270 mk.

K. H. Lehtisen rahasto: Hiltunen, Hannu 100 mk, Hyvärinen, Heikki 320 mk.

P. A. Luostarisen stipendiraahasto: Soinisalo, Oili 230 mk, Tilvis, Eila 200 mk.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahasto: Sirainen, Ulla 170 mk, Tilvis, Eila 300 mk, Toivanen, Taisto 500 mk.

V. P. Nurmilahden muistorahasto: Hiltunen, Hannu 150 mk, Jormakka, Tuula 700 mk.

Gustav Pauligin stipendiraahasto: Sirainen, Ulla 140 mk, Uosukainen, Mirja 500 mk, Willing, Liisa 500 mk.

Talous-Osakekaupan stipendiraahasto: Hyvärinen, Heikki 380 mk.

Naisekonomien Kerhon palkinto: Honka, Raila 150 mk.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahasto: Hiltunen, Hannu 450 mk, Jääskeläinen, Tarja 700 mk, Karppila, Aini 700 mk, Koskela, Markku 700 mk, Kuosmanen, Hannele 700 mk, Laakso, Markku 700 mk, Mansukoski, Seppo 700 mk, Mäkelä, Ulla 700 mk.

Eeva ja Matti Virkkusen rahasto: Lilja, Kari 600 mk, Näyhä, Ulla 700 mk, Partanen, Raili 700 mk.

Professori Henrik Virkkusen muistorahasto: Pekkala, Jouni 700 mk, Pesola, Ritva 700 mk, Ronkainen, Sirkka 700 mk, Sarvikivi, Kalevi 700 mk, Sistonen, Raili 700 mk, Toikka, Kari 700 mk.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahasto: Arponen, Jukka 600 mk, Hallamaa, Outi 400 mk, Hellberg, Brita 400 mk, Hyppönen, Anu 400 mk, Leppänen, Pirkko 600 mk, Lepäntalo, Heidi 700 mk, Löfman, Göran 400 mk, Mäkelä, Mervi 600 mk, Mäkelä, Pauli 600 mk, Oura, Liisa 700 mk, Pohjoisaho, Pirkko-Liisa 400 mk, Rahko, Arja 600 mk, Rantala, Leila 400 mk, Rautiainen, Ismo 600 mk, Salmi, Sirpa 400 mk, Seppovaara, Anita 600 mk, Sipinen, Marja-Leena

400 mk, Takalo, Päivi 600 mk, Tikkanen, Lena 600 mk, Torvinen, Elina 700 mk, Virtanen, Heli 600 mk, Virtanen, Marja Liisa 400 mk, Yrjänä, Tellervo 600 mk.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahasto: Heikkinen, Pirkko 100 mk, Niskakangas, Heikki 170 mk.

Ivar Lindforsin stipendiraahasto: Heikkinen, Pirkko 200 mk, Mustonen, Leena 500 mk, Mäenpää, Helena 500 mk, Niskakangas, Heikki 110 mk, Svanbäck, Merja 500 mk, Tahkokallio, Merja 500 mk.

Oy Mars Ab:n stipendiraahasto: Niskakangas, Heikki 220 mk.

Maija ja Lauri Niiniojan rahasto: Elo, Eeva-Liisa 500 mk, Juntunen, Kaijeli 500 mk, Koskela, Silja 260 mk, Peltonen, Harri 500 mk, Pietilä, Simo 500 mk, Väntinen, Heikki 500 mk.

Pohjolan stipendiraahasto: Lähdesmäki, Elias 200 mk.

Kauppaneuvos A. Sergejeff'in stipendiraahasto: Elo-Rauta, Hilikka 500 mk, Junno, Tuula 500 mk, Kauppinen Tuula 500 mk, Kivelä, Kirsti 800 mk, Lohisalmi, Riitta 500 mk, Rötö, Pirjo 500 mk, Stigell, Marja-Liisa 500 mk, Sulonen, Tuire 1.000 mk, Taipale, Sanna 500 mk, Timperi, Tuula 500 mk.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n rahasto: Heikkinen, Pirkko 200 mk, Koskela, Silja 100 mk, Lähdesmäki, Elias 160 mk.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahasto: Kannio, Erkki 500 mk, Koskinen, Risto 500 mk, Pulkkinen, Marjatta 500 mk, Rantanen, Elina 500 mk, Vento, Arja 500 mk.

Palkintoina seminaarikirjoituksista ovat allamainituissa aineissa saaneet:

Liiketaloustiede

Hallinto: Ahveninen, Harri 60 mk, Auvinen, Heikki 60 mk, Fahler, Markku 60 mk, Helin, Marja 60 mk, Hyppönen, Anu 60 mk, Jordas, Christian 60 mk, Kakkonen, Kari 60 mk, Kalela, Suvi 60 mk, Kangas, Juhani 60 mk, Kangas, Antti 60 mk, Karimo, Kaija 60 mk, Kaukonen, Pentti 60 mk, Kervinen, Aino 60 mk, Kotkavuori, Hans 60 mk, Laitinen, Seija 60 mk, Niiniahio, Jorma 60 mk, Ora, Marja 60 mk, Pulkkinen, Auli 60 mk, Rokkanen, Seppo 60 mk, Salo, Anneli 60 mk, Saloranta, Olli 60 mk, Sihvonen, Sinikka 60 mk, Tiittula, Pertti 60 mk, Vanhala, Juha 60 mk, Vihavainen, Elisabeth 60 mk.

Markkinointi: Aro, Matti 50 mk, Haapala, Maija 50 mk, Heikkinen, Marketta 50 mk, Hirvelä, Jorma 50 mk, Honko, Lauri 50 mk, Häyrinen, Liisa 50 mk, Hölttä, Risto 50 mk, Jaakola, Hilikka 50 mk, Jokinen, Reino 50 mk, Kaisla, Timo 50 mk, Koivunen, Lasse 50 mk, Koistinen, Heikki 50 mk, Korkeavuori, Anu 50 mk, Kupila, Elisabet 50 mk, Kuusiola, Risto 50 mk, Kuusipalo, Timo 50 mk, Kääpä, Heikki 50 mk, Lappalainen, Aarne 50 mk, Loponen, Ilkka 50 mk, Luotamo, Tuula 50 mk, Lyly, Kaj 50 mk, Löfman, Göran 50 mk, Manner, Arto 50 mk, Mannerkoski, Maini 50 mk, Myllykangas, Liisi 50 mk, Nurmimäki, Kari 50 mk, Paavilainen, Aarni 50 mk, Puolakka, Kari 50 mk, Puska, Irma 50 mk, Rask, Raimo 50 mk, Ratilainen, Kyösti 50 mk, Ratilainen, Tuula 50 mk, Remes, Antero 50 mk, Salonen, Kari 50 mk, Sipilä, Pekka 60 mk, Söderström, Kerstin 50 mk, Tiittula, Pertti 50 mk, Turunen, Jukka-Pekka 50 mk, Turunen, Into 50 mk, Utriainen, Eeva 50 mk, Vaahto, Antti 50 mk, Vainio, Kari 60 mk, Ylä-Jussila, Kalevi 50 mk, Ylätalo, Riitta 50 mk.

Laskentatoumi: Hakala, Hannu 50 mk, Heikkanen, Lasse 75 mk, Hiltunen, Hannu 80 mk, Hintsala, Oili 50 mk, Hänninen, Riitta 80 mk, Immonen, Erkki 50 mk, Jakama, Eero 60 mk, Kallinen, Vilho 80 mk, Kauppinen, Vesa 80 mk, Kirjalainen, Riitta 50 mk, Korhonen, Tapio 75 mk, Lampinen, Yrjö 80 mk, Mäkinen, Mikko 80 mk, Mäkiö, Risto 75 mk, Pennanen, Pirkko 50 mk, Ruohomäki, Pertti 75 mk, Santti, Hannu 80 mk, Savolainen, Laila 50 mk, Viitanen, Harri 50 mk, Väisälä, Tuula 60 mk.

Systemit: Lähteenmäki, Eira 60 mk, Markkanen, Ahti 75 mk, Otamaa, Tapio 60 mk, Palmqvist, Ossi 60 mk, Peltonen, Harri 60 mk, Pennanen, Pirkko 60 mk, Pirhonen, Tauno 75 mk, Virta, Marja 60 mk.

Kansantaloustiede: Elfström, Ulla 75 mk, Hakala, Hannu 75 mk, Hellsten, Aulis 70 mk, Juntunen, Kaijeli 70 mk, Koivunen, Lasse 75 mk, Koskinen, Risto 75 mk, Kumpulainen, Vesa 70 mk, Lindholm, Riitta 70 mk, Nurmimäki, Kari 75 mk, Ronni Margaretha 70 mk, Simola, Helmi 75 mk.

Oikeustiede: Kangas, Antti 50 mk, Korhonen, Tapio 50 mk, Laine, Antti 95 mk, Linnakangas, Eino 95 mk, Niemi, Reijo 50 mk, Nurmilaukas, Raija 50 mk, Puustinen, Pirjo 95 mk, Soinimäki, Seppo 55 mk, Somppi, Krista 50 mk, Tapani, Arto 50 mk, Toikkanen, Ritva 50 mk, Wasenius, Kaarina 95 mk, Wirta, Ilkka 95 mk.

Taloustaantiede: Aav, Yrjö 90 mk, Borisoff, Leena 90 mk, Ehnroth, Juhani 100 mk, Heikkinen, Marketta 100 mk, Hölttä, Risto 100 mk, Karvonen, Liisa 90 mk, Kupila, Elisabet 100 mk.

Tavarateknologia: Eskelinen, Tapio 50 mk, Lindroos, Hilka 40 mk, Nieminen, Kirsti 30 mk, Pulkkinen, Kaapo 70 mk, Salonen, Pirkko 40 mk, Österman, Kirsti 70 mk.

Talousmatematiikka ja tilastotiede: Hirvonen, Raimo 80 mk, Kataja, Erkki 90 mk, Lagerbohm, Marjukka 80 mk, Moring, Christina 80 mk, Tuominen, Anneli 80 mk, Tuominen, Mauri 80 mk, Tuunainen, Leena 80 mk.

Sosiologia: Alamaula, Marjaleena 60 mk, Auffret, Tuula 50 mk, Kovanen, Laura 50 mk, Lahti, Kaisa 50 mk, Leppänen, Pirkko 50 mk, Lunkka, Anna-Leena 60 mk, Lähdetniemi, Aini 50 mk, Pappi, Helena 50 mk, Riihimäki, Arja 60 mk, Riikonen, Pirjo 50 mk.

Taloushistoria: Laukkanen, Kari 20 mk, Pellosniemi, Jorma 20 mk, Viitanen, Jorma 40 mk.

Valtio-oppi: Hämäläinen, Mirja 30 mk, Nieminen, Erkki 30 mk.

Englannin kieli: Halme, Kristina 50 mk, Keinänen, Seija 50 mk, Laine, Kaija-Leena 50 mk, Nylander, Elisabeth 50 mk, Romo, Tuula 50 mk.

Espanjan kieli: Karkiainen, Aila 50 mk.

Venäjän kieli: Hirvensalo, Inkeri 25 mk, Kotonen, Anneli 25 mk.

Ranskan kieli: Nylander, Elisabeth 50 mk.

Saksan kieli: Alamaula, Marjaleena 30 mk, Kavenius, Kirsi-Marja 30 mk, Puhakainen, Pirkko 30 mk, Mikkola, T. 30 mk, Ylikantola, Leena 30 mk.

Helsingissä kesäkuussa 1972.

Jaakko Honko

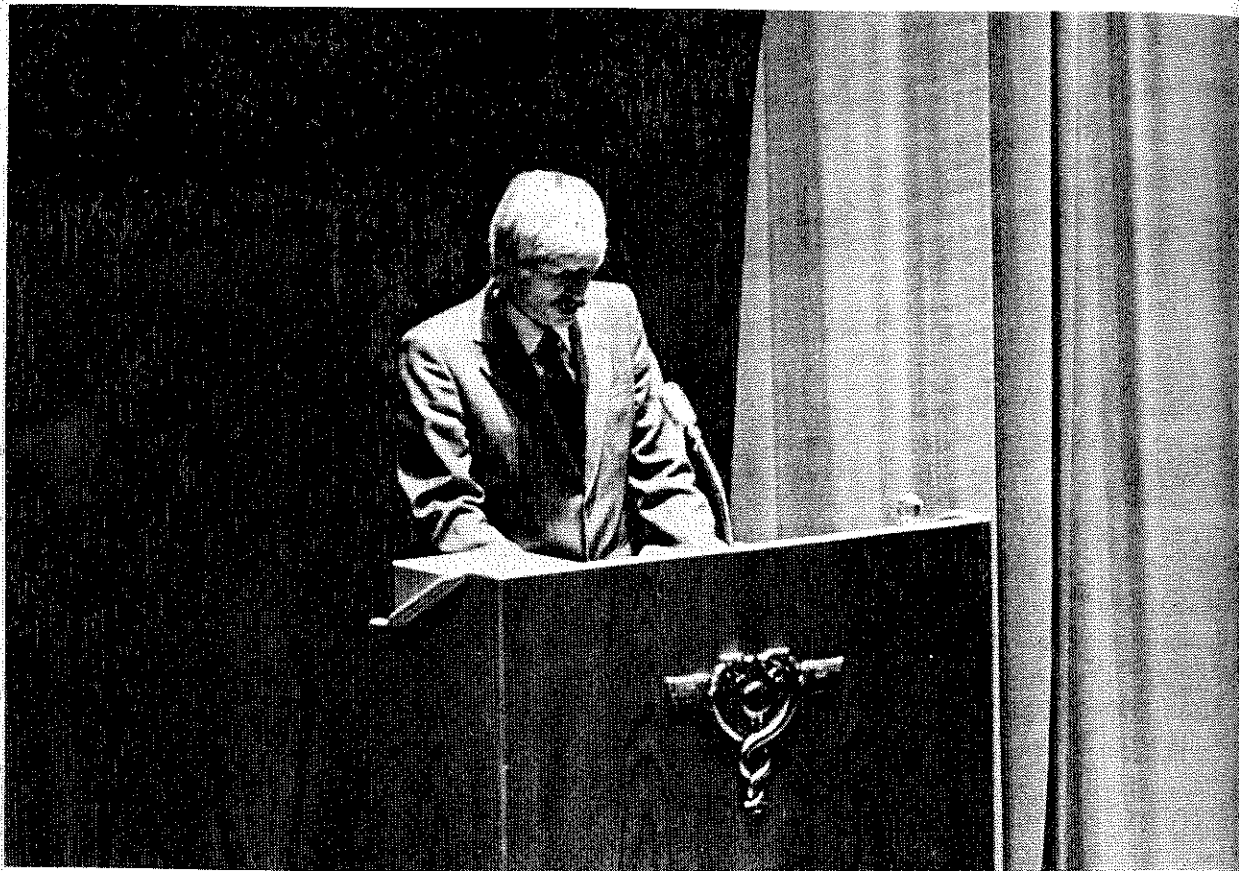
Kauppakorkeakoulu ja jatkuva koulutus

*Puhe, jonka rehtori, professori Jaakko Honko
piti Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 6. 9. 1971*

Sanotaan, että korkeakouluilla on paljon traditioita. Eräs tämän korkeakoulun melkeinpä traditioksi muodostunut tapa on ollut jo suorastaan vuosikymmeniä pitää lukuvuoden avajaiset syyskuun 10. ja 12. päivän välisenä aikana. Nyt tästä traditiosta poiketaan ja muutoinkin lukuvuoden työskentely alkaa uusissa puitteissa. Tämänkertaisen avajaisen aikaisempi ajankohta on seurausta luentokausien — ei kuitenkaan sinänsä lukukausien — pidentymisestä. Viimeksi mainittu seikka puolestaan johtuu kauppakorkeakoulujen siirtymisestä Opetusministeriön alaisuuteen viime heinäkuun 1. päivästä lukien ja samalla siirtymisestä luentokausien osalta uuden ministeriön edellyttämään käytäntöön.

Haluan Kauppakorkeakoulun puolesta tässä tilaisuudessa esittää läsnä oleville Kauppa- ja teollisuusministeriön edustajille sydämelliset kiitokset siitä läheisestä, saumattomasta ja meille erittäin hedelmällisestä yhteistyöstä, joka on yli kuuden vuosikymmenen ajan vallinnut ministeriön ja korkeakoulumme välillä. Asioitamme on nähdäksemme hoidettu joustavasti, asiantuntevasti ja tarpeettomia kuluja välttäen. Samalla toivon, että löydetään uudet muodot tämän yhteistyön jatkamiseen ja edelleen kehittämiseen sopivalla tavalla.

Teille, Opetusministeriön arvoisat edustajat, rohkenen kohdistaa sen pyynnön, että kauppakorkeakoulujen erityispiirteet otettaisiin riittävästi huomioon sekä annettaisiin mahdollisuus näiden korkeakoulujen jatkuvalle, ripeälle ja omaleimaiselle kehittymiselle koko korkeakoululaitoksen yleisten suuntaviivojen puitteissa. Uskon, että saavutetaan

Kauppakorkeakoulu. Kari Aminoff puhuu lukuvuoden avajaistilaisuudessa 6. 9. 1971

onnistuneet sekä organisatoriset että henkilöratkaisut, joiden avulla kauppakorkeakoulujen asioita myös uuden ministeriön piirissä voidaan hoitaa molempien osapuolten tyydytykseksi. Samalla kauppakorkeakoulut toivottavasti tuovat Teidän näkökulmastanne tarkastellen oman positiivisen piirteensä nyt Opetusministeriön alaisuuteen keskitetyn korkeakoululaitoksen kokonaiskuvaan.

Tutkinnon uudistus

Lukuvuoden alkaessa oman korkeakoulumme piirissä eräänä huomattavimmista edessä olevista asioista on — joku voisi sanoa jatkuvasti — perustutkinnon uudistaminen. Se on kuitenkin nyt todella siirtynyt uuteen vaiheeseen ja lähelle toteutustaan. Viime kevätlukukauden

Rehtori Jaakko Honko puhuu lukuvuoden avajaistilaisuudessa 6. 9. 1971

lopulla opettajaneuvosto nimittäin hyväksyi yksimielisesti uudistuksen keskeiset kohdat. Tämän päätöksen mukaisesti Kauppakorkeakoulussa tulee olemaan vain yksi perustutkinto, joka on ns. ylemmän kandidaatin tutkinnon tasoinen ja edellyttää normiaikana kahdeksan lukukauden pituista opiskelua. Tutkinnossa ei ole erityistä linjakkoa, mutta kylläkin valittavien aineiden osalta melkoinen liikkumavara ja mahdollisuus erikoistumiseen. Liiketaloustieteen aineilla on edelleen keskeinen sija; niitä on kaikkiin aineyhdistelmiin sisällytettävä vähintään noin 1/3. Myös mm. jonkin vieraan kielen lähes yhden lukukauden päätoimista opiskelua edellyttävä suoritus on pakollinen.

Koko tutkinnonuudistusprosessi on tällä erää kestänyt noin neljä vuotta ja käynyt läpi useita vaiheita. Nykyiseen ratkaisuvaiheeseen pää-

dyttäessä on varsin pitkälle pyritty ottamaan huomioon ne kannanotot, joita lukuisissa toisilta korkeakouluilta, järjestöiltä ja muilta yhteisöiltä pyydetyissä lausunnoissa on esitetty. Tämän mukaisesti tutkinnonuudistuksen luulisi yleisesti ottaen saavan varsin suopean vastaanoton.

Parhaillaan alkavana työnä on uudistuksen saattaminen yksityiskohdittain järjestyssääntöjen muotoon niin, että ne voitaisiin esittää kanslerin hyväksyttäväksi. Uuteen tutkintoon siirtymisen ajankohdaksi on suunniteltu 1. 9. 1973 ja sitä ennen on valmistettava myös säännökset, joiden mukaan aikaisemman perustutkinnon suorittaneet voivat niin halutessaan jatkaa opintojaan saavuttaakseen edellä mainitsemani ylemmän kandidaatin tutkinnon tason.

On paikallaan lisätä, että uuden tutkinnon nimikysymys on vielä avoin. Tältä osin ratkaisu on kuitenkin helpottunut jossain määrin sen kautta, että on vain yksi perustutkinto ilman erityistä linjakajoa.

Tärkeimmäksi syyksi uuteen, entistä ainakin määrällisesti vaativampaan perustutkintoon siirtymiseen on katsottu ne tarpeet ja tehtävät, jotka edellyttävät entistä perusteellisempia opintoja ja ne kasvavat vaatimukset, joita asetetaan Kauppakorkeakoulussa opintonsa suorittaneille. Uuden perustutkinnon puolesta voidaan edelleen esittää mm. se tosiasia, että viime vuosina esimerkiksi ekonomin tutkinnon suorittaneista noin 2/3 on miltei välittömästi ilmoittautunut jatkamaan opintojaan. Tutkinnonuudistuksen avulla nämä opinnot saadaan jo alun perin nykyistä järjestelmällisemmiksi.

Tutkinnon nostaminen ns. ylemmän kandidaatin tutkinnon tasoiseksi tarjoaa myös Kauppakorkeakoulun perustutkinnon suorittaneille entistä paremmat mahdollisuudet tulla kilpailussa huomioon otetuiksi lukuisiin valtion ja kuntien virkoihin, joihin edellytetään tietty muodollinen kelpoisuus. Tätäkin tärkeämpi on kuitenkin mielestäni se seikka, että Kauppakorkeakoulussa opintonsa suorittaneet saavat lukuisiin muihin ryhmiin verrattuna samat lähtökohta-asetukset tulevaisuudessa yhä tärkeämpään jatko- ja täydennyskoulutukseen.

Arvioidessamme tutkinnonuudistusta meidän ei kuitenkaan tuntien sen lukuisat hyvät puolet ole suljettava silmiämme myöskään sen mahdollisilta heikkouksilta eikä sen aiheuttamilta ongelmilta. Päinvastoin, meidän on pyrittävä vähentämään haittatekijöiden vaikutusta ja ajoissa valmistauduttava ongelmien ratkaisuun. On mielestäni paikallaan kajota tässä esille tulevista ongelmista erääseen, jolla maamme koko koulutusjärjestelmänkin kannalta on merkitystä. Tämä on kysymys perustutkinnon vaatiman ajan pituudesta. Nyt tapahtuva opiskeluajan virallisenkaan pidentyminen ei tosin ole huomattava, aineyhdistelmästä riippuen itse asiassa ehkä 1-2 lukukautta. Lisäksi saattaa huomioon

ottaen nykyisin kandidaatin tutkintoa suorittavien suuren osuuden enemmistön kohdalla olla kysymys tällä tasolla opiskeluajan selvästä lyhenemisestäkin. Näin ollen opiskeluajan pidentyminen on usein vain näennäistä. Silti perustutkintoon tarvittava opiskelu-aika vaatii huomiota ja yksityiskohtaista pohdiskelua.

Jatkuva koulutus

Opiskeluajan pituuden kysymystä on tarkasteltava pitäen taustalla yhteiskunnan ennakoitavissa olevaa kehitystä. On todennäköistä, että ne tiedot ja taidot, jotka hankitaan eriasteisilla perusopinnoilla, muutosten johdosta pakostakin vanhenevat. Sen vuoksi varttuneessa iässä annettava jatko-, täydennys- ja uudelleen-koulutuksesta tulee ennen pitkää yhtä välttämättömiä koulutuksen muotoja kuin on aikaisemmin ollut vain peruskoulutus ja siitä huolehtiminen. Näin syntyy ns. jatkuva koulutus, joka rakentuu elinikäisen koulutuksen olettamukselle. Sen lähtökohtia on ajatus, ettei ihminen oikeastaan koskaan ole valmis. Tiettyt opinnot suoritettuaankin hän siirtyy uuteen koulutusvaiheeseen, josta hyöty voi olla suuri nimenomaan sen vuoksi, että koulutus sattuu oikeaan aikaan ihmiselämässä. Sana ikuinen opiskelija on saamassa uuden ja varsin myönteisen sisällön.

Olen eräissä aikaisemmissa esityksissäni todennut, ettei koulutusta suunniteltaessa ja muodostettaessa siitä ajallisesti integroitua kokonaisuutta ensisijainen kysymys niinkään ole, kuinka monta vuotta on varsinaisia perusopintoja. Keskeinen kysymys on ratkaista, kuinka monta vuotta yleensä opintoja ihmisiän aikana halutaan ja miten nämä edullisimmalla tavalla ajallisesti jaetaan. On monia asioita, jotka ilmeisesti soveltuvat parhaiten opittaviksi varttuneessa iässä ja sen jälkeen, kun asianomaiset henkilöt ovat käytännön tehtävissä hankkineet tietyn kokemusvaraston. Liikkeenjohto on tyypillisesti eräs tällaisia aloja ja siksi sen osalta juuri jatko- ja täydennyskoulutuksen merkitys onkin erityisen huomattava.

Varsinainen ongelma syntyy sen vuoksi, että pitkäaikaiset perusopinnot ja jatkuva koulutus saattavat joutua keskenään selvään ristiriitaan. Pitkäaikaiset perusopinnot — olettaessa tietty kokonaiskoulutus-aika ihmiselämän kuluessa — nimittäin vievät aikaa jatko- ja täydennyskoulutukselta. Käsitykseni mukaan meidän on pyrittävä toteuttamaan jatkuvan koulutuksen ajatusta. Sen vuoksi kaikissa akateemisissa perustutkinnoissa, myös kauppakorkeakouluissa, tulisi pitkän päälle tähdätä perusopintojen ajan lyhentämiseen tai sitten olisi löydettävä muunlaisia järjestelyjä jatko- ja täydennyskoulutuksen kehittämiseen jo tavallaan perustutkinnon suorittamisajan sisällä. Näin voidaan varata enemmän

aikaa jatko- ja täydennyskoulutukselle. Perustutkinnon opiskeluaajan lyhentämisen tulisi aikanaan kuitenkin tapahtua kaikissa akateemisissa tutkinnoissa suunnilleen samaan aikaan.

Mitä nimenomaan tulee kauppakorkeakoulujen tutkinnonuudistukseen, olisi harkittava, miten ohjattu harjoittelu voidaan niveltää tutkinnon suorittamiseen ja myös, miten opinnot mahdollisesti voitaisiin esimerkiksi kuudennen lukukauden jälkeen järjestää niin, että viimeinen noin kahden lukukauden jakso samalla palvelisi täydennyskoulutuksen samoin kuin esittämäni opetuksen ajallisen integroinnin tarkoitusperiä. Tämä ajatuskulku johtaa väistämättä myös sen puntarointiin, miten tähän asti perustutkinnon suorittaneet voisivat esimerkiksi läpikäymällä noin yhden lukuvuoden jatko- tai täydennyskoulutusvaiheen tällä tavoin saavuttaa uuden tutkinnon tason.

Jatkuvan koulutuksen järjestäminen on huomattavan vaativa tehtävä, mutta silti se tie, jota nähdäkseni pitkän päälle kaikissa kehittyneissä yhteiskunnissa tullaan kulkemaan. Kuten jo viittasin, tämän tien kulminen asettaa vaatimuksia opetuksen sisällölle erityisesti siinä suhteessa, että koulun tulee olla entistä lähempänä tosiasiallista elämää. Nämä kaksi täytyy orgaanisesti kytkeä toisiinsa niin, että niiden välillä on kiinteä ja jatkuva vuorovaikutus.

Opintojen integrointi

Mitä tulee opetuksen sisältöön ja sen kehittämiseen yleensä, on meidän tälläkin kohdalla pyrittävä näkemään tulevaisuuden kehitysuunnat ja tarpeet. Tämä tuo edellä sivuamani opetuksen ajallisen integroinnin lisäksi myös sisällön integroinnin ei vain Kauppakorkeakoulussa vaan yleensä korkeakouluopiskelussa keskeiselle sijalle. Korkeakouluthan ovat yleensä organisoituneita aineiden mukaisesti ja niiden edustamien tieteenalojen ympärille on myös rakentunut opetus. Tulevaisuudessa tietoa sen merkityksen voimakkaasti kasvaessa kuitenkin aletaan entistä enemmän tarvita ennemminkin sovellutusalojen kuin nykyisten oppiaineiden mukaan.

Kun selvitetään kilpailukysymyksiä tai Euroopan yhteismarkkinoiden ongelmia tai kehitysalueiden teollistumista tai ympäristönsuojelua, on selvää, ettei mikään tieteenala sinänsä anna näihin mittaviin ja ajankohtaisiin probleemeihin tyhjentävää vastausta. Tarvitaan eri tieteenalojen välistä läheistä yhteistyötä, jotta tällaisia laajoja asia-alueita voidaan käsitellä pätevästi. Myös tarvitaan tieteenalojen välistä yhteistyötä ja opintojen sisällön integrointiä, jotta esimerkiksi tutkinnoista muodostuisi mielekkäitä kokonaisuuksia. Opintojen sisällön integrointiin, jota olen esimerkiksi aikaisemmissa avajaispuheissani ns. yleisen erikois-

koulutuksen yhteydessä varsin yksityiskohtaisesti käsitellyt, ei ole nyt aihetta enemmälti puuttua. Todettakoon vain, että olemme opintojen sisällön integroinnissa vasta tien alussa ja on tehtävä vielä paljon onnistuaksemme siinä tyydyttävästi. Silti olemme nähdäkseni kulkemassa oikeaan suuntaan edelläkävijänä ja voidaan havaita, että opintojen sisällön integroinnin ajatus on saamassa kannatusta jo muissakin korkeakouluissa.

On kuitenkin ilmeistä, että tarvitaan lisää organisatorisia järjestelyjä mm. organisaatiomme kehittämistä yhä enemmän projektiorganisaation suuntaan opintojen sisällön integroinnin edistämiseksi ja laajojen asia-alueiden käsittelemiseksi pätevästi. Tämä kehitys myös tyydyttänee opiskelijoiden kiinnostusta. Kun he usein keskustelussa arvostellessaan yleensä korkeakoulujen opetuksen sisältöä esittävät, että niissä tulisi opettaa — kuten he sanovat ”elämää” — voi monesti tehdä sen johtopäätöksen, että he juuri tarkoittavat mm. edellä sivuamani kaltaisia laajoja asia-alueita ja niiden käsittelyä opetuksessa integroidusti useiden tieteenalojen näkökulmasta. Tähän liittyy myös opetuksen ja yhteiskunnan tosiasiallisen tapahtumisen toisiinsa niveltämisen pyrkimys. Saattaa myös käydä niin, että pitkälle kehittyneeseen tietoon pohjautuvien taitojen opettaminen joutuu tulevaisuudessa uudelleen punnittavaksi.

Opintojen sisällön uusia kysymyksiä

Korkeakouluissa ja muissa niihin rinnastettavissa olevissa laitoksissa annettavan opetuksen ja toisaalta käytännön tehtävien välistä yhteyttä on viime aikoina käsitelty eräissä huomionarvoisissa kirjoituksissa, joiden sanoma antaa pohtimisen aihetta paitsi kauppakorkeakoulujen opetuksen sisällön myös opetusmenetelmien kehittämiseksi. Kuluvan vuoden alussa ilmestyi Harvard Business Review'ssa tähän aihepiiriin liittyvä professori J. Sterling Livingston'in artikkeli. Hänen eräs keskeisiä toteamuksiaan on se, että kauppakorkeakouluissa koulutetaan miltei yksinomaan suppeiden erikoistehtävien asiantuntijoita. Sen sijaan johtotehtäviin tuleville ei koulutus anna sellaista, mitä johto tosiasiaa eniten tarvitsisi, eikä akateemisissa opinnoissa menestymisen perusteella ole mahdollista ennustaa menestymistä myöhemmin johtotehtävissä. Lähes 1 000 Harvard Business School'issa opintonsa suorittanutta käsitellyt tutkimus nimittäin antoi tulokseksi, että korrelaatio oppisaavutusten ja myöhemmin johtotehtävissä menestymisen välillä oli hyvin alhainen.

Eräs toinen tutkimus, joka koski 50:tä urallaan erityisen hyvin menestynyttä Harvard Business School'in tietyn vuosikurssin opiskelijaa, osoitti, ettei heistä 2/3 olisi tullut edes hyväksytyksi korkeakouluun, jos nykyiset sisäänpääsyvaatimukset olisivat olleet voimassa jo heidän opiskeluai-

naan. Meidän oloissamme ei ole asiasta tehty vastaavia tutkimuksia, mutta eri keskusteluissa esille tulleiden käsitysten perusteella en pidä vastaavanlaista lopputulosta meilläkään mahdottomana.

Livingston tekee sen johtopäätöksen, että tärkeimmille johtopaikoille edenneet henkilöt ovat työssään kehittäneet tietoja ja taitoja, joita ei koulutuksessa opeteta ja joita monet hyvän koulumenestyksen saavuttaneet taas eivät ole pystyneet hankkimaan itse työssä. Hän katsoo, että koulutuksessa korostetaan liikaa kykyä analysoida ja ratkaista rationaalisesti valmiiksi tarjottuja ongelmia. Tosiasiassa erityisesti johtotehtävissä on tärkeää ensinnäkin tajuta, ettei kaikkia ongelmia voida ratkaista rationaalisesti, vaan on otettava huomioon myös inhimilliset tekijät. Lisäksi on tärkeää saada päätökset toimeenpannuiksi ja kantaa niistä vastuu. Edelleen on keskeisiä asioita löytää ratkaistavat olennaiset ongelmat.

Opiskelijoiden kehittäminen käsittelemään inhimillisiä ongelmia on opetukselle vaikea tehtävä. Livingston katsoo, että tässä samoin kuin vastuun ottamisessakin opiskelijoiden asenteisiin vaikuttamisella on jossain määrin tuloksia saavutettavissa. Nykyisin opetettavan pidettyä ”respondent behavior’in” sijasta tarvitaan hänen mukaansa toisenlaista asennoitumista, aktiivista ”operant behavior’ia”. Tämä voidaan kuitenkin saavuttaa vain riittävän kokemuksen kautta, ja vain sen ja opetuksen läheisellä yhteistyöllä voidaan tuloksia vähitellen parantaa.

Eriyisen kiintoisa on kysymys opiskelijoiden kehittämisestä olennaisen kysymysten löytämiseen. Jo kouluajoilta on mielessäni opettajani lause ”Tärkeintä ei ole antaa kysymyksiin oikeat vastaukset, tärkeintä on löytää oikeat kysymykset”. Kiistatta arvokkaimpia ominaisuuksia johtoasemissa oleville onkin juuri oikeiden kysymysten löytäminen, niiden asettaminen ja ennalta näkeminen. Eräät tutkimukset, joihin Livingston viittaa, osoittavat kuitenkin, että ongelmien lahjakkaimpien löytäjien koulumenestys on harvoin erinomainen. Toisaalta akateemisissa opinnoissaan kunnostautuneiden vahva puoli on valmiiksi asetettujen ongelmien ratkaiseminen; he eivät hänen mukaansa aina ole parhaita olennaisen ongelmien löytäjiä. Siten saavutukset nykyisellä tavalla järjestetyissä opinnoissa eivät voi erityisen hyvin mitata tätä johdon arvokasta ominaisuutta.

Onko sitten mahdollista opetuksen avulla kehittää opiskelijoita olennaisen kysymysten löytämiseen? Tämäkään tuskin on erityisen helppoa. Kieltämättä opetuksessa on tavallisesti se puute, että kysymykset ”annetaan valmiina”, kun keskeinen asia saattaisi juuri olla auttaa opiskelijoita kysymysten löytämiseen ja asettamiseen. Siinä tarvittavien ajatus- tapojen ja tekniikan opettaminen ei ole mahdotonta, mutta taas tässäkin

edellytetään opetuksen ja käytännön kokemusten hyvin läheistä niveltymistä toisiinsa. Huolellisesti suunniteltu ja ohjattu harjoittelu yhdistyneenä normaaliin korkeakouluopetukseen on ilmeisesti eräs huomion- arvoinen ratkaisumahdollisuus.

Muutamissa kansainvälisissä kokouksissa ja seminaareissa, joihin viime kevään aikana otin osaa, pohdittiin erityisesti viimeksi käsittelemääni kysymystä. Mahdollisina käyttökelpoisina opetusmenetelminä pidettiin tältä osalta erityisesti käytännön pulmatilanteisiin liittyvää case-menetelmää, tosiasiallisia tilanteita jäljitteleviä roolinäytelmiä (role playing’ia) ja päätöspelejä. Kaikkia näitä onkin varmaan syytä pyrkiä edelleen kehittämään, kuitenkin muistaen, että opetuksen ja käytännön toiminnan toisiinsa niveltäminen on näissäkin keskeisellä sijalla.

Nyt esille ottamani asiat: opiskelijoiden kehittäminen olennaisen kysymysten löytämiseen samoin kuin mm. inhimillisten tekijöiden hallitsemiseen ja päätöksistä vastuun ottamiseen — vain nämä mainitakseni — eivät ole vielä tämän päivän tiedoilla ja opetusmenetelmillä riittävästi hallittavissa. On lisäksi selvää, etteivät edellä mainitsemani asiat koske kaikkia opiskelijoita samalla tavalla. Emmehän toki edes pyri kouluttamaan kaikkia opiskelijoita johtotehtäviin, eivätkä he niihin ainakaan ensisijaisesti tähtääkään. Heidänkään kannaltaan eivät nyt käsittelemäni näkökohdat kuitenkaan ole merkityksettömiä.

Toisaalta, mikäli pyrimme kouluttamaan opiskelijoita myöhempiin johtotehtäviin, on meidän pystyttävä ajoissa näkemään nyt koskettelemani haasteet. Niiden olemassaolon tunteminen voi auttaa meitä ajan mittaan edelläkävijöinä löytämään onnistuneita ratkaisuja ja kiinnittämään ennakkoluulottomasti huomiota moniin uusiin ajatustapoihin ja menetelmiin opetuksessa. Lienee tarpeetonta lisätä, että myös tässä yhteydessä tulee opetuksen ja käytännön toiminnan läheiseen yhteistyöhön liittyen esille näkökohtia, jotka voimakkaasti puoltavat jatkuvan koulutuksen ajatusta. Toisaalta nämä näkökohdat ovat omiaan entisestäänkin vähentämään sitä painoa, mikä on korkeakoulujen nykyisin oppilasvalinnassaan soveltamalla pistelaskujärjestelmällä ajatellen opiskelijoilta edellytettäviä ominaisuuksia ja heidän suunnittelemaansa uraa. En suinkaan halua väheksyä koulumenestystä, mutta katson kylläkin, ettei se voi olla yksinomainen tai täysin hallitseva peruste arvioitaessa opiskelijoiden pystyvyyttä heidän tuleviin tehtäviinsä. Esim. oppilasvalinnan kysymystä olisikin ilmeisesti lähestyttävä kokonaan uudelta pohjalta. Arvostelun sijasta olisi pyrittävä löytämään rakentavia vaihtoehtoja. Eräs mahdollisuus on valinnan eriyttäminen. Tämä voisi tapahtua esim. niin, että tietty ennalta sovittu osa kokonaisuudesta valittaisiin ensi sijassa ylioppilastutkinnon ja oppikoulumenestyksen perusteella,

osa merkonomin tutkinnon suorittaneista, osa pitkäaikaisen työmenestyksen nojalla jne. Tämän lisäksi olisi harkittava valintakuulustelujen järjestämistä, jolloin myös niiden avulla valittaisiin tietty osa. Kysymys kokonaisuudessaan olisi mielestäni mitä pikimmin otettava selvittelyn kohteeksi.

Opettajien mahdollisuudet kehittyä

Kun pyritään opetusmenetelmien kehittämiseen, on selvää, että niitä voivat nimenomaan aikaansaada entistä kehittyneemmät opettajat. Opettajien panos taas puolestaan riippuu ratkaisevasti siitä, millaiset mahdollisuudet heillä on kehittää itseään. Nämä mahdollisuudet tuskin ovat nykyisellään riittävän hyvät.

Ei voi olla huolestumatta panematta merkille opettajien ja myös korkeakoulujen muun henkilökunnan työmäärän kasvua, joka puolestaan rajoittaa mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen. Viranomaisten, opiskelijoiden ja yhteiskunnan kokonaisuudessaan asettaessa korkeakouluille lisää vaatimuksia jätetään helposti huomioon ottamatta, että niiden täyttäminen edellyttää lisää sekä henkisiä että aineellisia resursseja. Korkeakoulumaailmassa tulisi työn ja työolosuhteiden mielestäni olla niin järjestettyä, että ne vetäisivät puoleensa maan parhaita kykyjä ja myös pitäisivät heidät piirissään.

Nykyinen tilanne on kuitenkin selvästi epätydyttävä, jonka vuoksi olisi löydettävä keinoja paitsi työmäärän kasvun hillitsemiseen ja työn edellytysten kohentamiseen myös tähän liittyen mahdollisuuksien tarjoamiseen opettajille kehittää itseään. Osallistuin viime kesäkuun alussa Euroopan taloudellisen yhteistyön ja kehittämisen järjestön OECD:n kokoukseen, jossa käsiteltiin kauppakorkeakoulujen ja johtamiskoulutusinstituuttien koulutuksen edistämistä ja koordinoitua. Kokouksen erääksi suositukseksi tuli sellaisten kansainvälisten koulutuskeskusten aikaansaaminen, joissa näiden korkeakoulujen ja laitosten opettajat saisivat useiden kuukausien tai viikkojen mittaisiin ohjelmiin osallistumalla mahdollisuuden perehtyä uusimpiin opetusmenetelmiin ja kansainväliin kehityssuuntiin alansa opetuksessa. Mielestäni tällaiset suunnitelmat, joita toivottavasti lähivuosina toteutuu, tarjoavat erään huomionarvoisen mahdollisuuden, tosin vain yhden monista.

Mainittakoon vielä eräs äsken esittämäni läheisesti liittyvä suuntaus, kansainvälisten kauppakorkeakoulujen ja johtamiskoulutuslaitosten perustaminen Eurooppaan. Näitä kysymyksiä on kuluneen lukuvuoden aikana myös käsitelty varsin tiiviisti kansainvälisissä puitteissa. Mainitun kaltaisia laitoksia on jo syntynyt Sveitsiin, Ranskaan, Länsi-Saksaan ja viimeisin Belgiaan. On todennäköistä, että tällaisia korkeakouluja, joissa

on kansainvälinen hallinto ja opettajakunta, perustetaan lähivuosina runsaasti eri maihin, ehkä myöhemmin myös pohjoismaihin. Niiden piirissä toimiminen avaa opettajille ja muillekin korkeakoulujen piirissä työskenteleville runsaasti uusia kehitysnäkymiä. On kuitenkin tärkeää, että taloudellisesti sekä viran ja toimen hoidon puolesta järjestetään opettajille mahdollisuus osallistua mm. nyt hahmottelemiini kansainväliin hankkeisiin sekä lukuisiin muihin tilaisuuksiin, jotka jo nykyisellään tarjoavat opettajille tien itsensä kehittämiseen. Opettajien jatko- ja täydennyskoulutus on ymmärrettävästikin järjestettävä ensisijaisesti ja niin, että heillä on — hieman karrikoiden sanottuna — ainakin yhden lukukauden etumatka oppilaisiinsa verrattuna.

Taloudellisen valistuksen levittäminen

Olen tässä esityksessäni erityisesti kohdistanut huomiota Kauppakorkeakoulussa annettavan opetuksen ja yleensä koulutuksen kehittämiseen. Puutun hieman laajemmin vielä yhteen koulutuskysymykseen, joka selvästi kuuluu Kauppakorkeakoulun erityisalalle ja liittyy jatkuvan koulutuksen ajatukseen.

Viimeisen sysäyksen muutoin jo pitkähkön ajan mielessä askarrelleiden näkökohtien esille tuomiseen antoi Liikesivistysrahaston taloudellisella tuella Liiketaloustieteellisessä Tutkimuslaitoksessa suoritettu tutkimus suomalaisten taloudellisista tiedoista ja asenteista. Sen yhteenvedossa tosin mainitaan, ettei suoritettun tutkimuksen perusteella voida päätellä, ovatko suomalaisten taloudelliset tiedot hyvät vai huonot. Lausumaa voitaneen pitää ainakin osittain tutkijan varovaisuuden osoituksena, osittain kohteliaisuutena katajaista kansaamme kohtaan. Tällaisiin mietteisiin tullaan, kun havaitaan, että noin puolella haastatelluista oli hyvinkin virheellinen käsitys esim. siitä, mitä on investointi tai mitä on elinkustannusindeksi, ja kun 2/3 katsoi maksutaseen osoittavan valtion tulo- ja menoarvion rahamääriä tai pankkien talletuksia ja luottoja. Valitettavasti taloudellisia tietoja arvosteltaessa esitettiin varsin vähän suoranaisesti yritysten talouteen liittyviä kysymyksiä. Mutta todennäköisesti tietämys niistä olisi tuskin ollut nyt ilmennyttä suurempi.

Tutkimuksen yksityiskohdittainen lukeminen antaa runsaasti miettimisen aihetta suomalaisten taloudellisten tietojen kohentamisesta. Nimenomaan tähän antaa aihetta se keskeisiin tutkimustuloksiin kuuluva seikka, että taloudellinen tieto on hyvin epätasaisesti jakaantunut. Melko laajan kansanosan kohdalla voitaneen puhua suorastaan taloudellisesta lukutaidottomuudesta.

Se tosiasia, että tällainen ilmiö on kansamme keskuudessa vielä varsin yleinen, ei saisi jäädä korkeakouluiltakaan huomaamatta. Meidän kes-

keinen tehtävämme on kieltämättä tieteellinen tutkimus ja opetus. Kauppakorkeakoulu voi kuitenkin mielestäni hyvin olla korkeimman taloudellisen tutkimuksen ja opetuksen tyysija, mutta samanaikaisesti sieltä voi valistus levitä suurten ihmisjoukkojen käyttöön. Kysymys on kokonaan siitä, miten aktiivisesti ja myös kansantajuisesti me levitämme taloudellista tietoa. Tähän ei välttämättä edes tarvita erityisiä lisäponnistuksia, kunhan selvästi eri yhteyksissä tiedostamme valistustehtävämme ja sen mukaisesti laadimme ja suuntaamme sanomamme.

On nähdäkseni erityisesti kaksi henkilöryhmää, joihin valistuksen tulisi kohdistua. Toinen niistä on eri oppilaitosten, niihin luettuna korkeakoulutkin, opiskelijat ja toinen pääryhmä on ns. suuri yleisö, nimenomaan aikuiset kansalaiset. En puutu yksityiskohdittain ensiksi mainittuun ryhmään. Totean vain, ettei ainoastaan oppi- ja kansakouluissa, vaan myös monissa korkeakouluissa taloudellisista asioista, nimenomaan yrityksen taloudellisista kysymyksistä, annettava perusvalistus on hyvin vähäinen.

Keskeisin ongelma ainakin lyhyellä tähtäyksellä lienee aikuisiin kohdistuva taloudellinen valistus. La Rochefoucauld sanoi aikoinaan, että kaikista Luojan antimista on ihmisten kesken tasaisimmin jakautunut järki päätellen siitä, että kukin on suurin piirtein tyytyväinen omaansa. Mainitsemani tutkimus kuitenkin osoittaa, että ainakin taloudellinen tieto on meillä hyvin epätasaisesti jakautunut. Tämä toteamus on sitäkin merkittävämpi, kun parhaillaan puhutaan taloudellisen vallan tasaamisesta.

Suuri enemmistö aikuista väestöämme kuuntelee radiota, katselee televisiota sekä lukee sanoma- ja aikakauslehtiä. Monet lisäksi lukevat kirjoja — muitakin kuin salapoliisi-, sota- ja rakkausromaneja. Hieman vakavammin sanottuna: suomalaiset yleensä ovat varsin aktiivisia aikuisopiskelijoita ja siten myös kirjallisuuden lukijoita. Kysymys onkin ensi sijassa siitä, että aikuiskasvatukseen saadaan riittävässä määrässä sisältymään taloudellisten kysymysten opiskelua ja että tätä varten tuotetaan todella hyvää aineistoa, kansantajuisia kirjoituksia samoin kuin myös radio- ja tv-ohjelmia. Korostan vielä tässäkin yhteydessä yritysten taloudellisten ongelmien käsittelyn keskeistä asemaa. Juuri niiden kanssahan valtaosa ihmisiä joutuu päivittäin tekemisiin ja toisaalta niiden käsittely lienee toistaiseksi jäänyt vähimmälle huomiolle.

Ei ole myöskään unohdettava luentotilaisuuksia, joiden osanottajajoukko koostuu muistakin kuin taloudellisten kysymysten asiantuntijoista. Kun nykyisellään suunnitellaan voimakkaasti esimerkiksi ns. yritys-demokratian kehittämistä, saattaa syntyä suorastaan kummallisiakin tilanteita, ellei esimerkiksi kommunikointi ole tiedon puutteen vuoksi

mahdollista, ellei asioiden käsittelylle tästä syystä ole edes yhteistä kieltä. Kuinka voi esimerkiksi liikkeenjohto odottaa työntekijöiden ymmärtävän päätöksiään ja toimenpiteitään, ellei näillä tosiasiallisesti ole perustietojakaan siitä, mistä on kysymys, mitkä ovat taloudelliset syy- ja seuraussuhteet, mitkä ovat taloudelliset lainmukaisuudet. Kun me kukin alkavana lukuvuonnakin esitelmöimme lukuisissa tilaisuuksissa korkeakoulumme ulkopuolella, on varmaan hyvä, jos pystymme olennaisesti laajentamaan sitä piiriä, jonka sanomamme tavoittaa — käyttäkseni jo latistuneeksi kulunutta termiä — myös demokratisoimaan taloudellista tietämystä.

Toinen kysymys on sitten itse korkeakoulumme tehtävä sellaisten luentotilaisuuksien järjestäjänä, joiden osanottajat huomattavalta osalta ovat mahdollisesti tärkeitä vaikuttajajaksiloita, mutta taloudellisissa kysymyksissä enemmän tai vähemmän maallikoita.

Olen pitänyt aiheellisenä sivuta korkeakoulumme tehtävää myös taloudellisen valistuksen tarjoojana. Käsitykseni mukaan demokratian tulee toimiakseen perustua kansalaisten tietoon, ei luuloon. Jos heistä hyvin suuri osa on taloudellisesti tietämättömiä, on mahdollista, ettei suurin vaikutus tärkeimpiin päätöksiin yhteiskunnassamme ole niillä, jotka taloudellisia asioita tuntevat, vaan niillä, jotka niitä eivät tunne. Taloudellinen perustieto ei ole eikä saa olla mitään mystiikkaa varsinkaan, kun se väistämättä koskettaa jokaista suomalaista. Olkoon jo mainitsemani tutkimus suomalaisten taloudellisista tiedoista meillä herätyksenä näkemään työkenttämme niissä mittasuhteissa ja myös sillä tavoin painotettuna kuin alkanut vuosikymmen tulee ilmeisesti koko korkeakoulumaailmalta edellyttämään.

Yleisiä kehittämiskysymyksiä

Esityksessäni olen pääasiassa keskittynyt tarkastelemaan opetuksen alaan kuuluvia kysymyksiä ja tulevaisuuden näkymiä. Tätä älköön tulkittako merkiksi siitä, etteikö meillä olisi tutkimuksen, hallinnon, ulkoisten puitteiden ja muiltakin osin edessämme joukko mittavia haasteita. Niihin en kuitenkaan laajalti puutu tässä. Poimin mainituilta alueilta ja myös opetuksesta vain muutamia ajankohtaisia asioita.

Tieteellisessä tutkimuksessa on kuluneen lukuvuoden aikana jatkuvasti ja vähitellen parannettu edellytyksiä tutkimuksen suorittamiselle. Mm. perustutkimuksen laitoksen tutkijoiden määrää on voitu lisätä kuudesta kymmeneen. Samoin on tullut näköpiiriin uusia taloudellisia mahdollisuuksia nimenomaan laajahkojen ja mittavien tutkimushankkeiden rahoittamiseksi. Opiskelijoidemme mukaanpääsyä korkean tason ulkomaisiin tohtoriohjelmiin on voitu jatkaa. Tarvitaan kuitenkin ilmeisesti vielä uusia näkemyksiä ja ajatustapoja sekä hyvinkin radikaaleja ja

syvälle käyviä toimenpiteitä, jotta korkeakoulumme piirissä suoritettavaa tieteellistä tutkimustyötä voitaisiin olennaisesti lisätä ja kasvattaa se nykyisestäään suorastaan toisiin mittasuhteisiin. Näin lienee todettava siitakin huolimatta, että tutkimuksessa hedelmät kypsyvät hitaasti, monien toimenpiteiden vaikutus tuntuu vasta useiden vuosien kuluttua tulevaisuudessa.

Opetuksen tuoreimmista tapahtumista voidaan mainita, että uusimmat koulutusohjelmamme: johtamistehtäviin valmistava liiketaloudellinen täydennyskoulutusohjelma ja kehitysapustipendiaateille järjestettävä vienninedistämishjelma ovat jo saavuttamassa vakiintuneen aseman ja niistä saadut kokemuksemme ovat herättäneet kansainvälisestäikin kiinnostusta. Sitä osoittaa myös kehitysapustipendiaateille järjestettävään ohjelmaan hakijoiden suuri lukumäärä, joka on moninkertainen valitujen määrään verrattuna.

Hallinnonuudistuskokeilua on kuluneen lukuvuoden aikana jatkettu. Merkittävin muutos tämän lukuvuoden alusta on se, että opiskelijoiden suhteellista osuutta laitos- ja ainekollegioissa lisätään. Oltuaan aikaisemmin 1/3 se kohoaa nyt 1/2:een kollegion koko jäsenmäärästä. Kuten tiedämme, on korkeakoulujen hallinnonuudistus valtakunnallisissa puitteissa jatkuvasti ratkaisematta, valitettavasti. Omalta osaltani olen edelleen valmis allekirjoittamaan ne ajatukset, joita hallinnonuudistuksen ydinkysymyksistä olen kahdessa edellisessä lukuvuoden avajaispuheessani esittänyt. Niiden toistaminen ei tässä yhteydessä kuitenkaan enää liene tarpeen.

Mitä tulee toimintaamme yleensä ja sen puitteisiin, kulunut lukuvuosi oli monessakin suhteessa tavallaan juhlan aikaa. Lisärakennuksemme Chydenia vihittiin, korkeakoulumme sivuutti 60 vuoden virstanpylvään ja järjestettiin myös juhlava promotio. Edessä oleva lukuvuosi on ennemminkin arkista aherrusta, mikä ei merkitse, etteikö siihen sisältyisi nousu- ja laskukohtia, sekä myös paljon kiintoisia tapahtumia. Lisääntyneet tilat tarjoavat kiistatta lisää mahdollisuuksia toimintamme kaikinpuoliseen kehittämiseen.

Elämme parhaillaan korkeakoulumme piirissä uusien suunnitelmien kypsyttelyn aikaa. Viime lukuvuoden lopulla käynnistettiin laajamittainen projekti "Kauppakorkeakoulu 1980", joka käsittää korkeakoulumme koko pitkän tähtäyksen suunnittelun tärkeimpine osa-alueineen. Tämä on mittava työ, jonka aikaansaamiseen tarvitaan kaikkien niin opettajien, muun henkilökunnan kuin opiskelijoidenkin aktiivista myötävaikutusta ja osallistumista. Työ on jatkoa 1963 alussa käynnistetylle pitkän tähtäyksen suunnittelulle, joka on nähdäkseni tarjonnut hyvän kiinnkohdan korkeakoulumme viimeaikaiselle kehittämiselle. On ilmeis-

tä, ettei moniin esilletulleisiin ongelmiin olisi voitu riittävästi valmistautua ja nimenomaan valmistautua ajoissa, ellemmme olisi jo varsin varhaisessa vaiheessa ryhtyneet oman toimintamme pitkän tähtäyksen suunnitteluun. Toivokaamme, että nyt käynnistetty uusi, entistäkin laajamittaisempi työ auttaisi meitä yhteistyössä kehittämään korkeakouluumme niin, ettei se vain voisi seurata kehitystä vaan myös veisi sitä voimakkaasti eteenpäin. Haluan lopuksi esittää muutamia käsityksiäni mainitunlaisen kehittämistyön perimmäisistä päämääristä kansainvälistyvässä maailmassa.

Koulutetun ihmisen tavoite

Tässä kuten yleisestikin tavoitteellisessa suunnittelussa, työn on alettava lopputulemista. On kysyttävä, mikä on Kauppakorkeakoulun tehtävä, mitkä ovat sen päämäärät, millaiseen tilanteeseen halutaan esimerkiksi meneillään olevan vuosikymmenen lopulla päätyä? Tällöin on kuitenkin koko ajan muistettava, ettei työskentelyssämme perimmäinen päämäärä ole korkeakoulu tai oppi tai tieto sinänsä. Ne ovat vain välineitä. Päämäärä on aina ihminen, joka hankkii tietoa, oppii ymmärtämään ja kehittyä. Koulutetulle ihmiselle puolestaan syntyy velvollisuus antaa panoksensa sille yhteiskunnalle ja kulttuuripiirille, johon hän kuuluu. Näiden tulee voida asettaa koulutetulle ihmiselle sen korkeampia vaatimuksia, mitä korkeampi on koulutus. Se ei luo eikä saa luoda etuoikeuksia vaan vastuuta, ei vaatimista vaan antamista.

Nykyisellään vastuu alkaa myös alueellisesti selvästi laajeta ja ulottua kansainvälisiin puitteisiin. Näin on asian laita nimenomaan, kun ajattemme Kauppakorkeakoulun kansainvälistä luonnetta ja työkenttää. Voidaan sanoa, että varsinkin koulutetulla ihmisellä on tavallista laajempi vastuu. Hänellä on vastuunsa niitä kaukaistenkin maiden ihmisiä kohtaan, jotka eivät ole koulutusta saaneet. Syntyy ennen pitkää koko maailman laajuinen vastuu, kansainvälinen solidaarisuus.

Meidän on mielestäni hyväksyttävä kansainvälinen vastuu ja vastuun-tunto. Se ei kuitenkaan toisaalta voi eikä saa merkitä oman maan unohtamista. Kansainväliseen yhteistyöhön voimme kansakuntana antaa parhaiten panoksemme edellyttäen, että olemme omaleimaisia. Pienenkin maan anti voi muodostua merkittäväksi silloin, kun sillä on omat erityispiirteensä.

Muistelen, kuinka presidenttimme muutamia vuosia takaperin eräässä puheessaan siteerasi Ruotsissa talvisodan aikana käytettyä tunnuslausetta "Finlands sak är vår". "Suomen asia on meidän". Tämä lause on luke-mattomia kertoja tullut mieleeni osallistuessani eri muodoissa vuosien mittaan hyvinkin tiiviisti kansainväliseen yhteistyöhön. Ellemme me

maailman yli sadan kansakunnan joukossa muista tätä lausetta, ei sitä muista kukaan muukaan. Sen vuoksi meidän on löydettävä oikea tasapaino kansainvälisyyden ja oman kansallisen identiteettimme välillä. Ehkä tämän tasapainon löytämisessä auttaa vanha suomalainen sananlasku ”Arvaa oma tilasi, anna arvo toisellekin”. Jokainen maa tarvitsee kansainvälisen vastuun tuntevia koulutettuja ihmisiä, joissa kuitenkin yhdistyy patriootti, isänmaan ystävä. Meidän ei tähän tarvitse lähteä etsimään esikuvia kaukaa. Käynti itäisessä tai läntisessäkin naapurimaassamme riittää.

Yhä laajenevan kansainvälisenkin vastuun huomioon ottaminen merkitsee, että koulutuksen on puolestaan nähtävä tehtävänsä vaativana, asetettava korkealle tavoitteensa, päämääränsä ja ihanteensa, koulutetun ihmisen ihanne. Kun kysytään, onko koulutusyhteiskunta tavoiteltava vai ei, kun kysytään, onko inhimillisten saavutusten huippu se, että pystytään hävittämään inhimillisyys, kysymys palautuu koulutuksen perimmäiseen päämäärään, koulutettuun ihmiseen. Tämä saavutus, koulutettu ihminen, ratkaisee koulutusyhteiskunnan haluttavuuden ja päämäärän mielekkyyden. Tätä koulutetun ihmisen ihannetta, hyvän ihmisen päämäärää, ei saisi unohtaa missään vaiheessa. Kaikkeen koulutukseen kuuluu silloin myös väistämättä eettisiä ja moraalaisia pyrkimyksiä. Olkoon tämä ihanne, koulutetun ihmisen ihanne meidänkin korkeakoulumme kaiken kehittämistyön päämääränä.

Toivotan korkeakoulun opiskelijat, virkailijat ja opettajat tervetulleiksi aloittamaan uutta lukuvuotta. Osoitan tervetulon toivotukseni erityisesti niille ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille, jotka nyt aloittavat opintonsa Kauppakorkeakoulussa.

SISÄLLYS

I	HALLINTO, OPETTAJAT, LAITOKSET SEKÄ VIRAN- JA TOIMENHALTIJAT 31. 5. 1972	9
	<i>Hallinto</i>	
	Kansleri, valtuuskunta	9
	Hallitus	11
	Rehtori, vararehtori	12
	<i>Kauppakorkeakoulun kannatusosakeyhtiö</i>	
	Johtokunta	12
	<i>Opettajakunta</i>	
	Varsinaiset professorit	12
	Apulaisprofessorit	13
	Dosentit	14
	Yliassistentit ja lehtorit	15
	Opettajat	16
	Assistentit	18
	Eläkkeellä olevat opettajat	20
	<i>Yleiset laitokset</i>	
	Kirjasto	21
	Perustutkimuksen laitos	21
	ATK-laitos	22
	Audiovisuaalinen laitos	22
	<i>Ainelaitokset</i>	
	Liiketaloustiede, hallinnon laitos	22
	Liiketaloustiede, laskentatoimen laitos	22
	Liiketaloustiede, markkinoinnin laitos	22
	Liiketaloustiede, systeemien laitos	22
	Kansantaloustieteen laitos	23
	Oikeustieteen laitos	23

Talousmaantieteen laitos	23
Talousmatematiikan ja tilastotieteen laitos	23
Tavarateknologian laitos	23
<i>Virkailijat ja toimenhaltijat</i>	
Talusojohtaja	23
Korkeakoulun sihteeri	23
Tiedotussihteeri	23
Apulaissihteeri	23
Suunnittelussihteeri	23
Opintos sihteeri	24
Kanslerin virasto	24
Rehtorin virasto	24
Keskuskanslia	24
Laitoskansliat	24
Vahtimestarit	24
Puhelinkeskukset	25
Opastus	25
Konemestari ja talonmiehet	25
Eläkkeellä olevat virkailijat ja toimihenkilöt	25
II YLEISIÄ TIETOJA	27
<i>Kanslerin ja rehtorin toimet .....</i>	<i>27</i>
<i>Kauppakorkeakoulun hallintoa koskevia tapahtumia .....</i>	<i>28</i>
<i>Virat ja toimet .....</i>	<i>29</i>
<i>Valtion tutkimusstipendit ja opintolainatakat .....</i>	<i>42</i>
<i>Kauppakorkeakoulun pysyvät toimikunnat .....</i>	<i>42</i>
<i>Korkeakoulujen sisäisen hallinnon uudistaminen .....</i>	<i>44</i>
<i>Kauppakorkeakoulun hallinnon uudistuksen kokeilutoiminta .....</i>	<i>45</i>
<i>Tutkinnonuudistuksen valmistelu .....</i>	<i>45</i>
<i>Kauppakorkeakoulun oppilasvalinta .....</i>	<i>45</i>
<i>Kesäopetuskokeilu .....</i>	<i>47</i>
<i>Rehtorin neuvosto .....</i>	<i>47</i>
<i>Kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous .....</i>	<i>47</i>
<i>Kauppakorkeakoulun julkaisusarja .....</i>	<i>48</i>
<i>Ulkomaisia luennoitsijoita .....</i>	<i>49</i>
<i>Kauppakorkeakoulun osallistuminen kehitysyhteistyöhön .....</i>	<i>52</i>
<i>Lahjoitukset .....</i>	<i>53</i>
<i>Stipendivarat .....</i>	<i>53</i>
<i>Kirjasto .....</i>	<i>55</i>

III LUENNOT JA HARJOITUKSET KERTOMUS- KAUTENA 1971-72	61
<i>Liikkeenjohdon täydennyskoulutus .....</i>	<i>61</i>
<i>Liikkeenjohdon Instituutti .....</i>	<i>61</i>
<i>Johtamistehtäviin valmistava liiketaloudellinen täy- dennyskoulutus Kauppakorkeakoulussa .....</i>	<i>62</i>
<i>Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos .....</i>	<i>63</i>
IV OPETTAJAIN JA VIRKAILIJAIN KIRJALLINEN TUOTANTO SEKÄ TOIMINTA KORKEAKOU- LUN ULKOPUOLELLA	67
V TILASTOLLISIA TIETOJA OPPILAISTA	88
<i>Opiskelijain lukumäärä .....</i>	<i>93</i>
VI OPPIARVOT JA TUTKINNOT	94
<i>Kauppätieteiden tohtorin oppinnäytteet .....</i>	<i>94</i>
<i>Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto .....</i>	<i>94</i>
<i>Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto .....</i>	<i>95</i>
<i>Ekonomin tutkinto .....</i>	<i>101</i>
<i>Akateeminen sihteerin tutkinto .....</i>	<i>104</i>
VII STIPENDIT	105
<i>Opintorahat .....</i>	<i>105</i>
<i>Korkeakoulun omat stipendit .....</i>	<i>105</i>
KAUPPAKORKEAKOULU JA JATKUVA KOULUTUS	
<i>Puhe, jonka rehtori, professori Jaakko Honko piti kauppa- korkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 6. 9. 1971 .....</i>	<i>109</i>